MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet

Rövidtávú munkaerőpiaci prognózis a 2025-ös évre (ősz)

Budapest, 2024. november–december

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan nonprofit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

A tanulmány alapjául szolgáló adatfelvételre a Nemzetgazdasági Minisztérium és a Gazdaság és Vállalkozáskutató Intézet együttműködésében került sor. A kutatás finanszírozását az MKIK GVI és az MKIK között 2024. április 5-én kötött szerződés biztosította, amely a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal között NFA-KA-KIM-6/2023 számon megkötött támogatói okiratban foglalt „535. Ágazati készségtanácsok működéséhez kapcsolódó feladatok ellátása" programelem teljesítéséhez kapcsolódik.

A tanulmányt írták:
Bacsák Dániel (elemző, MKIK GVI)
Hajdu Miklós (elemző)
Horváth Ágoston (elemző, MKIK GVI)
Kása Richárd (elemző, MKIK GVI)
Makó Ágnes (elemző, MKIK GVI)

A kutatás terepmunkáját és az adatok feldolgozását irányította:
Horváth Ágoston (elemző, MKIK GVI)
Nábelek Fruzsina (szakmai igazgató, MKIK GVI)

Kutatásvezető:
Horváth Ágoston (elemző, MKIK GVI)
Nábelek Fruzsina (szakmai igazgató, MKIK GVI)
e-mail: fruzsina.nabelek@gvi.hu

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet
Budapest

A kézirat lezárva: 2024. december 13.

Cím: MKIK GVI
1065 Budapest, Szabadság tér 7.
Tel: 235-05-84
e-mail: gvi@gvi.hu
internet: http://www.gvi.hu/

Tartalom

Ábrák, táblák jegyzéke **5**
Összefoglaló **10**
Bevezetés **19**
1. Makrogazdasági helyzet **20**
1.1. Nemzetközi kitekintés 23
1.2. Makrogazdasági trendek Magyarországon 32
2. A vállalkozások üzleti helyzete és várakozásai **44**
2.1. Az üzleti helyzet megítélése és az elmúlt években tapasztalt folyamatok 44
2.2. Az optimista várakozásokkal bíró vállalatok jellemzői 52
3. 2025 őszén várható munkaerőkereslet **54**
3.1. Létszámvárakozások a foglalkoztatási egyenlegmutató alapján 55
3.2. Létszámvárakozások 2025-re 61
4. A foglalkoztatás jellemzői **66**
4.1. Nem teljes munkaidős foglalkoztatás 68
4.2. Határozott idejű foglalkoztatás 71
4.3. Külföldiek foglalkoztatása 74
4.4. Pályakezdők foglalkoztatása 77
4.5. Egyszerűsített foglalkoztatás 80
4.6. Kölcsönvett munkaerő foglalkoztatása 83
5. Toborzási nehézségek **86**
5.1. Az elmúlt években tapasztalt folyamatok 86
5.2. A toborzási nehézség elemi összetevői 91
1. Melléklet: Az előrejelzés módszertana **93**
M1.1. A kérdőíves vállalati létszám-előrejelzésekkel kapcsolatos dilemmák 93
M1.2. A modell ismertetése 96
2. Melléklet: A vállalkozások üzleti helyzete és kilátásai – elemi eloszlások **111**
M2.1. Elemi összefüggések: Üzleti helyzet, tárgy félév 111
M2.2. Elemi összefüggések: Üzleti helyzet, következő félév 116
M2.3. Elemi összefüggések: Rendelésállomány 121
M2.4. Elemi összefüggések: Beruházási volumen 126
M2.5. Elemi összefüggések: Termelési volumen 131

3. Melléklet: Regressziós modellek együtthatói 136

4. Melléklet: A minta alapvető eloszlásai 139

5. Melléklet: A kutatás kérdőíve 141

Ábrák, táblák jegyzéke

V1. ábra: A GDP változása a 2020-as válság kezdetéhez képest a válság kezdete óta eltelt negyedévekben 11

V2. ábra: A GDP és a GVI Konjunktúramutató alakulása, 1998–2024 12

V3. ábra: A jelenlegi és jövőbeli általános üzleti helyzet szubjektív megítélése 13

V4. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexe* (előző év azonos időszaka: 100%) és a foglalkoztatottak száma (ezer fő), 2003–2024. III. negyedév 14**

V5. ábra: Az alkalmazásban állók létszámának változása, 2008–2024, százalék (az előző év azonos időszaka: 100,0) 15

V6. ábra: Az üzleti helyzetet és foglalkoztatást leíró vállalati egyenlegmutatók alakulása16

V7. ábra: A foglalkoztatás várható változása 2025-ben (ősz) 18

1.1.1. tábla: A makrogazdasági fejezetben olvasható gazdasági előrejelzések 23

1.1.2. tábla: Az EU 27 tagállamára és az eurózónára vonatkozó 2024-ös GDP-előrejelzések 25

1.1.1. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) negyedéves volumenindexei Németországban, Franciaországban és az EU 27 tagállamában, százalék (előző év azonos időszaka=100%), 1996–2024. III. negyedév 27

1.1.2. ábra: A GDP változása a 2020-as válság kezdetéhez képest (2020 I. negyedév=100%)28

1.1.3. ábra: Az üzleti bizalom megítélése Németországban* és Franciaországban, 2001. január –2024. november 29**

1.1.4. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) negyedéves volumenindexei az Amerikai Egyesült Államokban, szezonálisan és naptári hatással kiigazított adatok, százalék (előző év azonos időszaka=100%), 2000–2024. III. negyedév 30

1.2.1. tábla: Magyarországra vonatkozó 2024-es és 2025-ös GDP-előrejelzések 33

1.2.1. ábra: A GDP és a GVI Konjunktúramutató alakulása, 1998–2024 34

1.2.2. ábra: A GKI konjunktúraindexe és összetevői (fogyasztói bizalmi index és üzleti bizalmi index), 2005–2024. november 35

1.2.3. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexei, szezonálisan és naptári hatással kiigazított, kiegyensúlyozott adatok, százalék (előző év azonos időszaka = 100%) 2005–2024. III. negyedév 36

1.2.4. ábra: A GDP változása a koronavírus-járvány okozta válság kezdetéhez képest Magyarországon és Németországban (2020. első negyedév = 100%), 2020–2024 III. negyedév 37

1.2.5. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexe* (előző év azonos időszaka: 100%) és a foglalkoztatottak száma (ezer fő), 2005–2024. III. negyedév 38**

1.2.6. ábra: A teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszámának változása, 2008–2024. III. negyedév, százalék (az előző év azonos időszaka= 100) 39

1.2.7. ábra: A versenyszférához sorolt ágazatokban alkalmazásban állók létszámának változása gazdasági ágak szerint, 2008–2024. III. negyedév, százalék (az előző év azonos időszaka = 100) 41

1.2.8. ábra: A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete a versenyszférában és a közszférában, 2001–2023 42

(az előző év azonos időszaka = 100%) 42

1.2.9. ábra: A beruházások és a feldolgozóipari beruházások volumenindexe (az előző év azonos időszaka = 100%), 2003–2024. III. negyedév 43

2.1.1. ábra: Az üzleti helyzetet leíró mutatók (tárgy félév, következő félév) 45

2.1.2. ábra: Üzleti helyzet megítélése és a várakozások teljesülése 46

2.1.3. ábra: A jelenlegi és jövőbeli általános üzleti helyzet szubjektív megítélése 47

2.1.4. ábra: Az üzleti klíma megítélése gazdasági áganként 50

2.2.1. ábra: Az optimista várakozások összetevői – gazdasági tevékenység szerint 53

3.1. tábla: A foglalkoztatás várható alakulását kifejező mérőszámok 54

3.1.1.ábra: A tárgyévre és a következő évre vonatkozó egyenlegmutató 56

3.1.1. tábla: Foglalkoztatási várakozások 2025 – vállalati egyenlegmutató 57

3.1.2. ábra: A létszámnövekedési várakozások összetevői 59

3.1.3. ábra: Munkaerőkereslet foglalkoztatási csoportonként 2024–2025 60

3.2.1. tábla: Vállalati létszámvárakozások, tények és becslések éves bontásban 61

3.2.2. tábla: Vállalati létszámvárakozások, tények és becslések éves bontásban 63

3.2.1. ábra: A foglalkoztatás várható változása 2025-ben 63

3.2.3. tábla: A foglalkoztatás várható változása 2025-ben – gazdasági ágak szerint 64

3.2.4. tábla: A foglalkoztatás várható változása 2025-ben – exporttevékenység szerint 64

3.2.5. tábla: A foglalkoztatás várható változása 2025-ben – tulajdonosi háttér szerint 65

4.1.1. ábra: A nem teljes munkaidős foglalkoztatást leíró mutatók 69

4.1.1. tábla: A jövőbeli nem teljes munkaidős foglalkoztatást kifejező mutató értékei megyei bontásban 70

4.2.1. ábra: A határozott idejű foglalkoztatást leíró mutatók 72

4.2.1. tábla: A jövőbeli határozott idejű foglalkoztatást kifejező mutató értékei megyei bontásban 73

4.3.1. ábra: Külföldiek foglalkoztatását leíró mutatók 75

4.3.1. tábla: A külföldiek jövőbeli foglalkoztatását kifejező mutató értékei megyei bontásban 76

4.4.1. ábra: Pályakezdők foglalkoztatását leíró mutatók 78

4.4.1. tábla: Pályakezdők jövőbeli foglalkoztatását kifejező mutató értékei megyei bontásban 79

4.5.1. ábra Az egyszerűsített foglalkoztatását leíró mutatók 81

4.5.1. tábla: A jövőbeli egyszerűsített foglalkoztatást kifejező mutató értékei megyei bontásban 82

4.6.1. ábra Kölcsönvett munkaerő foglalkoztatását leíró mutatók 84

4.6.1. tábla: Kölcsönvett munkaerő jövőbeli foglalkoztatását kifejező mutató értékei megyei bontásban 85

5.1.1. ábra: Toborzási nehézséget érzékelő cégek arányának alakulása 87

5.1.2. ábra: Munkaerőhiányt / szakember-hiányt érzékelő cégek arányának alakulása a GVI Féléves Konjunktúrafelvételének eredményei szerint 88

5.1.3. ábra: Toborzási nehézségeket érzékelő cégek aránya munkaköri csoportok szerint 89

5.1.4. ábra: A tartósan betöltetlen álláshelyekkel rendelkező vállalkozások megoszlása a szerint, hogy milyen okokkal magyarázzák, hogy vállalkozásuknál ilyen álláshelyek vannak 90

5.2.1. ábra: A toborzási nehézség elemi összetevői – gazdasági tevékenység szerint 92

M1.1.1. tábla: Vállalati létszámvárakozások, tények és becslések éves bontásban 93

M1.2.1. tábla: A minta részletezése 96

M1.2.1. ábra: A modell kimeneti változójának eloszlása 97

M1.2.2. ábra: A modell kimeneti változójának eloszlása évenként 98

M1.2.2. tábla: A modell bemeneti változói 100

M1.2.3. tábla: A modell illeszkedésének néhány alapvető mérőszáma 102

M1.2.4. tábla: A modell együtthatói 103

M1.2.5. tábla: Vállalati létszámvárakozások, tények és becslések éves bontásban 110

M2.1.1 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása vállalatméret szerint 2021–2024 (%) 111

M2.1.2 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása tulajdonforma szerint 2021–2024 (%) 112

M2.1.3 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása gazdasági ágak szerint 2021–2024 (%) 113

M2.1.4 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása exporttevékenység szerint 2021–2024 (%) 114

M2.1.5 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása régiók szerint 2021–2024 (%) 115

M2.2.1 tábla: A következő félévre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása vállalatméret szerint 2021–2024 (%) 116

M2.2.2 tábla: A következő félévre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása tulajdonforma szerint 2021–2024 (%) 117

M2.2.3 tábla: A következő félévre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása gazdasági ágak szerint 2021–2024 (%) **118**

M2.2.4 tábla: A következő félévre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása exporttevékenység szerint 2021–2024 (%) **119**

M2.2.5 tábla: A következő félévre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása régiók szerint 2021–2024 (%) **120**

M2.3.1 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása vállalatméret szerint, 2021–2024 (%) **121**

M2.3.2 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása tulajdonforma szerint, 2021–2024 (%) **122**

M2.3.3 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása gazdasági ágak szerint, 2021–2024 (%) **123**

M2.3.4 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása exporttevékenység szerint, 2021–2024 (%) **124**

M2.3.5 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása régiók szerint, 2021–2024 (%) 125

M2.4.1 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása vállalatméret szerint, 2021–2024 (%) **126**

M2.4.2 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása tulajdonforma szerint, 2021–2024 (%) **127**

M2.4.3 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása gazdasági ágak szerint, 2021–2024 (%) **128**

M2.4.4 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása exporttevékenység szerint, 2021–2024 (%) **129**

M.2.4.5 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása régiók szerint, 2021–2024 (%) **130**

M.2.5.1 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása vállalatméret szerint, 2021–2024 (%) **131**

M2.5.2 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása tulajdonforma szerint, 2021–2024 (%) **132**

M2.5.3 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása gazdasági ágak szerint, 2021–2024 (%) **133**

M2.5.4 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása exporttevékenység szerint, 2021–2024 (%) **134**

M2.5.5 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása régiók szerint, 2021–2024 (%) **135**

M3.1. tábla: Optimista üzleti várakozásokat leíró regressziós modell **136**

M3.2. tábla: Létszámbővítő várakozásokat leíró regressziós modell **137**

M3.3. tábla: A toborzási nehézségeket jelző vállalatokat leíró regressziós modell **138**

M4.1 tábla: A súlyozatlan minta eloszlása tulajdoni háttér szerint, 2024 ősz 139

M4.2. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása gazdasági ág szerint, 2024 ősz 139

M4.3. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása az export aránya szerint, 2024 ősz..... 140

M4.4. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása vállalatméret szerint, 2024 ősz 140

M4.5. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása régió szerint, 2024 ősz 140

Összefoglaló

Az adatfelvétel

2024. szeptember-október során került sor a Nemzetgazdasági Minisztérium és az MKIK Gazdaság és Vállalkozáskutató Intézet (MKIK GVI) „Rövidtávú munkaerőpiaci prognózis" kutatásának 2024. évi második adatfelvételére, amelynek során a megyei kormányhivatalok és a területi kamarák munkatársai 6 697, legalább két főt foglalkoztató cég vezetőjét kérdezték meg a munkaerő iránti jelenlegi és várható keresletükről. Az eredmények reprezentatívnak tekinthetőek a versenyszférában teljes munkaidőben alkalmazásban állók földrajzi elhelyezkedés, gazdasági ág és vállalati létszámkategória szerinti együttes megoszlása szerint, illetve bizonyos, vállalatokra vonatkozó megállapítások esetén a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlására vonatkozóan. Az alábbiakban e kutatás eredményeit ismertetjük úgy, hogy azokat összevetjük más adatforrások, becslések idevágó adataival.

Üzleti helyzet

A magyar gazdaság 2013-ban kilábalt a recessziós időszakból (2 százalékos növekedés), 2014 és 2019 között pedig 2,4 százalék és 5,6 százalék között ingadozott a növekedés. A lassulás már a koronavírus-járványt megelőző negyedévben elkezdődött, ekkor csupán 2,1 százalékos volt a bővülés, a recesszió pedig 2020 második negyedévében következett be (-13 százalék). A harmadik és a negyedik negyedévben enyhült a csökkenés mértéke (-4,1 és -3,1 százalék), így a hazai GDP 2020 egészében 4,3 százalékkal csökkent. A pozitív irányú trend 2021-ben is folytatódott, az első negyedévében a csökkenés mértéke már csak 1,7 százalék volt, a második negyedévben – a bázishatásból is következően – pedig történelmi léptékű, 17,6 százalékos emelkedést lehetett regisztrálni. Az egész évet tekintve 7,1 százalékkal bővült a magyar gazdaság. **2022 első negyedévében még tovább gyorsult a növekedés (7,4 százalék), ezt viszont már jelentős lassulás követte: a második negyedévben 6,1 százalékos, a harmadik negyedévben 3,6 százalékos, a negyedik negyedévben pedig mindösszesen 0,3 százalékos bővülést lehetett regisztrálni – az egész évet tekintve a bővülés mértéke 4,3 százalék volt. 2023-ban – két év után először – csökkent a magyar gazdaság, az előző év azonos időszakához képest az első negyedévben 1,4, a második negyedévben 2,3 százalékkal. Az év második felében kezdett növekedésbe a GDP (0,1, majd 0,5 százalékkal), amit 2024 első negyedévében 1,6 százalékos, a második negyedévében pedig 1,3 százalékos bővülés követett, a harmadik negyedév viszont már 0,7 százalékos csökkenést eredményezett.**

A 2020-as koronavírus-járvány okozta válság hatását a legszemléletesebben úgy ábrázolhatjuk, ha a GDP negyedéves változását a válság kezdetének időpontjához képest figyeljük meg. **A V1. ábrán jól megfigyelhető, hogy a koronavírus-járvány okozta válság mind a magyar, mind a német gazdaságot jelentősen megrendítette, 2020 második negyedévében a magyar 15, a német pedig 9 százalékkal maradt el az első negyedéves GDP-szinttől. A harmadik negyedévi visszapattanás a két országban 8–11 százalékpontos felzárkózást eredményezett. Ezt követően a német gazdaság stagnálni, majd 2021 első negyedévében újra csökkenni kezdett (-1 százalék), de a második negyedévre magára talált (1 százalék), míg a magyar gazdaság 2021 harmadik negyedévében haladta meg a válság előtti szintet (2 százalék). A német gazdaság 2021 negyedik negyedéve óta stagnál (2–3 százalék), míg a magyar gazdaság teljesítménye szintén stagnálást mutat, a 2022 második negyedévi fellendülés óta (7 százalék) 5–6 százalékkal haladja meg a 2020-as első negyedévi GDP-szintet.**

V1. ábra: A GDP változása a 2020-as válság kezdetéhez képest a válság kezdete óta eltelt negyedévekben

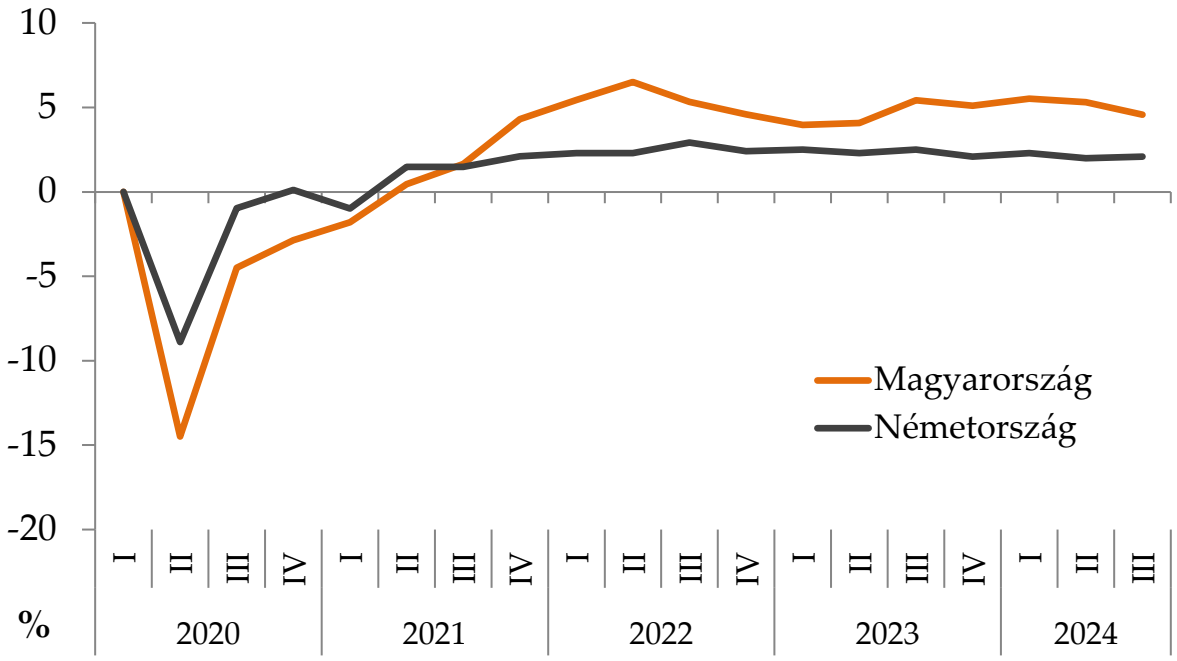

Forrás: KSH, Destatis

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) legfrissebb, 2024. októberi vállalati konjunktúravizsgálata 2102 vállalkozás vezetőjének válaszain alapul. **Az október 1. és 31. között zajlott adatfelvétel eredményei szerint a Konjunktúramutató értéke 2024 októberében +22 ponton áll, ami stagnálást jelent a megelőző, áprilisi hullámhoz viszonyítva. A mutató jelenlegi értéke három ponttal magasabb az előző év azonos időszakában mért +19 pontos értéknél. A Konjunktúramutató jelenlegi értéke (+22 pont) a koronavírus-járvány időszakából a 2020. októberi +15 pontos értékhez áll közel leginkább, a járványt megelőző időszakban pedig utoljára 2013 folyamán vett fel hasonló értékeket.**

V2. ábra: A GDP és a GVI Konjunktúramutató alakulása, 1998–2024

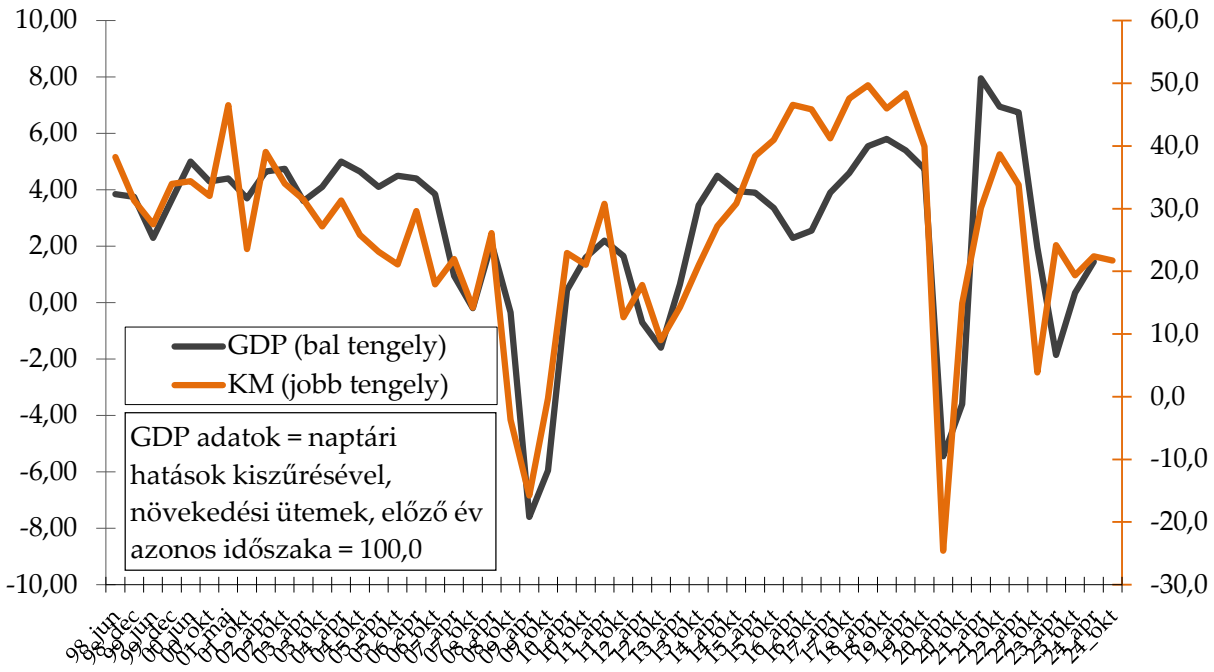

Forrás: GVI. KSH

A 2024. őszi Prognózis adatfelvétel alapján a magyar vállalatok üzleti helyzete továbbra is romló tendenciát mutat. A koronavírus-járvány okozta gazdasági válságot követő átmeneti javulás, majd az energiaválsággal összefüggő jelentős visszaesés és stagnálás után, az általános üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutató értéke 25 pont – azaz 25 százalékpontos többségben vannak azok a vállalatok, amelyek inkább kedvezően ítélik meg üzleti helyzetüket, azokkal szemben, amelyek kedvezőtlenül. Az érték 3 pontos csökkenést jelent a 2024 tavaszán tapasztalt értékhez viszonyítva. A 2025 első félévére vonatkozó üzleti várakozások tavaszhoz képest hasonló mértékben romlottak. 2024 őszén 30 pont a jövőbeli üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutató értéke – azaz 30 százalékpontos többségben vannak azok a vállalatok, amelyek bíznak üzleti helyzetük javulásában 2025 első félévében, azokhoz képest, amelyek az üzleti helyzet romlását várják. Ez az érték szintén 3 pontos csökkenést jelent a mutató tavasszal mért szintjéhez képest. 2023-ban az üzleti kilátások megítélése jelentősen javult, viszont az aktuális helyzet értékelése kis mértékben romlott, stagnált. 2024 mindkét féléve folyamán mind a jelenlegi helyzetértékelés, mind a várakozások szempontjából visszaesés következett be. A korábbi adatfelvételek közül továbbra is a 2014-es, illetve a 2020-as szinthez áll legközelebb az üzleti helyzet értékelése 2024 második félévében, ugyanakkor a várakozások jelenleg pesszimistábbak.

V3. ábra: A jelenlegi és jövőbeli általános üzleti helyzet szubjektív megítélése

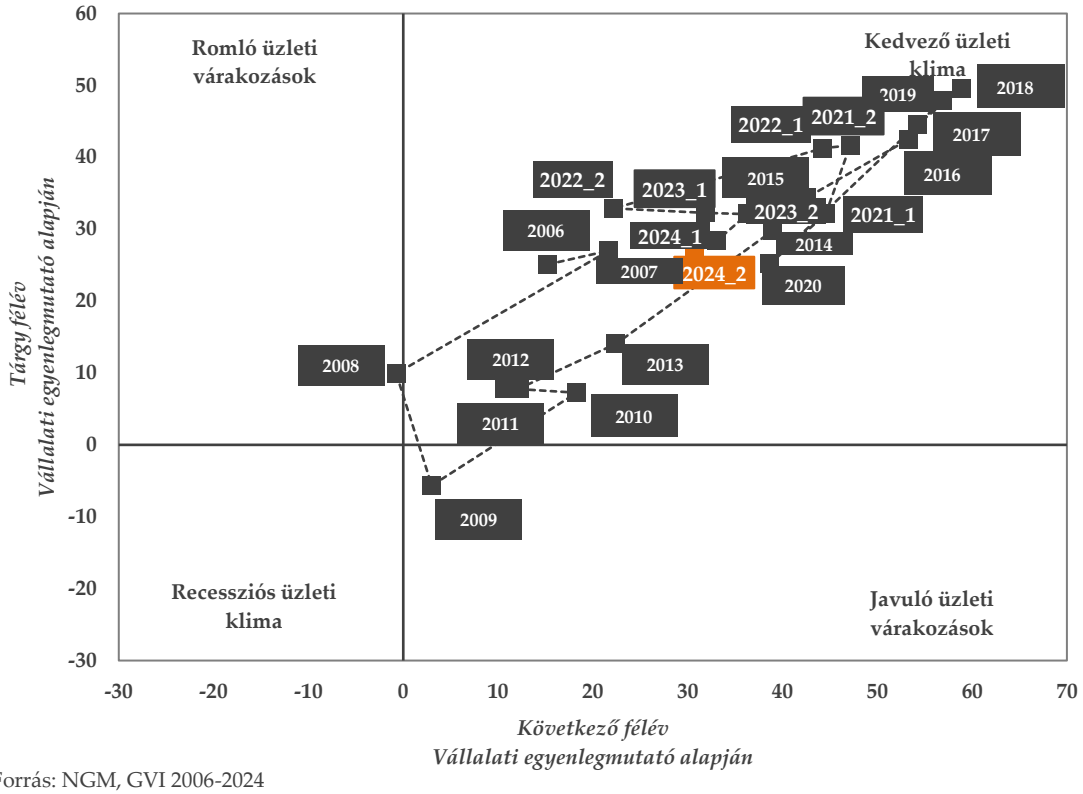

Forrás: NGM, GVI 2006-2024

Létszámváltozások a versenyszférában

Magyarországon 2013-tól kezdve a GDP volumenindexe lassan – változó mértékben, de folyamatosan – emelkedett a koronavírus-járvány kitöréséig, a foglalkoztatás pedig – eleinte részben a közfoglalkoztatottak számának emelkedése miatt, később inkább piaci igények alapján – lényegében folyamatosan nőtt a 2008-as világválságot követően (lásd V4. ábra). A foglalkoztatottak száma 2019 első negyedévében érte el a csúcspontját (4 630 ezer fő), a koronavírus-járvány kitörése következtében azonban 2020 második negyedévére 4 523 ezer főre csökkent a foglalkoztatottság – ez, akár csak a GDP, csupán egy évvel később érte el a válság előtti szintet. 2021 első negyedévétől kezdve nő újra a foglalkoztatottság, 2024 első három negyedévében történelmi csúcson, 4 704 és 4 706 ezer fő között volt.

V4. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexe* (előző év azonos időszaka: 100%) és a foglalkoztatottak száma** (ezer fő), 2003–2024. III. negyedév

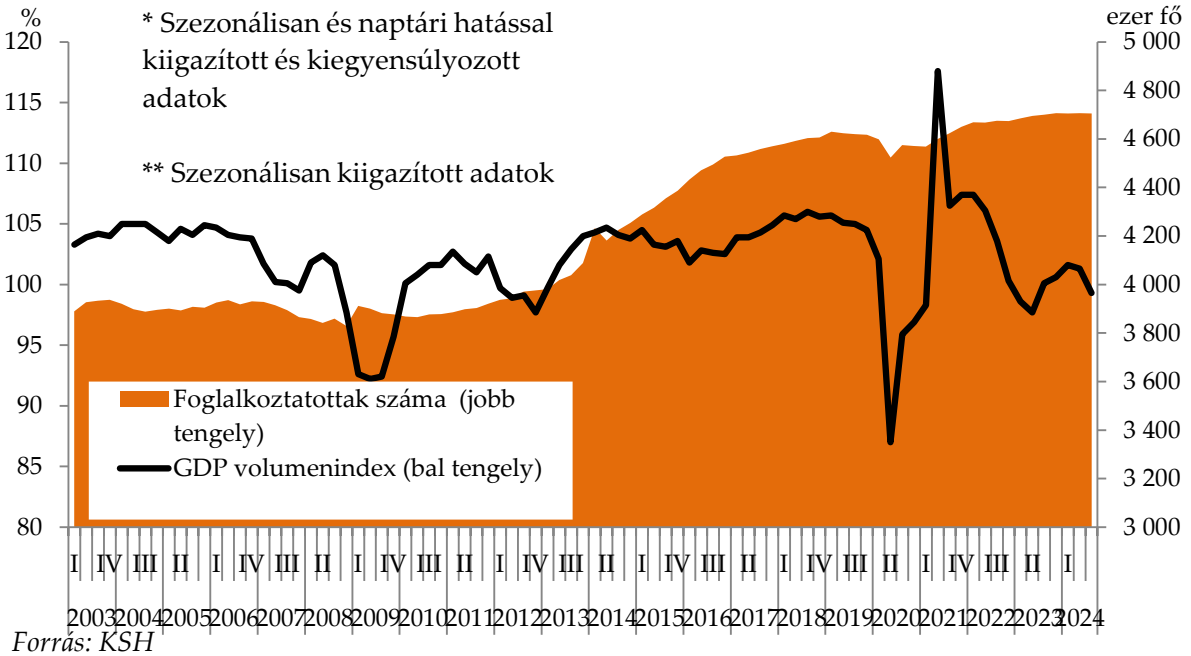

Forrás: KSH

A versenyszférában alkalmazásban állók létszáma 2009 folyamán a gazdasági válság hatására jelentős visszaesést mutatott. 2010 és 2013 között enyhe növekedés és stagnálás jellemezte a versenyszféra alkalmazottainak létszámát. 2014 és 2018 között 3 százalék körüli emelkedést mutattak az adatok. **2019-ben enyhült a növekedés üteme (2,2 százalék), 2020 első negyedévében pedig már 1,2 százalékkal, második negyedévében 14,4 százalékkal maradt el a versenyszférában alkalmazásban állók létszáma az előző év azonos időszakához képest. 2020 második felében (8,9 és 3,9 százalékos elmaradás) és 2021 első negyedévében javult a helyzet (1,5 százalékos elmaradás), 2021 második negyedévében pedig – a kirívóan alacsony bázisnak is köszönhetően – 14,9 százalékkal haladta meg a versenyszférában alkalmazásban állók létszáma az előző év azonos időszakában mért szintet. 2022 első felében közel 5 százalékos többletet lehetett regisztrálni az egy évvel korábbi időszakhoz képest, ez a harmadik és a negyedik negyedévre azonban 3–3,2 százalékra mérséklődött. 2023-ban folytatódott a tendencia (1,9 százalékról év végére 0 százalékra mérséklődött), 2024 első három negyedévében pedig már 0,4–0,8 százalékos csökkenést lehetett regisztrálni – három év után először.**

V5. ábra: Az alkalmazásban állók létszámának változása, 2008–2024, százalék (az előző év azonos időszaka: 100,0)

%
130
125
120
115
110
105
100
95
90
85
80
Versenyszféra
Költségvetési szervezetek
I III I III I III

2024 második félévében 8 százalékponttal több vállalat bővítette létszámát, mint amennyi csökkentette. Ez az érték egy éve még 15 százalékpont volt, vagyis a létszámbővítő vállalatok aránya csökkent (2022 tavaszán még rekordmagas szintet mértünk). Az adatok a közelmúltban kialakult gazdasági problémák tartós fennállásáról tanúskodnak, és azok súlyosságát jelzi, hogy a felmérés 2006 óta tartó története óta a tárgyévre vonatkozó egyenlegmutató harmadik legalacsonyabb értékét mértük.

Az idei létszámváltozásokra vonatkozó egyenlegmutató változásával párhuzamosan a 2024-ben megfogalmazott jövőbeli tervek is némileg pesszimistábbak az egy évvel korábban megfogalmazottaknál: a következő év második félévére vonatkozó vállalati egyenlegmutató 22 pontos (2023 őszén ez az érték a 2024-es várakozásokat tekintve még 26 százalékpont volt) értéket vesz fel – 22 százalékpontos többségben vannak a létszámbővítést tervező vállalatok a létszámleépítőkkel szemben (lásd a V6. ábrát). Jövőre tehát több vállalatnál várható létszámfelvétel, mint idén.

Az üzleti helyzettel kapcsolatos pozitív várakozások egy közeledő időszakot követően várhatóan ismét nagyobb mértékben fogják megelőzni a foglalkoztatásra vonatkozó várakozásokat.

V6. ábra: Az üzleti helyzetet és foglalkoztatást leíró vállalati egyenlegmutatók alakulása

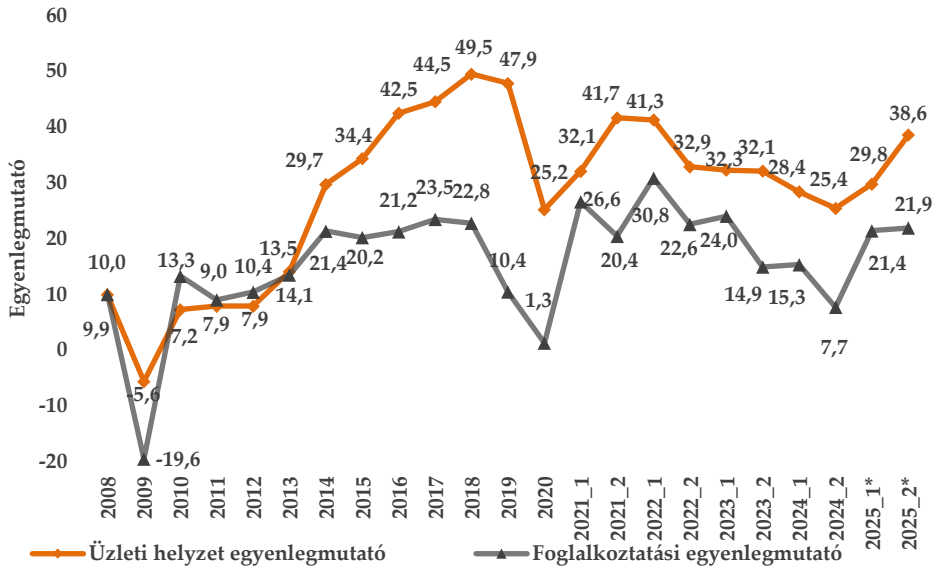

Egyenlegmutató: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató –100 és +100 közötti értékeket vehet fel. –100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.
**a 2025. első és második félévi értékek a vállalati várakozásokon alapulnak*
Forrás: NGM, GVI 2008–2024

A Prognózis adatfelvétel nyers adatai szerint – az általában túlzott optimizmust kifejező vállalatok válaszai alapján – 1,4 százalékos növekedés várható a foglalkoztatásban, míg **a GVI korrekciójával végzett becslés arra utal, hogy a cégek 1,1 százalékkal fogják csökkenteni a foglalkoztatottak számát. A jellemzően túlzóan optimista nyers vállalati várakozásokat és a tényadatokat általában sokkal jobban közelítő, de többnyire némileg alulbecslő korrigált mutatót figyelembe véve stagnáló tendencia valószínűsíthető. A recesszióval kapcsolatos bizonytalanságok, és a velük párhuzamosan jelentkező toborzási nehézségek mellett a munkaerőpiac helyzete egyelőre stabilnak mutatkozik.**

A korrigált becslés leginkább az ipar és mezőgazdaság területein jelez bizonytalanságokat – ezen ágazatokban a korrekció szerint a foglalkoztatás jelentősebb csökkenése várható, miközben a nyers vállalati előrejelzések szerint minden szektorban létszámnövekedés lesz a következő évben. Figyelemre méltó, hogy az elmúlt évek tapasztalatain alapuló korrigált becslés a szolgáltatások területén számottevő létszámnövekedésre utal. **A korrigált előrejelzésünk szerint a döntően exportra dolgozó és a belföldi értékesítésre koncentráló cégeknél is létszámcsökkenés várható. A korrigált becslés továbbá a külföldi (rész)tulajdonban álló cégek esetében kedvezőtlenebb foglalkoztatási kilátásokat jelez a tisztán hazai tulajdonban lévő vállalatok csoportjához képest, az előbbi kategóriában ugyanis létszámcsökkenés, az utóbbiban pedig a foglalkoztatás stagnálása várható.**

A koronavírus-járvány a toborzási nehézségek területén is éreztette hatását: a 2018-as csúcsot követően, amikor a vállalatok 43 százaléka számolt be arról, hogy a cégnél tartósan betöltetlen álláshelyek vannak, 2020 és 2021 folyamán jelentős csökkenés következett be. **2019-ben a vállalkozások 33 százaléka, 2020-ban pedig – már a koronavírus-járvány időszakában – mindössze 25 százalékuk jelzett toborzási nehézségeket. A csökkenő tendencia 2021 őszén fordult meg (26 százalék), 2022 első félévére pedig azon vállalkozások aránya, melyek toborzási nehézségekről számoltak be, már csaknem elérte a 35 százalékot. 2022 második felétől – az energiaválság kialakulásával párhuzamosan – ismét csökkenni kezdett a toborzási nehézségeket érzékelő vállalatok aránya. 2022 őszén 32 százalék volt ez az arány, 2023 tavaszán 25 százalék, 2023 őszén közel 20 százalék, 2024 tavaszára pedig 19 százalékra csökkent a toborzási nehézségeket jelző vállalkozások aránya. 2024 őszén enyhén emelkedett a mutató értéke: a válaszadó cégek 20 százaléka számolt be tartósan betöltetlen álláshelyekről.**

V7. ábra: A foglalkoztatás várható változása 2025-ben (ősz)

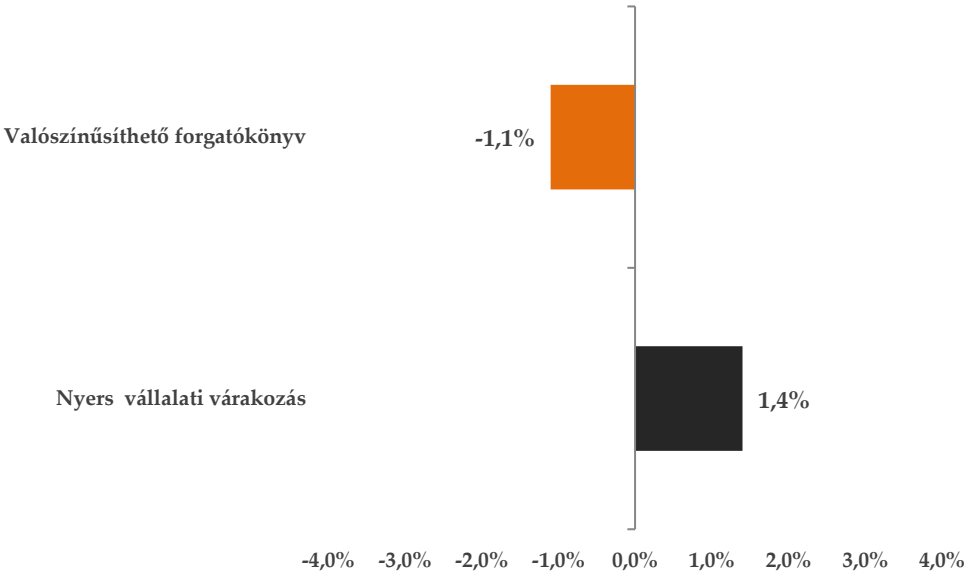

Forrás: NGM, GVI (n=2266)
Bázis: 9 főnél nagyobb vállalatok

Bevezetés

A tanulmány a hazai munkaerőpiac legnagyobb reprezentatív felmérés-sorozatának legújabb eredményeit tartalmazza, amelyben 6697, legalább két főt foglalkoztató cég vezetőjének a foglalkoztatásra, a cég üzleti helyzetére, valamint a cég jövőre vonatkozó kilátásaira vonatkozó válaszait rögzítettük és elemezzük. Az eredmények reprezentatívnak tekinthetőek a versenyszférában teljes munkaidőben alkalmazásban állók földrajzi elhelyezkedés, gazdasági ág és vállalati létszámkategória szerinti együttes megoszlása szerint, illetve bizonyos, vállalatokra vonatkozó megállapítások esetén a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlására vonatkozóan. Azt, hogy az egyes eredmények milyen szempontból tekinthetőek reprezentatívnak, a fejezetekben, illetve a táblázatok és ábrák magyarázatában rendre jelezzük. A kutatás megvalósulása több száz szakértő munkájának gyümölcse, akik az adatfelvétel előkészítésében, az adatfelvétel terepmunkájában, az adatok rögzítésében, feldolgozásában és elemzésében vettek részt, illetve elkészítették az adatfelvételt támogató informatikai fejlesztéseket.

A munkaerőpiac rövid távon várható folyamatainak felmérésére irányuló vizsgálatsorozat története a rendszerváltást követő évekre nyúlik vissza, amely változó tartalommal és kutatási, adatfelvételi koncepcióval ugyan, de már a ’90-es évek elejétől a munkaerőpiac helyzetére és várható folyamataira vonatkozó elemzések meghatározó adatforrásának számított és számít. E vizsgálatsorozat újabb állomásaként 2024. szeptember 9-e és november 5-e között huszonkettedik alkalommal került sor a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) és az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) együttműködésében a versenyszektor rövid távú gazdasági kilátásait előrejelző, és munkaerőpiaci döntéseit felmérő vállalati empirikus vizsgálatra.

1. Makrogazdasági helyzet

A fejezet a nemzetközi és a magyar gazdasági helyzet legfontosabb jellemzőit vázolja fel. Ezt azért tartjuk fontosnak, mert a mindenkori európai (és globális) gazdasági helyzet közvetlen és erős hatást gyakorol a magyar munkaerőpiacra, így annak folyamatait tágabb gazdasági kontextusba helyezve érthetjük meg igazán.

A nemzetközi kitekintésünkben először ismertetjük az Európai Unió gazdasági helyzetére vonatkozó előrejelzéseket, majd bemutatjuk a régió, Németország, Franciaország, az EU 27 tagállamának és az Egyesült Államoknak a legfrissebb GDP-adatait, valamint a legnagyobb nyugat-európai gazdaságkutató intézetek (Ifo, INSEE) vállalati felméréseiből származó üzleti bizalmi indexek jelenlegi állását is.

Ezt követően a magyar gazdaságra vonatkozó előrejelzéseket vesszük sorra, a hazai vállalati konjunktúrafelmérések legfrissebb eredményei mellett pedig beszámolunk a magyar GDP-adatokról, valamint a foglalkoztatottság és a bérek alakulásáról is.

Főbb megállapítások[1]

Az Európai Bizottság 2024. őszi gazdasági előrejelzése szerint a hosszan tartó stagnálást követően az EU gazdasága ismét növekedést mutat, miközben folytatódik a dezinflációs folyamat. Az előrejelzés 2024-ben az EU-ban 0,9%-os, az euróövezetben pedig 0,8%-os GDP-növekedést prognosztizál, majd 2025-ben az EU-ban 1,5%-ra, az euróövezetben 1,3%-ra, 2026-ban pedig 1,8%-ra, illetve 1,6%-ra gyorsulhat a bővülés. Az euróövezetben az általános infláció 2024-ben várhatóan kevesebb mint felére, a 2023. évi 5,4%-ról 2,4%-ra csökken, majd fokozatosan 2025-ben 2,1%-ra, 2026-ban pedig 1,9%-ra mérséklődik. Az EU-ban a dezinflációs folyamat az előrejelzések szerint 2024-ben még meredekebb lesz: az általános infláció a 2023. évi 6,4%-ról 2,6%-ra esik vissza, majd 2025-ben 2,4%-ra, 2026-ban pedig 2%-ra mérséklődik. Az EU-ban várhatóan tovább növekszik a foglalkoztatás, bár lassabb ütemben, és a növekedés mértéke a 2024. évi 0,8%-kal (az euróövezetben 0,9%) szemben 2026-ban 0,5% lesz (az euróövezetben 0,6%), míg az uniós munkanélküliségi ráta várhatóan 6,1% lesz (az euróövezetben 6,5%), majd ezt követően tovább csökken, 2025-ben és 2026-ban pedig eléri az 5,9%-ot (az euróövezetben 6,3%).

Magyarország GDP-je az Európai Bizottság prognózisa szerint a 2024-es 0,6%-ról 2025-re 1,8%-ra fog emelkedni; a növekedés fő hajtóereje várhatóan a fogyasztás lesz, az export és a beruházások pedig a kereskedelmi partnerek mérsékelt növekedése miatt fokozatosan bővülnek.

Az OECD decemberi előrejelzése az idei évre 0,8 százalékos GDP-növekedést prognosztizál az eurózónának, míg a magyar gazdaság 2024-ben a szervezet szerint várhatóan 0,6 százalékkal, 2025-ben 2,1%-kal fog bővülni.

[1] Az összefoglalásban idézett előrejelzések hivatkozásait lásd később.

A Nemzetközi Valutaalap (IMF) 2024-ben az eurózónában 0,8 százalékos, az EU egészében 1,1 százalékos, Magyarországon pedig 1,5 százalékos növekedéssel számol, ugyanebben a sorrendben pedig 2025-ben 1,2 százalékot, 1,6 százalékot és 2,9 százalékot prognosztizál. A Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet Zrt. 2024. októberi konjunktúrajelentése az idei évre 1 százalékos GDP-növekedést jósol az EU 27 tagállamának és 0,8 százalékos növekedést az eurózónának, a hazai gazdaságtól pedig 1,5 százalékos bővülést vár.

A Magyar Nemzeti Bank szeptemberi Inflációs Jelentése szerint idén a nyár végi aszály, a mérsékelt európai konjunktúra, a beruházások csökkenése és a költségvetési hiánycélok elérhetősége miatt 1–1,8% között alakulhat a hazai GDP növekedése, 2025-ben pedig – a beruházások élénkülésének köszönhetően – 2,7–3,7%-ra gyorsulhat. A jelentés szerint az infláció idén túlnyomórészt a jegybanki toleranciasávban alakult, 2025 első negyedévétől pedig folytatódhat a dezinflációs trend.

A GVI Konjunktúramutató értéke 2024 októberében +22 ponton áll, ami stagnálást jelent a megelőző, áprilisi hullámhoz viszonyítva. A mutató jelenlegi értéke három ponttal magasabb az előző év azonos időszakában mért +19 pontos értéknél. A Konjunktúramutató jelenlegi értéke (+22 pont) a koronavírus-járvány időszakából a 2020. októberi +15 pontos értékhez áll közel leginkább, a járványt megelőző időszakban pedig utoljára 2013 folyamán vett fel hasonló értékeket.

A magyar gazdaság lassulása már a koronavírus-járványt megelőző negyedévben elkezdődött, ekkor csupán 2,1 százalékos volt a bővülés, a recesszió pedig 2020 második negyedévében következett be (-13 százalék). A harmadik és a negyedik negyedévben enyhült a csökkenés mértéke (-4,1 és -3,1 százalék), így a hazai GDP 2020 egészében 4,3 százalékkal csökkent. A pozitív irányú trend 2021-ben is folytatódott, az első negyedévében a csökkenés mértéke már csak 1,7 százalék volt, a második negyedévben – a bázishatásból is következően – pedig történelmi léptékű, 17,6 százalékos emelkedést lehetett regisztrálni. Az egész évet tekintve 7,1 százalékkal bővült a magyar gazdaság. 2022 első negyedévében még tovább gyorsult a növekedés (7,4 százalék), ezt viszont már jelentős lassulás követte: a második negyedévben 6,1 százalékos, a harmadik negyedévben 3,6 százalékos, a negyedik negyedévben pedig mindösszesen 0,3 százalékos bővülést lehetett regisztrálni – az egész évet tekintve a bővülés mértéke 4,3 százalék volt. 2023-ban – két év után először – csökkent a magyar gazdaság, az előző év azonos időszakához képest az első negyedévben 1,4, a második negyedévben 2,3 százalékkal. Az év második felében kezdett növekedésbe a GDP (0,1, majd 0,5 százalékkal), amit 2024 első negyedévében 1,6 százalékos, a második negyedévében pedig 1,3 százalékos bővülés követett, a harmadik negyedév viszont már 0,7 százalékos csökkenést eredményezett.

A foglalkoztatottak száma 2019 első negyedévében érte el addigi csúcspontját (4 630 ezer fő), a koronavírus-járvány kitörése következtében azonban 2020 második negyedévére 4 523 ezer főre csökkent a foglalkoztatottság – ez, akár csak a GDP, csupán egy évvel később érte el a válság előtti szintet. 2021 első negyedévétől kezdve

nő újra a foglalkoztatottság, 2024 első három negyedévében történelmi csúcson, 4 704 és 4 706 ezer fő között volt.

2024 januárja és szeptembere között a vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a foglalkoztatás szempontjából jelentős nonprofit szervezeteknél együttvéve a teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 13,7 százalékkal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az átlagos bruttó kereset 2024 szeptemberében 627 400, közfoglalkoztatottak nélkül számolva 637 300 forintot ért el. Az átlagkeresetet a vállalkozások (12,5 százalék), a nonprofit szervezetek (16,7 százalék) és a költségvetési intézmények (17,2 százalék) felől vizsgálva is növekedést figyelhetünk meg a 2024. január-szeptember időszakban, az előző év ugyanazon periódusához képest. 2024 szeptemberében a reálkereset 9,2 százalékkal nőtt, a fogyasztói árak előző év azonos időszakához mért, 3 százalékos növekedése mellett.

1.1. Nemzetközi kitekintés

Az alábbi alfejezetben felvázoljuk, hogy a legfrissebb előrejelzések szerint milyen globális gazdasági tendenciákra számíthatunk a következő évben. Összefoglaljuk az Európai Bizottság és egyes vezető gazdaságkutató szervezetek előrejelzéseit mind az EU, mind az eurózóna gazdaságára vonatkozóan, majd az Unió 27 tagállamának, külön Németországnak és Franciaországnak, valamint az Egyesült Államoknak a gazdasági helyzetét is röviden áttekintjük.

Az Európai Unió gazdasági helyzetére vonatkozó előrejelzések

A magyar gazdaságra jelentős mértékben hat az Európai Unió többi országának gazdasága, mivel Magyarország külkereskedelmi kapcsolatait tekintve ezen országok jelentik a legfontosabb partnereket. Ezért a magyar gazdaságra vonatkozó előrejelzéseket érdemes az Unióra vonatkozó prognózisok kontextusában értelmezni. Az alábbiakban az Európai Bizottság és különböző gazdaságkutató intézetek európai gazdaságra (EU 27, eurózóna) vonatkozó előrejelzését foglaljuk össze, a Magyarország gazdaságáról megjelent elemzésekre a következő alfejezetben térünk ki.

1.1.1. tábla: A makrogazdasági fejezetben olvasható gazdasági előrejelzések

Előrejelző szervezet	Földrajzi térség	Hivatkozott indikátorok
Európai Bizottság	EU-27, eurózóna, Magyarország	GDP, infláció, munkanélküliségi ráta
OECD	eurózóna, Magyarország	GDP, infláció, munkanélküliségi ráta
IMF	EU-27, eurózóna, Magyarország	GDP
Kopint-Tárki	EU-27, eurózóna, Magyarország	GDP, infláció, munkanélküliségi ráta
GKI	Magyarország	GDP, infláció, munkanélküliségi ráta
Magyar Nemzeti Bank	Magyarország	GDP, infláció

Miután az Európai Unió és az euróövezet gazdasága 2013 és 2019 között megszakítás nélkül növekedett, 2020-ban az uniós és a globális gazdaságra is hatalmas csapást mért a koronavírus-járvány: az EU 27 tagállamában 2020 második negyedévében 13 százalékos volt a visszaesés, hasonló mértékű visszapattanás 2021 második negyedévében következett be. Oroszország Ukrajna elleni, 2022 februárjában indított háborúja és az annak nyomán kialakuló energiaválság azonban tovább növelte az EU gazdaságára irányuló negatív hatásokat, alacsonyabb növekedési és magasabb inflációs pályára állítva azt. A 2023-as évben az európai gazdaságot a magas megélhetési költségek, a gyenge külső kereslet és a monetáris szigorítás jellemezte.

Az **Európai Bizottság** 2024. őszi gazdasági előrejelzése[2] szerint a hosszan tartó stagnálást követően az EU gazdasága ismét növekedést mutat, miközben folytatódik a dezinflációs folyamat. Az előrejelzés 2024-ben az EU-ban 0,9%-os, az euróövezetben

[2] https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/autumn-2024-economic-forecast-gradual-rebound-adverse-environment_en (utolsó letöltés: 2024.12.10.)

pedig 0,8%-os GDP-növekedést prognosztizál, majd 2025-ben az EU-ban 1,5%-ra, az euróövezetben 1,3%-ra, 2026-ban pedig 1,8%-ra, illetve 1,6%-ra gyorsulhat a bővülés. Az euróövezetben az általános infláció 2024-ben várhatóan kevesebb mint felére, a 2023. évi 5,4%-ról 2,4%-ra csökken, majd fokozatosan 2025-ben 2,1%-ra, 2026-ban pedig 1,9%-ra mérséklődik. Az EU-ban a dezinflációs folyamat az előrejelzések szerint 2024-ben még meredekebb lesz: az általános infláció a 2023. évi 6,4%-ról 2,6%-ra esik vissza, majd 2025-ben 2,4%-ra, 2026-ban pedig 2%-ra mérséklődik. Összességében az előrejelzés szerint a belső kereslet lesz a gazdasági növekedés motorja, miután a bérek vásárlóereje fokozatosan helyreáll és csökkennek a kamatlábak, fokozva a fogyasztást; az erős vállalati mérlegek, a helyreálló nyereségek és a javuló hitelfeltételek pedig várhatóan a beruházások fellendülését fogják eredményezni.

Az uniós munkaerőpiac 2024 első felében jól tartotta magát, és várhatóan továbbra is erős marad. Az EU-ban várhatóan tovább növekszik a foglalkoztatás, bár lassabb ütemben, és a növekedés mértéke a 2024. évi 0,8%-kal (az euróövezetben 0,9%) szemben 2026-ban 0,5% lesz (az euróövezetben 0,6%). Októberben az uniós munkanélküliségi ráta 5,9%-os értékkel újabb történelmi mélypontot ért el. 2024-ben összességében az uniós munkanélküliségi ráta várhatóan 6,1% lesz (az euróövezetben 6,5%), majd ezt követően tovább csökken, 2025-ben és 2026-ban eléri az 5,9%-ot (az euróövezetben 6,3%).

A Bizottság jelentése ugyanakkor számos kockázatot is megjelölt. Fokozódott a bizonytalanság, és nőttek a gazdasági kilátásokat övező lefelé mutató kockázatok. Oroszország Ukrajna elleni elhúzódó háborúja, valamint a kiélezett közel-keleti konfliktus fokozza a geopolitikai kockázatokat és az energiabiztonságot fenyegető kockázatokat. A kereskedelmi partnerek protekcionista intézkedéseinek további fokozása felboríthatja a globális kereskedelmet, ami hatással lehet az EU rendkívül nyitott gazdaságára is. Az Unión belüli helyzetet illetően a politikai bizonytalanság és a feldolgozóipari strukturális kihívások a versenyképesség további romlását eredményezhetik, és nehezíthetik a növekedést és a munkaerőpiac helyzetét. Emellett a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásának késedelme vagy a költségvetési konszolidáció vártnál erősebb hatása még inkább visszafoghatja a növekedés újraindítását. Végezetül a közelmúltbeli spanyolországi áradások rámutatnak, hogy az egyre gyakoribb és egyre nagyobb mértékű természeti veszélyek nemcsak a környezetre és az érintett emberekre, hanem a gazdaságra nézve is tragikus következményekkel járhatnak.

Az **OECD** december elején publikált előrejelzése[3] 2024-re és 2025-re is 3,3%-os világgazdasági növekedést vár, ami 2026-ra minimális mértékben, 3,2%-ra mérséklődhet majd. Az euróövezetben mérsékeltebb gazdasági növekedésre számít a szervezet, az előrejelzés szerint 2024-ben 0,8%-kal, 2025-ben 1,3%-kal, 2026-ban pedig

[3] https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook-volume-2024-issue-2_d8814e8b-en.html (utolsó letöltés: 2024.12.10.)

1,5%-kal növekszik majd a gazdaság. Az infláció világgazdasági szinten az idei évre prognosztizált 5,4%-ról jövőre 3,5%-ra, 2026-ra pedig 2,9%-ra mérséklődhet, míg az euróövezetben az idei 2,4%-os inflációt jövőre 2,1%-os, utána pedig 2%-os áremelkedés követheti.

A **Nemzetközi Valutaalap (IMF)** 2024-ben az eurózónában 0,8%-os, az EU egészében pedig 1,1%-os növekedéssel számol. A szervezet úgy véli, 2025-ben erősödni fog a növekedés mértéke, 1,2–1,6%-ra, 2026-ban pedig 1,5–1,7%-ra.[4]

A **Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet Zrt.** 2024. októberi konjunktúrajelentésének[5] GDP-előrejelzése az idei évre az EU 27 tagállamának 1%-os, az euróövezetnek 0,8%-os bővülést prognosztizál, ami jövőre 1,4%-ra, illetve 1,2%-ra emelkedhet. Az infláció folyamatosan mérséklődik, az idén és jövőre is éves átlagban kicsivel 2% fölötti drágulásra számíthatunk. Kockázatot az energiaárak és a nyersanyagárak alakulása jelenthet: jelenleg csökkennek az árak, de a geopolitikai feszültségek következtében ez a helyzet bármikor változhat. A szolgáltatások továbbra is magas, esetenként emelkedő ára következtében a maginfláció egyelőre magasabb maradhat, itt inkább 2026-ban várható jelentősebb változás, amikorra a bérnyomás is csökkenhet. A munkaerőpiacok továbbra is feszesek. A 6% körüli munkanélküliségi ráta a kedvezőtlen növekedési prognózisok mellett nagyon jónak mondható, s az utóbbi hónapokban is rekordalacsony munkanélküliségi adatokat mértek. Felfelé kiugró munkanélküliségi adatokat hagyományosan Görögország és Spanyolország produkálnak, a többi országban inkább a munkaerőhiány okoz gondot.

1.1.2. tábla: Az EU 27 tagállamára és az eurózónára vonatkozó 2024-ös GDP-előrejelzések

Előrejelző szervezet	EU 27	Eurózóna
Európai Bizottság	0,9%	0,8%
OECD	--	0,8%
IMF	1,1%	0,8%
Kopint-Tárki	1%	0,8%

Bruttó hazai termék (GDP) alakulása Európában[6]

A fejlett EU-tagállamok konjunkturális helyzetéből következtethetünk arra, hogy a közeljövőben milyen kereslet várható a magyar exporttermékek iránt. Magyarország legfőbb exportpiaca az Európai Unió, ezen belül is Németország (2023-ban az importnak 22 százaléka származott Németországból, az exportnak pedig 26 százaléka irányult oda).[7] Az alábbiakban a legfontosabb makro-mutatókon keresztül mutatjuk

[4] https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/EURO/EU (utolsó letöltés: 2024.12.10.)
[5] https://kopint-tarki.hu/wp-content/uploads/2024/10/Konj_2024_3.pdf (utolsó letöltés: 2024.12.10.)
[6] https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/product/view/NAMQ_10_GDP (utolsó letöltés: 2024.12.10.)
[7] https://www.ksh.hu/stadat_files/kkr/hu/kkr0007.html (utolsó letöltés: 2024.12.09.)

be az utóbbi évek Európára és a régióra jellemző gazdasági folyamatait, valamint a müncheni Ifo gazdaságkutató intézet és a francia statisztikai hivatal (INSEE) legfrissebb elemzési eredményeit is ismertetjük.

A **német bruttó hazai termék** (GDP) a 2008-as világgazdasági válság utáni években gyors ütemű fellendülést mutatott, ezt követően azonban lassult a növekedés, 2012-ben és 2013-ban csaknem stagnált, és az elmúlt évtized csúcsán, 2017-ben is csak 2,7 százalékot ért el. A német gazdaság már a koronavírus-járványt megelőzően, 2019-ben is csupán 1 százalékkal bővült, 2020-ban pedig 4,1 százalékkal zsugorodott. A koronavírus-járvány okozta gazdasági sokkot 2021-ben egy visszapattanás követte, ami az egész évre vetítve 3,7 százalékos növekedést eredményezett, 2022-ben azonban 1,4 százalékra lassult a növekedés. 2023-ban a járványidőszak kezdete után először ismételten csökkenést lehetett regisztrálni (-0,3 százalék), ami 2024 első három negyedévében is folytatódott.

A német adatokhoz hasonlóan a **francia GDP** esetében is 2010-től tapasztaljuk a fellendülést, ugyanakkor az lényegesen lassabb ütemű volt, 2019-ig bezárólag pedig mindössze egyszer lépte át a 2 százalékot, 2017-ben (2,1 százalék). 2018-ban fél, 2019-ben már közel egy százalékponttal meghaladta a német szintet a francia GDP növekedése, a 2020-as válság azonban lényegesen nagyobb zuhanást idézett elő (-7,4 százalék). 2021 második negyedévében csaknem 17 százalékos volt a visszapattanás mértéke, a teljes évre vonatkozóan pedig 6,9 százalékkal bővült a francia gazdaság. 2022-ben a gazdasági növekedés Franciaországban is lelassult, 2,6 százalékra, 2023-ban pedig tovább lassult 0,9 százalékra. 2024 első három negyedévében 0,9–1,4 százalék közötti gazdasági növekedést regisztráltak az előző év azonos időszakához képest.

Ha az **Európai Unió összes jelenlegi (27) tagállamában a bruttó hazai termék** átlagos változását vizsgáljuk, akkor 2009-ben jelentős csökkenést (-4,3 százalék), majd szolid növekedés (2,2 százalék és 1,9 százalék) után 2012-ben és 2013-ban újfent zsugorodást/stagnálást (-0,8 százalék, illetve 0 százalék) láthatunk. Ezt követően 2014 és 2019 között a növekedés üteme 1,6 százalék és 2,8 százalék között hullámzott. A koronavírus-járvány következtében a 2020-as év egészében a 2008-as világgazdasági válságot is meghaladó mértékben, 5,6 százalékkal zsugorodott az EU gazdasága: ezen belül a második negyedévben 13,1 százalékkal maradt el az EU-27 tagállamok GDP-je az előző év azonos időszakához viszonyítva. 2021-ben 6,3 százalékos emelkedést lehetett regisztrálni (elsősorban a második negyedévi mintegy 14,7 százalékos visszapattanásnak köszönhetően), de 2022-ben uniós átlagban is mérséklődött a növekedés, 3,5 százalékra, 2023-ban pedig lecsökkent 0,4 százalékra. 2024 első negyedévét is mindösszesen 0,6 százalékos gazdasági növekedés jellemezte az előző év azonos időszakához képest, amit a második és a harmadik negyedévben némi gyorsulás követett (0,8, illetve 1 százalék).

1.1.1. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) negyedéves volumenindexei Németországban, Franciaországban és az EU 27 tagállamában, százalék (előző év azonos időszaka=100%), 1996–2024. III. negyedév

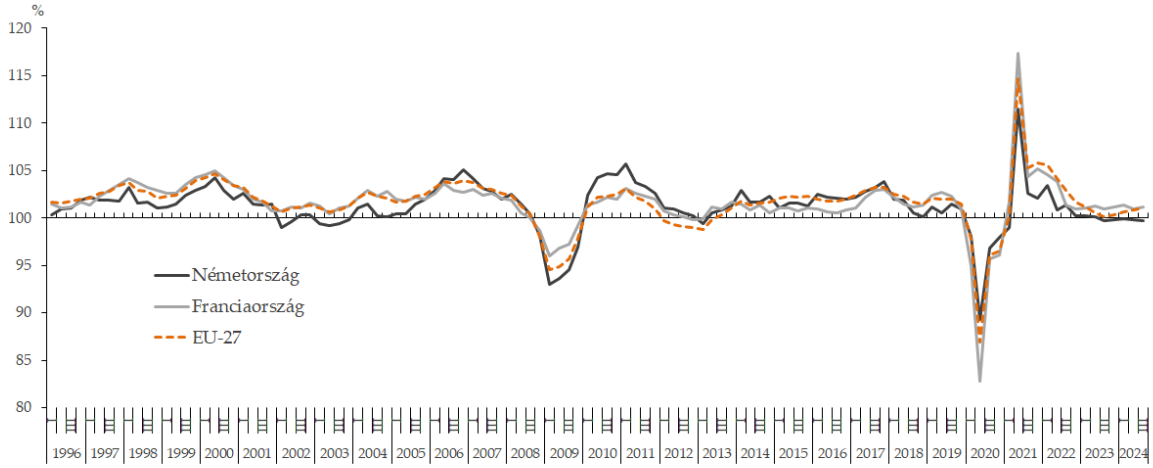

Forrás: Eurostat

A koronavírus-járvány hatására 2020 első félévében kialakuló gazdasági válság Magyarországot a régióhoz, Németországhoz és az EU-27 átlagához viszonyítva is súlyosabban érintette: az első negyedévhez képest a második negyedévben 15%-os GDP visszaesés következett be. 2021 végére a régió összes országa és az EU-27 átlag is meghaladta a GDP 2020. első negyedévi szintjét. A 2021-es emelkedést követően 2022–2024 folyamán változó mértékű visszaesés, stagnálás, illetve kis mértékű növekedés történt a régióban és az EU-ban, 2020 első negyedévéhez viszonyítva az összes vizsgált gazdaság magasabb GDP szinten áll továbbra is. Magyarországon 2024 harmadik negyedévében a GDP 5%-kal magasabb szinten állt a koronavírus-járvány következtében kialakuló gazdasági válság kezdetéhez (2020. I. negyedév) képest, míg Szlovéniában 13%-kal, Lengyelországban 11%-kal, Romániában és Szlovákiában 9%-kal, az EU-27 átlagában pedig 8%-kal haladta meg a GDP a 2020 év eleji szintet. Ezen időszak alatt tehát a szlovén, a lengyel, a román, a szlovák és az EU-27 növekedési üteme is magasabb volt a magyarénál.

1.1.2. ábra: A GDP változása a 2020-as válság kezdetéhez képest (2020 I. negyedév=100%)

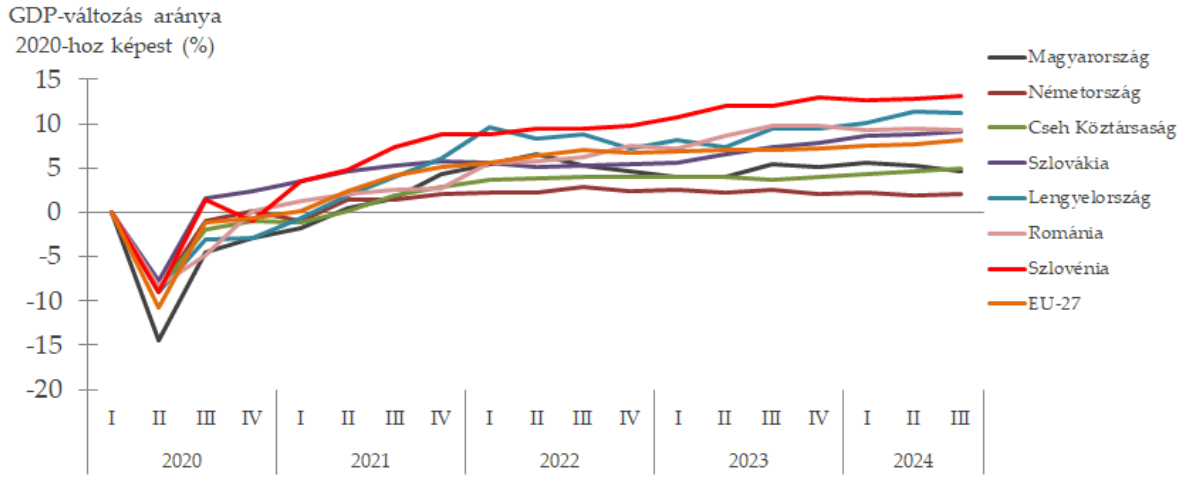

Forrás: GVI, saját számítás KSH és Eurostat adatok alapján

Üzleti bizalom Németországban és Franciaországban

A **müncheni Ifo gazdaságkutató intézet** 1991 óta közli a havi vállalati konjunktúrafelméréséből származó adatokat. A gazdasági világválság előtt is gyengülő európai gazdasági helyzet miatt az Ifo üzleti bizalmi indexe már 2007 második felében elkezdett csökkenni, a negatív tendencia pedig 2008 második felében zuhanórepüléssé fokozódott. A mutató 2008 végén elért első mélypontján a felmérés történetének addigi legalacsonyabb értékét vette fel (80,8). 2009 áprilisától a 2017 novemberében elért csúcsig (105,0) kisebb hullámzásokkal nőtt az Ifo index értéke. 2019-ben újabb csökkenés vette kezdetét, a német iparra és kereskedelemre vonatkozó bizalmi index 2020 áprilisában – a koronavírus-járvány kezdetén – pedig már a 2009-es mélypontot is alulmúlta (75,0). Ezután 2021 júniusában emelkedett ismét 100 pont fölé (101,1), de ezt követően újra trendszerű csökkenés vette kezdetét. Vélhetően az orosz-ukrán háború kitörése okán a bizalmi index értéke 2022 márciusában 90,0 pontra csökkent, 2022 őszén már csak 85 pont körül mozgott. 2023-ban 85,9 és 92,9 pont között mozgott az index. Hasonlóan drámai zuhanás és visszapattanás figyelhető meg a megkérdezett cégek jelenlegi üzleti helyzetével és a következő fél évre vonatkozó várakozásaival kapcsolatban is a koronavírus-járvány idején, ugyanakkor utóbbi a háború kezdete után 77,1 pontra zuhant, ennél pesszimistább várakozás pedig még a járvány első hónapjaiban sem jellemezte a német gazdaság szereplőit. 2023-ban valamivel javultak a várakozások, 83 és 90,7 között mozgott az index. 2024 első felében a német üzleti bizalmi mutató a januári 85,4-es értékről fokozatosan növekedett 89,1-re májusig, novemberre azonban közel 3,5 ponttal csökkent (85,7).

A **francia statisztikai hivatal (INSEE)** már 1976 óta közli a vállalkozások körében havonta végzett konjunktúrafelméréseiből származó adatokat. Az INSEE konjunktúramutatója 2008 közepén, viszonylag magas szintről kezdett

zuhanórepülésbe, és 2009 márciusában elérte mélypontját (69,5), mely a felmérés addigi történetének legalacsonyabb értéke volt. A mélypont után szinte töretlen emelkedési szakasz következett, és az index 2010 augusztusában haladta meg újra a 100 pontot. A 2011. márciusi csúcspontot (109,5) követően 2013 áprilisáig jelentősen csökkent a konjunktúramutató értéke (84,5), majd 2018 januárjáig hasonló mértékű erősödés volt megfigyelhető (112,8). Ezt követően a mutató folyamatos, lassú csökkenést mutatott, egészen 2020 áprilisáig, amikor a márciusi 93,9 pontról egy hónap alatt történelmi mélypontra, 47,2 pontra zuhant. 2021 májusára lépte át újra a száz pontot az index, a júniusi 114,6 pont történelmi csúcsot jelentett. 2022 februárjában 113,2 ponton állt a konjunktúramutató, a háború kitörését követően azonban újfent csökkenő pályára állt, 2023 májusában 100 pont alá csökkent, októbertől kezdve pedig egy hónapot kivéve ott is maradt. 2024. novemberi értéke 96,1 volt.

1.1.3. ábra: Az üzleti bizalom megítélése Németországban* és Franciaországban, 2001. január –2024. november**

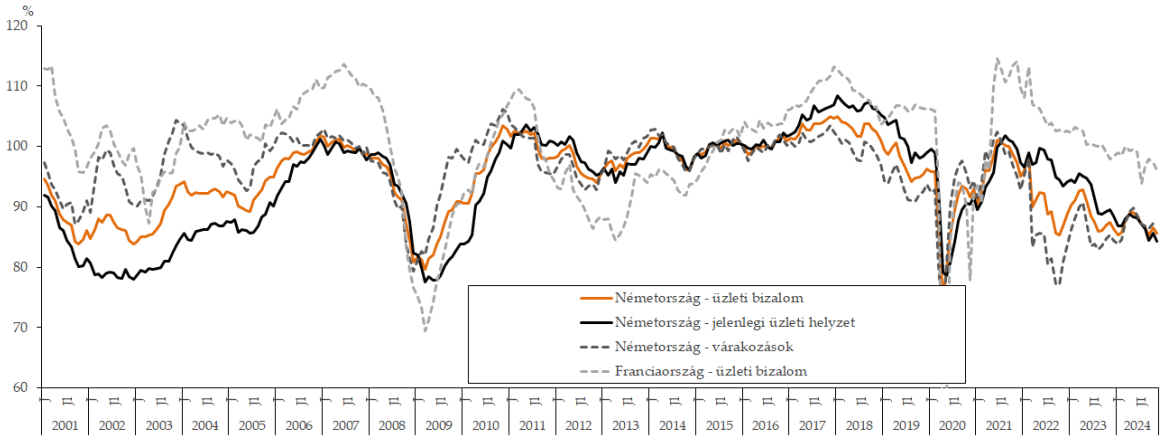

Forrás: Ifo. INSEE

** Forrás: Ifo (http://www.cesifo-group.de), Ifo Business Climate Index for Trade and Industry in Germany, 2015=100%*

*** Forrás: INSEE (http://www.insee.fr), Indicateurs de climat des affaires,de l'emploi et de retournement , hosszú távú átlag=100%*

Megjegyzés: Az ábrán vállalati felvételekből származó, a cég jelenlegi és várható helyzetét tartalmazó indikátor egyenlegének szezonálisan kiigazított értékei szerepelnek.

Az Egyesült Államok bruttó hazai termékének alakulása

A világgazdaság közeljövőben várható folyamatainak vizsgálatakor megkerülhetetlen az USA gazdasági helyzetének rövid áttekintése a globális gazdaságra gyakorolt jelentős hatása miatt.

A 2008-as világgazdasági válság az Egyesült Államokból indult ki, így először ott éreztette hatását: 2008 utolsó negyedévében az **USA bruttó hazai terméke** (GDP) jelentős, 8,5 százalékos csökkenést mutatott. 2009 első felében a visszaesés lassult, a

második felében pedig már növekedett a gazdaság. 2010 és 2019 között átlagosan 2,4 százalékos volt a GDP-növekedés, 2018-ban elérte a 3 százalékot is. A koronavírus-járvány következtében 2020-ban az amerikai gazdaság 2,2 százalékkal zsugorodott, ami kisebb csökkenés, mint ami Európában következett be. Az első negyedévben 5,5, a második negyedévben pedig történelmi mélypontot jelentő 28,1 százalékos volt a visszaesés, a harmadik negyedévben azonban szintén rekordot jelentő 35,2 százalékos fellendülést (visszapattanást) figyelhettünk meg az előző negyedévhez viszonyítva. 2021 egészét tekintve már 6,1 százalékkal bővült az amerikai gazdaság, a növekedés üteme ugyanakkor 2022-ben jelentősen lassult (2,5 százalék). 2023-ban fokozódni kezdett a növekedés üteme (2,9 százalék), míg 2024 első három negyedévében 1,6 és 3 százalék között alakult a bővülés az előző év azonos időszakaihoz képest.

1.1.4. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) negyedéves volumenindexei az Amerikai Egyesült Államokban, szezonálisan és naptári hatással kiigazított adatok, százalék (előző év azonos időszaka=100%), 2000–2024. III. negyedév

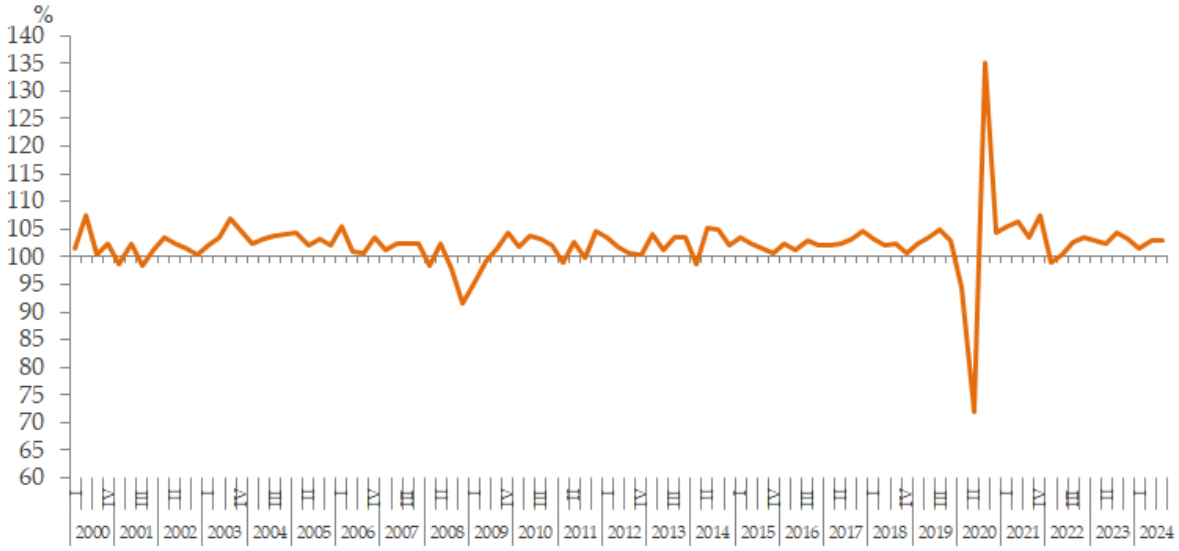

Forrás: www.bea.gov

A **Philadelphia Fed-index**, amely az amerikai feldolgozóipari vállalatok üzleti kilátásairól ad képet, 2008 novemberében érte el sokéves mélypontját (-40,9 pont). 2009 augusztusa és 2011 júliusa között jelentős mértékben javult az index értéke, de ezután ismét meredeken zuhanni kezdett, augusztusban -19,5 pontos mélypontra esett vissza. Kisebb ingadozást követően, 2013 márciusától egészen 2015 augusztusáig viszont folyamatosan pozitív tartományban maradt a mutató, 2014. novemberi csúcsán 35,6 pontot ért el. Ezt követően, egyetlen megszakítással, kilenc havi negatív periódus után 2016 júniusától volt regisztrálható újfent pozitív érték. Innentől egészen 2020 márciusáig folyamatosan pozitív tartományban volt a mutató, bár meg kell jegyezni, hogy míg 2018-ban átlagosan 21 pontot ért el a Philadelphia Fed-index, 2019-ben már csak 10 pontot. A koronavírus-járvány hatására 2020 márciusában -17,6, áprilisában -58,4, májusában pedig -43,3 pontos értéken zárt az index. 2020 júniusától került ismételten pozitív tartományba, 2021 áprilisában pedig már átlépte a 45 pontot is. Ezt

követően 13 hónapon keresztül pozitív tartományban maradva ugyan, de hullámzott az index (átlagosan 23 ponton állt), majd 2022 júniusában újfent átlépett a negatív tartományba, 2023 áprilisára pedig a koronavírus-járvány első időszakát idéző -26,3-as értékre csökkent, azóta pedig hol a negatív, hol a pozitív tartományban van: 2024-ben januárban (-10,6), augusztusban (-7) és novemberben (-5,5) is 0 alá csökkent.

A **New York-i Fed-index**, mely szintén a feldolgozóipari folyamatok állapotát írja le, már 2008 februárjában (azaz még a világgazdasági válság kirobbanása előtt) visszaesést jelzett és a negatív tartományba került. A válság hatása 2008 októberében érződött először a mutatón, amikor is egyetlen hónap alatt 17,8 pontot zuhant az értéke, -25,9 pontot elérve. A mélypontot (-34,3 pont) 2009 februárjában érte el, ezután viszonylag gyors növekedésnek indult, 2011 júniusa és októbere, majd 2012 augusztusa és 2013 januárja között ismét jelentős visszaesésnek lehettünk tanúi, ami az index újbóli negatív értéktartományba kerülését eredményezte. Ezt követően egy-egy hónap kivételével végig pozitív értékeket ért el a mutató, majd 2015 augusztusától ismét csökkenés következett be, amely 2016 végéig folytatódott. 2017-től – némi ingadozás mellett – jellemzően magas értékeket vett fel az index, 2019-ben azonban az év közepén a negatív tartományba vándorolt a mutató, átlagosan pedig 5 pont körüli értéken mozgott. A koronavírus-járvány következtében 2020 márciusában -21,5, áprilisában -78,2, májusában pedig -48,5 pontos értéken zárt az index. 2020 júliusától került ismételten pozitív tartományba, egy évvel később pedig már 43 ponton állt, majd 2021. decemberre 31,9 pontra mérséklődött. A 2022-es évet -0,7 ponttal kezdte, a mélypontot pedig augusztusban érte el (-31,3 pont). 2023-ban januárban (-32,9 pont) és májusban (-31,8 pont) állt kiemelkedően alacsony szinten az index, novemberben viszont már pozitív értéket mutatott (9,1 pont). 2024-ben egészen januártól októberig negatív tartományban mozgott az index (januárban -43,7 ponton állt), novemberben azonban több mint 40 pont emelkedést bemutatva 31,2 pontra emelkedett.

1.1.5. ábra: A Philadelphia Fed-index és a New York Fed-index alakulása, 2001. július – 2024. november

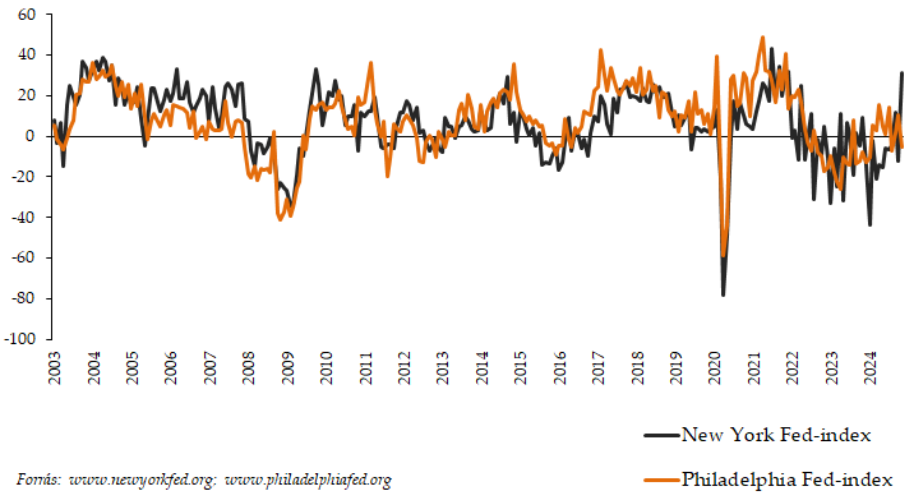

Forrás: www.newyorkfed.org; www.philadelphiafed.org

1.2.Makrogazdasági trendek Magyarországon

Az alábbiakban a magyar gazdaság növekedésének elmúlt évekbeli tendenciáit foglaljuk össze, különös tekintettel a 2008–2009-es világgazdasági válság, a 2020-ban kezdődött koronavírus-járvány okozta válság, valamint a jelenlegi energiaválság hatásának összehasonlítására. Az első alfejezetben a hazai GDP-re vonatkozó legfrissebb előrejelzéseket ismertetjük, majd a gazdasági helyzet változásait a legfontosabb makrogazdasági mutatókon keresztül vázoljuk fel, melynek során kitérünk a bruttó hazai termék és a foglalkoztatottság alakulására.

Magyarország gazdasági helyzetére vonatkozó előrejelzések

Az **Európai Bizottság** 2024. őszi gazdasági előrejelzése[8] szerint Magyarország GDP-je a 2024-es 0,6 %-ról 2025-re 1,8%-ra, majd 2026-ra 3,1%-ra fog emelkedni. A növekedés fő hajtóereje várhatóan a fogyasztás lesz, az export és a beruházások pedig a kereskedelmi partnerek mérsékelt növekedése miatt fokozatosan bővülnek. Az általános infláció 2024-ben jelentősen csökkent (3,8%-ra), de az inflációs nyomás a növekvő kereslet, a 2023. decemberi 15%-os minimálbér-emelés és a forint leértékelődése miatt továbbra is magas maradt. A gazdasági fellendülés várhatóan növeli a munkaerő-keresletet, és a munkanélküliségi ráta az előrejelzési horizonton várhatóan csökkenni fog, az idei 4,5%-ról 2025-ben 4,3%-ra. Miközben a munkaerőpiac fokozatosan feszesebbé válik, a nominális bérnövekedés 2025-ben és 2026-ban az előrejelzések szerint a korábbi minimálbér-emelések hatásának elhalványulásával a magas szintről mérséklődik [az előrejelzés még a nemrég bejelentett minimálbér- és garantált bérminimumemelés előtt készült].

Az **OECD** prognózisa[9] szerint a magyar GDP 2024-ben 0,6%-kal, 2025-ben 2,1%-kal, 2026-ban pedig 2,6%-kal növekedhet. A jelentés szerint főleg a lakossági fogyasztás beindulása hajthatja majd a magyar növekedést, az alacsonyabb inflációval (aminek mértéke 2025-ben 3,3%, 2026-ban pedig 2,9% lehet) a háztartások talán többet mernek majd fogyasztani és kevesebbet takarítanak meg. A beruházások is növekedhetnek az idei 11 százalékos visszaesés után, bár a befektetői bizalom szintje alacsony és sok a bizonytalanság a gazdaságban: a lassú európai és különösen német növekedés például a magyar gazdaságnak is kockázatot jelent. A befektetők bizalmát viszont nagyban növelhetné, ha a kormány meg tudna állapodni az Európai Bizottsággal az uniós forrásokról. Ha viszont nem sikerül megállapodni, az még tovább ronthatja az ország befektetői megítélését és negatívan hathat a növekedésre. A Szervezet a nyugdíjrendszer reformját, az energia, a telekommunikáció és a közlekedés hatékonyságának javítását, a verseny megerősítését és támogatását javasolja a kormányzatnak. Az OECD emellett úgy látja, hogy a nők és az alacsonyan képzett

[8] https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/autumn-2024-economic-forecast-gradual-rebound-adverse-environment_en (utolsó letöltés: 2024.12.11.)
[9] https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook-volume-2024-issue-2_d8814e8b-en.html (utolsó letöltés: 2024.12.10.)

munkavállalók foglalkoztatási rátáját még lehetne növelni, ezzel a nagyon magas foglalkoztatási szint ellenére is lehetne új munkaerőt bevonni a gazdaságba. Ehhez viszont javítani kellene az oktatáshoz való hozzáférést és csökkenteni kellene a munkát terhelő adókat, különösen az alacsonyan fizetett munkavállalók esetében.

Az **IMF** előrejelzése[10] szerint Magyarországon 2024-ben 1,5%-kal növekedhet a gazdaság, jövőre pedig 2,9%-os növekedést vár a szervezet.

A **Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet Zrt.** 2024. novemberi konjunktúrajelentése[11] szerint 2024 második negyedévében a kiigazítatlan GDP az előző év azonos időszakához képest mindössze 1,5%-kal bővült, jócskán alulmúlva a várakozásokat, így az intézet a korábbi 2,5%-os növekedési előrejelzését 2024-re jelentősen, 1,5%-ra rontotta. A jelentős reálkereset-növekedés nyomán a háztartások fogyasztási kedve lassan ugyan tovább erősödik, ugyanakkor a teljes magánfogyasztás idei növekedése alacsonyabb lesz a korábban vártnál. A vállalati beruházási aktivitás hirtelen beesése a lassan kedvezőbbé váló kamatfeltételek ellenére – ami mindenekelőtt az exportorientált vállalati szegmens növekvő pesszimizmusát és csökkenő beruházási kedvét tükrözi – immár bizonyossá tette, hogy a beruházások még az idén is meredeken csökkenni fognak, habár a hazai piacra orientált ágazatok egy részében bizonyos fokú javulás várható – írja a jelentés. Az infláció 2024-ben jelentősen mérséklődik, 3,8% körüli ütemre, amelyet 2025-ben 3,6% körüli áremelkedés követhet. A munkanélküliségi ráta idén 4,4%-os, jövőre 4,2%-os lehet, változatlan foglalkoztatottság mellett.

A **Magyar Nemzeti Bank** szeptemberi Inflációs Jelentése[12] szerint idén a nyár végi aszály, a mérsékelt európai konjunktúra, a beruházások csökkenése és a költségvetési hiánycélok elérhetősége miatt 1–1,8% között alakulhat a hazai GDP növekedése, 2025-ben pedig – a beruházások élénkülésének köszönhetően – 2,7–3,7%-ra gyorsulhat. A jelentés szerint az infláció idén túlnyomórészt a jegybanki toleranciasávban alakult, 2025 első negyedévétől pedig folytatódhat a dezinflációs trend.

1.2.1. tábla: Magyarországra vonatkozó 2024-es és 2025-ös GDP-előrejelzések

Előrejelző szervezet	2024	2025
Európai Bizottság	0,6%	1,5%
OECD	0,6%	2,1%
IMF	1,5%	2,9%
Kopint-Tárki	1,5%	--
Magyar Nemzeti Bank	1-1,8%	2,7-3,7%

[10] https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/HUN (utolsó letöltés: 2024.12.11.)
[11] https://kopint-tarki.hu/wp-content/uploads/2024/10/Konj_2024_3.pdf (utolsó letöltés: 2024.12.11.)
[12] https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/inflacios-jelentes/2024-09-26-inflacios-jelentes-2024-szeptember s (utolsó letöltés: 2024.12.11.)

A **GVI 2024. októberi vállalati konjunktúravizsgálata** 2 102 vállalkozás vezetőjének válaszain alapul. Az október 1. és 31. között zajlott adatfelvétel eredményei szerint a Konjunktúramutató értéke 2024 októberében +22 ponton áll, ami stagnálást jelent a megelőző, áprilisi hullámhoz viszonyítva. A mutató jelenlegi értéke három ponttal magasabb az előző év azonos időszakában mért +19 pontos értéknél. A Konjunktúramutató jelenlegi értéke (+22 pont) a koronavírus-járvány időszakából a 2020. októberi +15 pontos értékhez áll közel leginkább, a járványt megelőző időszakban pedig utoljára 2013 folyamán vett fel hasonló értékeket.[13]

1.2.1. ábra: A GDP és a GVI Konjunktúramutató alakulása, 1998–2024

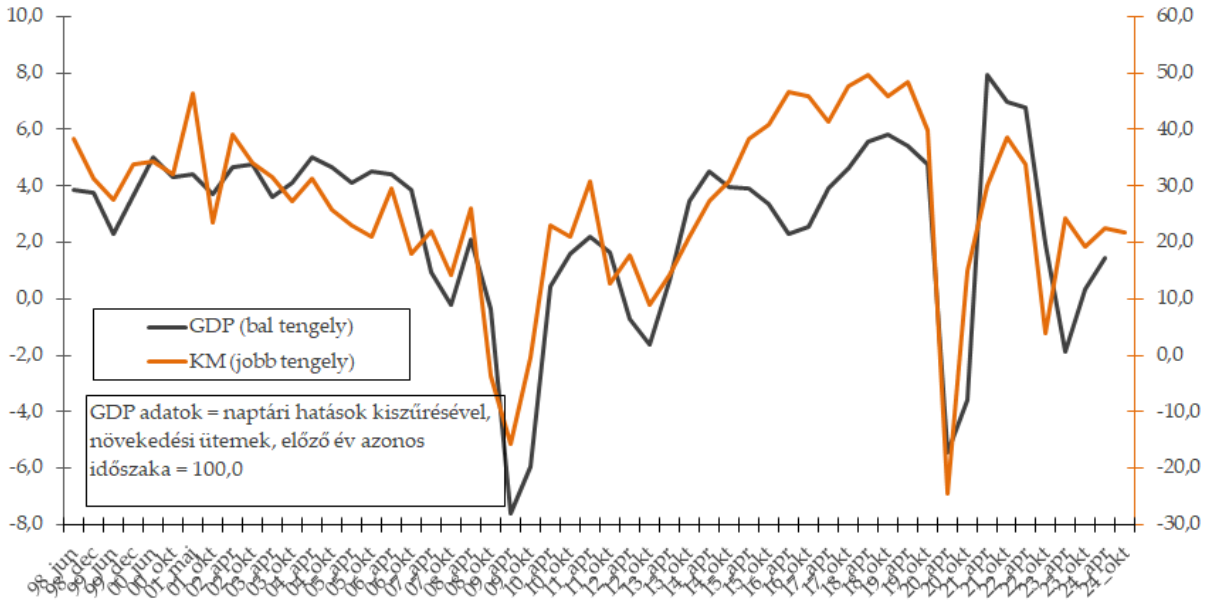

Forrás: GVI, KSH

[13] https://gvi.hu/kutatas/751/stagnalo-uzleti-helyzet-bizonytalan-varakozasok-a-gvi-2024-oktoberi-feleves-konjunkturakutatasanak-eredmenyei (utolsó letöltés: 2024.12.10.)

A **GKI Gazdaságkutató Zrt. 2024. novemberi konjunktúrafelmérése szerint**[14] a GKI konjunktúraindexe jelenleg -16,4 ponton áll, ami közel 3 ponttal alacsonyabb az októberi értéknél – utoljára 2023 őszén állt ilyen alacsonyan. Az üzleti várakozások esetében jelenleg -11,3 ponton áll ez a mutató, ami 2,6 ponttal alacsonyabb az októberi értéknél, míg a fogyasztói várakozásokat illetően -31 ponton áll a mutató, aminél alacsonyabb legutóbb 2023 novemberében volt.

1.2.2. ábra: A GKI konjunktúraindexe és összetevői (fogyasztói bizalmi index és üzleti bizalmi index), 2005–2024. november

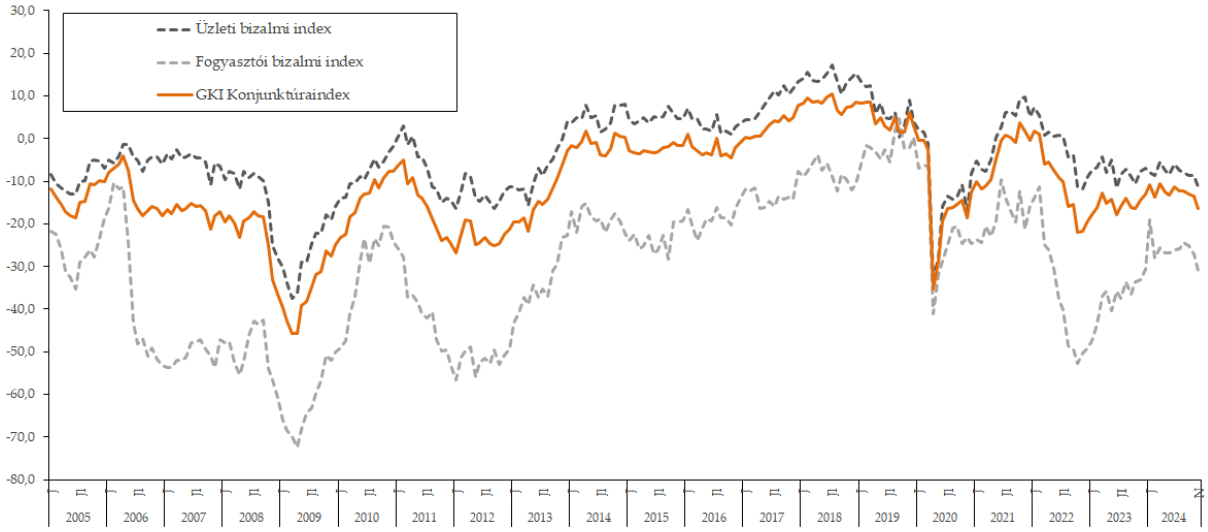

Forrás: www.gki.hu

Megjegyzés: a GKI konjunktúraindexe a fogyasztói bizalmi index és az üzleti bizalmi index súlyozott átlaga

Bruttó hazai termék alakulása (GDP)

A világgazdasági válság Magyarországot 2008 közepén érte el, az év egészében mindössze 1 százalékos növekedést ért el a magyar gazdaság. 2009 közepén a recesszió elérte mélypontját, az év egészében 6,7 százalékos visszaesés következett be, majd 2010-ben 1,1 százalékos, enyhe növekedést produkált a magyar gazdaság. A gazdasági nehézségek azonban korántsem értek véget: a nyugat-európai gazdaságok növekedésének lassulása, a nemzetközi pénzügyi helyzet instabil volta és az euróválság hullámainak negatív hatása visszavetette a magyar gazdaságot is: 2011-ben még 1,9 százalékkal nőtt a bruttó hazai termék volumene, 2012-ben azonban a GDP 1,3 százalékkal esett vissza. 2013-ban a gazdaság kilábalt a recessziós időszakból (2 százalékos növekedés), 2014 és 2019 között pedig 2,4 százalék és 5,6 százalék között ingadozott a növekedés. A lassulás már a koronavírus-járványt megelőző negyedévben elkezdődött, ekkor csupán 2,1 százalékos volt a bővülés, a recesszió pedig 2020 második negyedévében következett be (-13 százalék). A harmadik és a negyedik negyedévben enyhült a csökkenés mértéke (-4,1 és -3,1 százalék), így a hazai

[14] https://gki.hu/language/hu/2024/11/26/novemberben-erezhetoen-csokkent-a-gki-konjunkturaindexe/ (utolsó letöltés: 2024.12.10.)

GDP 2020 egészében 4,3 százalékkal csökkent. A pozitív irányú trend 2021-ben is folytatódott, az első negyedévében a csökkenés mértéke már csak 1,7 százalék volt, a második negyedévben – a bázishatásból is következően – pedig történelmi léptékű, 17,6 százalékos emelkedést lehetett regisztrálni. Az egész évet tekintve 7,1 százalékkal bővült a magyar gazdaság. 2022 első negyedévében még tovább gyorsult a növekedés (7,4 százalék), ezt viszont már jelentős lassulás követte: a második negyedévben 6,1 százalékos, a harmadik negyedévben 3,6 százalékos, a negyedik negyedévben pedig mindösszesen 0,3 százalékos bővülést lehetett regisztrálni – az egész évet tekintve a bővülés mértéke 4,3 százalék volt. 2023-ban – két év után először – csökkent a magyar gazdaság, az előző év azonos időszakához képest az első negyedévben 1,4, a második negyedévben 2,3 százalékkal. Az év második felében kezdett növekedésbe a GDP (0,1, majd 0,5 százalékkal), amit 2024 első negyedévében 1,6 százalékos, a második negyedévében pedig 1,3 százalékos bővülés követett, a harmadik negyedév viszont már 0,7 százalékos csökkenést eredményezett.

1.2.3. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexei, szezonálisan és naptári hatással kiigazított, kiegyensúlyozott adatok, százalék (előző év azonos időszaka = 100%) 2005–2024. III. negyedév

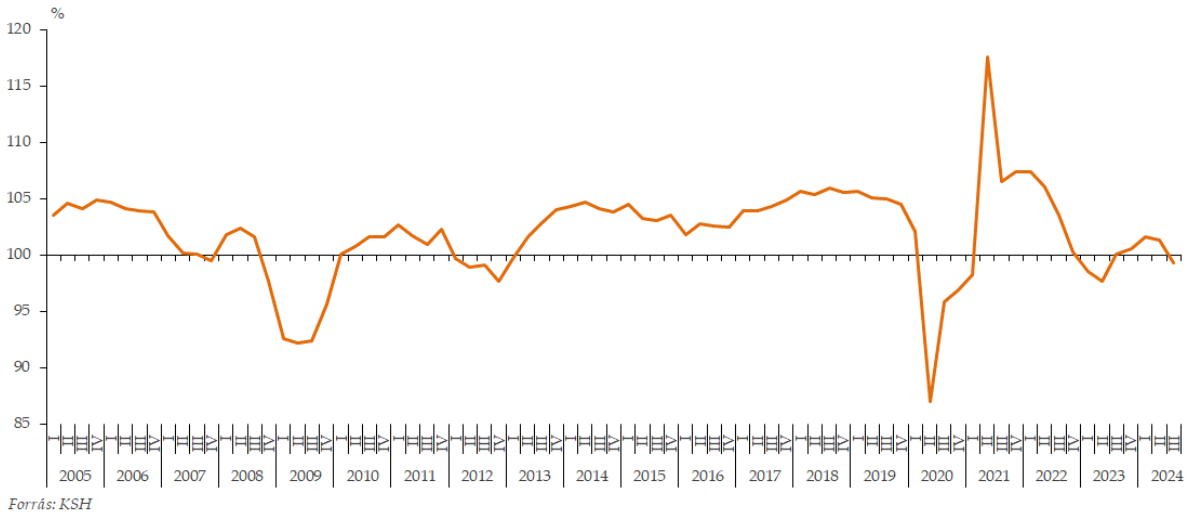

Forrás: KSH

A koronavírus-járvány okozta válság mind a magyar, mind a német gazdaságot jelentősen megrendítette, 2020 második negyedévében a magyar 15, a német pedig 9 százalékkal maradt el az első negyedéves GDP-szinttől. A harmadik negyedévi visszapattanás a két országban 8–11 százalékpontos felzárkózást eredményezett. Ezt követően a német gazdaság stagnálni, majd 2021 első negyedévében újra csökkenni kezdett (-1 százalék), de a második negyedévre magára talált (1 százalék), míg a magyar gazdaság 2021 harmadik negyedévében haladta meg a válság előtti szintet (2 százalék). A német gazdaság 2021 negyedik negyedéve óta stagnál (2–3 százalék), míg a magyar gazdaság teljesítménye szintén stagnálást mutat, a 2022 második negyedévi fellendülés óta (7 százalék) 5–6 százalékkal haladja meg a 2020-as első negyedévi GDP-szintet.

1.2.4. ábra: A GDP változása a koronavírus-járvány okozta válság kezdetéhez képest Magyarországon és Németországban (2020. első negyedév = 100%), 2020–2024 III. negyedév

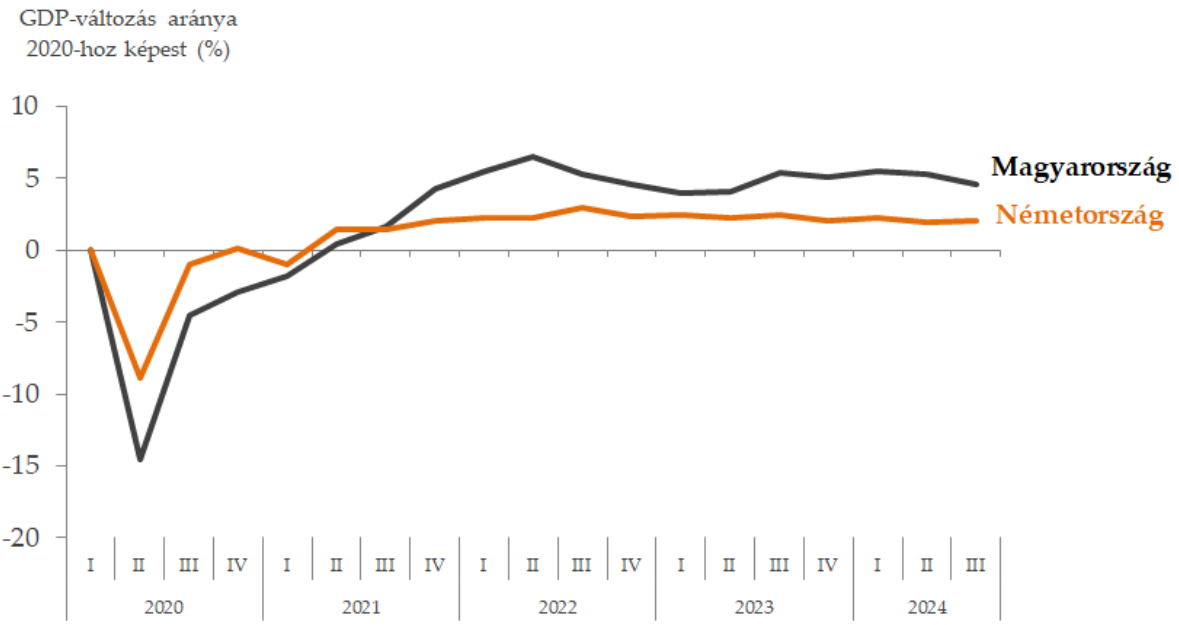

Forrás: GVI, saját számítás KSH és Eurostat adatok alapján

Foglalkoztatottság és bruttó bérek

2008-ban a gazdasági válság hatása a foglalkoztatottság területén a negyedik negyedévben jelentkezett. A GDP csökkenése a 2009 közepén elért mélypont után lassulni kezdett, és lassú kilábalás vette kezdetét, 2012-ben azonban a gazdaság visszasüllyedt a recesszióba. A foglalkoztatottak száma ugyanakkor a közfoglalkoztatottak számának gyors növekedése következtében megugrott és visszatért a válság előtti szintre. 2013-tól fogva a GDP lassan – változó mértékben, de folyamatosan – emelkedett, a foglalkoztatás pedig – szintén nagy részben a közfoglalkoztatottak számának emelkedése miatt – tovább nőtt. A foglalkoztatottak száma 2019 első negyedévében érte el a csúcspontját (4 630 ezer fő), a koronavírus-járvány kitörése következtében azonban 2020 második negyedévére 4 523 ezer főre csökkent a foglalkoztatottság – ez, akár csak a GDP, csupán egy évvel később érte el a válság előtti szintet. 2021 első negyedévétől kezdve nő újra a foglalkoztatottság, 2024 első három negyedévében történelmi csúcson, 4 704 és 4 706 ezer fő között volt.

1.2.5. ábra: A bruttó hazai termék (GDP) volumenindexe* (előző év azonos időszaka: 100%) és a foglalkoztatottak száma (ezer fő), 2005–2024. III. negyedév**

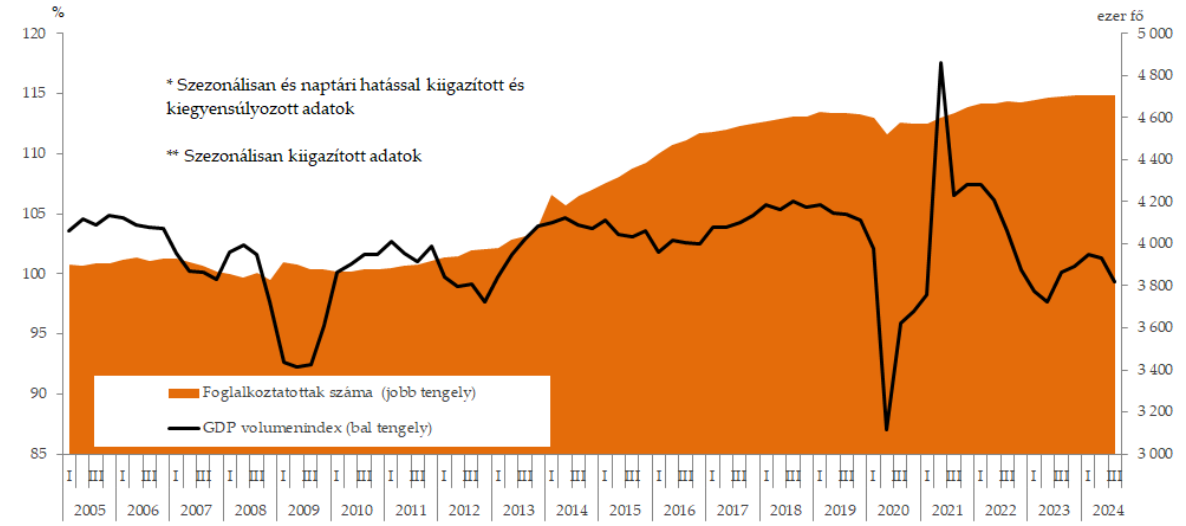

Forrás: KSH

A versenyszférában alkalmazásban állók létszáma a 2008-as igen enyhe növekedés után 2009 folyamán a világgazdasági válság hatására jelentős, 6,6 százalékos visszaesést mutatott. 2010-ben a csökkenés üteme lassulni kezdett, majd az év második felében már 3 százalék körüli növekedést tapasztaltunk. Ezt három éven keresztül évi 0–2 százalékos, majd 2014 és 2018 között évi 2–3,5 százalékos növekedés követte – a legmagasabb értéket 2016-ban érte el (3,4 százalék). 2019-ben enyhült a növekedés üteme (2,2 százalék), 2020 első negyedévében pedig már 1,2 százalékkal, második negyedévében 14,4 százalékkal maradt el a versenyszférában alkalmazásban állók létszáma az előző év azonos időszakához képest. 2020 második felében (8,9 és 3,9 százalékos elmaradás) és 2021 első negyedévében javult a helyzet (1,5 százalékos elmaradás), 2021 második negyedévében pedig – a kirívóan alacsony bázisnak is köszönhetően – 14,9 százalékkal haladta meg a versenyszférában alkalmazásban állók létszáma az előző év azonos időszakában mért szintet. 2022 első felében közel 5

százalékos többletet lehetett regisztrálni az egy évvel korábbi időszakhoz képest, ez a harmadik és a negyedik negyedévre azonban 3–3,2 százalékra mérséklődött. 2023-ban folytatódott a tendencia (1,9 százalékról év végére 0 százalékra mérséklődött), 2024 első három negyedévében pedig már 0,4–0,8 százalékos csökkenést lehetett regisztrálni – három év után először.

A közszféra alkalmazotti létszáma 2008-ban gyengülő ütemű csökkenést mutatott. Ezt követően 2009 és 2013 között – 2011 kivételével – évi 3-5 százalékkal bővült a közszféra alkalmazottainak létszáma. A tendencia 2014-ben is folytatódott, az első negyedévben kiugró növekedés következett be (23,5 százalék), az év egészében pedig 9,2 százalékos, dinamikus emelkedést mutattak az adatok. 2017-ben fordult meg a tendencia, amikortól évente körülbelül 4 százalékkal csökkent a közszférában foglalkoztatottak száma. A versenyszférával ellentétben a közszférában nem következett be jelentős mértékű azonnali visszaesés a koronavírus-járvány hatására: 2020 első két negyedévében 2,7 és 2,2 százalékos, a második félévben pedig 0,7 és 0,5 százalékos volt a csökkenés. 2021 első negyedévében 0,4 százalékkal volt kevesebb foglalkoztatott a közszférában az előző év azonos időszakához képest, míg a második negyedévben 0,1 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi szintet. Ezt követően azonban – ellentétben a versenyszférával – jelentős csökkenés ment végbe: 2021 második felében 5,8 százalékkal, 2022-ben pedig 5,2 százalékkal volt alacsonyabb a közszféra alkalmazotti létszáma az előző év azonos időszakában mért szintnél. 2023-ban mérséklődött a csökkenés mértéke, átlagosan 1,8 százalékkal kevesebben lettek a közszférában dolgozók. 2024 első negyedévében folytatódott a csökkenés, ekkor már csak 1,7 százalékkal volt kisebb a költségvetési szervezeteknél alkalmazottak száma az előző évhez képest, a harmadik negyedévben pedig mindösszesen 0,1 százalék volt a differencia.

1.2.6. ábra: A teljes munkaidőben alkalmazásban állók létszámának változása, 2008–2024. III. negyedév, százalék
(az előző év azonos időszaka= 100)

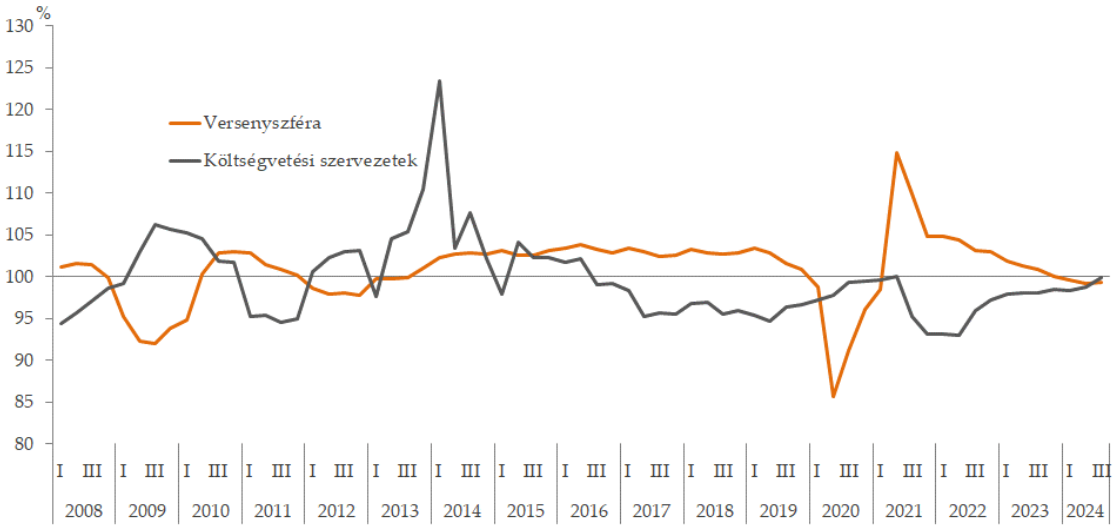

Forrás: KSH

A versenyszférához sorolt gazdasági ágakat foglalkoztatotti létszám szerint vizsgálva azt láthatjuk, hogy 2009-ben szinte mindegyik szektorban jelentős volt a visszaesés, legnagyobb mértékben a feldolgozóiparban, az építőiparban és a vendéglátásban, de különösen utóbbi már 2010–2011-ben jelentős bővülést könyvelhetett el. A foglalkoztatotti létszámok tartós emelkedése 2014-ben kezdődött, 2015-ben és 2016-ban érte el a csúcsot, és kitartott egészen 2020 nyaráig. 2020 első negyedévében – lényegében a koronavírus-járvány miatti korlátozásokat megelőzően – az építőiparban, a vendéglátásban, az egyéb szolgáltatások és az ingatlanügyletek területén még 2–10 százalékos növekedést lehetett regisztrálni (az ingatlanügyletek és az építőipar járt az élen). 2020 második negyedévében már minden ágazatban csökkent az alkalmazásban állók száma, különösen a vendéglátásban (35,3 százalék) és az egyéb szolgáltatásoknál (16,1 százalék), a harmadik és a negyedik negyedévben viszont az összes szektorban a csökkenés mérséklődését lehetett tapasztalni. 2021 első negyedévében két ágazat kivételével mindegyik megközelítette, vagy akár meg is haladta az egy évvel korábbi (válság előtti) foglalkoztatotti létszámot (98–102 százalék), a vendéglátásban azonban 16 százalék, az ingatlanügyletek területén pedig 14 százalék körüli csökkenés volt még ekkor is. Az év hátralévő részében a mezőgazdaság és az ingatlanügyletek kivételével 2–33 százalékos növekedés ment végbe, különösen nagymértékű emelkedést a vendéglátás és a szolgáltatások területén lehetett regisztrálni a bázishatásból következően. Ugyanez magyarázza a vendéglátás 2022. első két negyedévében regisztrált 20–20 százalékos többletét is. 2022-ben a mezőgazdaságban és az egyéb szolgáltatások területén maradt el minden negyedévben az alkalmazásban állók száma az előző év azonos időszakához képest – 2,4–3,2, illetve 0,6–4,5 százalékkal –, míg 2023-ban a mezőgazdaság, az építőipar, a kereskedelem és a szállítás is, 0,4–3,9 százalékkal, utóbbit az építőipar produkálta a harmadik negyedévben. 2024 harmadik negyedévében az egyéb szolgáltatások (6,1) és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (4,2) ágazatokban növekedett meg jelentősebben az alkalmazásban állók létszáma az előző év azonos időszakához képest, míg a pénzügyi és biztosítási tevékenységben 3 százalékos, a feldolgozóiparban 1,9 százalékos, az építőiparban 1,3 százalékos, a mezőgazdaságban pedig 0,9 százalékos csökkenést jegyeztek.

1.2.7. ábra: A versenyszférához sorolt ágazatokban alkalmazásban állók létszámának változása gazdasági ágak szerint, 2008–2024. III. negyedév, százalék (az előző év azonos időszaka = 100)

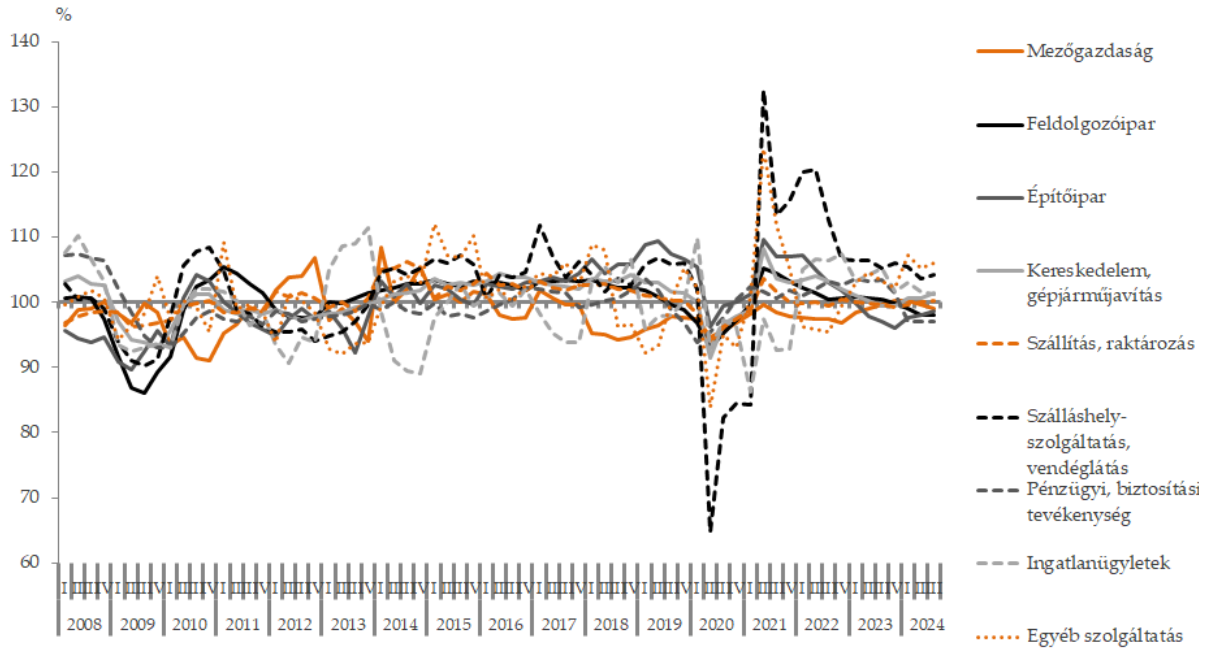

Forrás: KSH

2024 januárja és szeptembere között a vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a foglalkoztatás szempontjából jelentős nonprofit szervezeteknél együttvéve a teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 13,7 százalékkal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az átlagos bruttó kereset 2024 szeptemberében 627 400, közfoglalkoztatottak nélkül számolva 637 300 forintot ért el. Az átlagkeresetet a vállalkozások (12,5 százalék), a nonprofit szervezetek (16,7 százalék) és a költségvetési intézmények (17,2 százalék) felől vizsgálva is növekedést figyelhetünk meg a 2024. január-szeptember időszakban, az előző év ugyanazon periódusához képest. 2024 szeptemberében a reálkereset 9,2 százalékkal nőtt, a fogyasztói árak előző év azonos időszakához mért, 3 százalékos növekedése mellett.[15]

A versenyszférában 2003 és 2008 között stabil évi 7–9 százalék körüli bruttó béremelkedés történt, mely növekedés 2009-ben (4,3 százalék) és 2010-ben (3,2 százalék) mérséklődött. 2011-ben (5,3 százalék) és 2012-ben (7,2 százalék) a béremelkedés volumene nőtt, 2013 és 2016 között pedig évi 3,6–5,4 százalék között alakult. 2017-től kezdve a bruttó bérek emelkedésének üteme jelentősen gyorsult, évente 10–12 százalékos emelkedést lehetett regisztrálni 2020-ig bezárólag. A növekedés üteme a koronavírus-járvány első évében 9,8 százalékra, a második évében pedig 7,8 százalékra mérséklődött, 2022-ben azonban már 15,7 százalékra emelkedett – ilyen magas értéket legutóbb 2001-ben ért el a bruttó átlagkereset változása.

[15] https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ker2409 (utolsó letöltés: 2024.12.10.)

A közszférában ennél jóval ingadozóbb a béremelkedés üteme: a 2001 és 2003 közötti időszak 20–30 százalék körüli béremelését 2004-ben stagnálás követte, majd 2005-ben újra nagyobb mértékű, 12,8 százalékos emelés történt. A következő három évben stabil, 6 százalék körüli volt a közszféra bruttó béreinek növekedési üteme. 2009-ben a gazdasági válság hatására a kormány takarékossági intézkedéseket hajtott végre, melynek keretein belül megszüntették a 13. havi béreket, így a közszférára jellemző átlagos bruttó bérek 8 százalékkal csökkentek. 2010-ben tovább csökkentek a bérek a közszférában az előző év azonos időszakához képest, az alacsony keresetű közfoglalkoztatottak számának emelkedése miatt, de a csökkenés üteme mérséklődött (2,9 százalék). 2011-ben 3,8 százalékos növekedésnek lehettünk tanúi, 2012-ben azonban – újfent a közfoglalkoztatás jelentőségének növekedése miatt – 1,8 százalékkal ismét visszaesett a közszférára jellemző bér. 2013 és 2016 között évi 1–8 százalékos emelkedést lehetett regisztrálni, ezt követően pedig felgyorsult a növekedés üteme, 10–16 százalékra. 2021-ben némi lassulás következett be (9,5 százalék), majd 2022-ben 21,1 százalékos növekedés ment végbe a költségvetési szervezeteknél, 2023-ban azonban már csak 7,3 százalékos többletet lehetett regisztrálni, akárcsak a 2010-es évek közepén.

1.2.8. ábra: A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete a versenyszférában és a közszférában, 2001–2023 (az előző év azonos időszaka = 100%)[16]

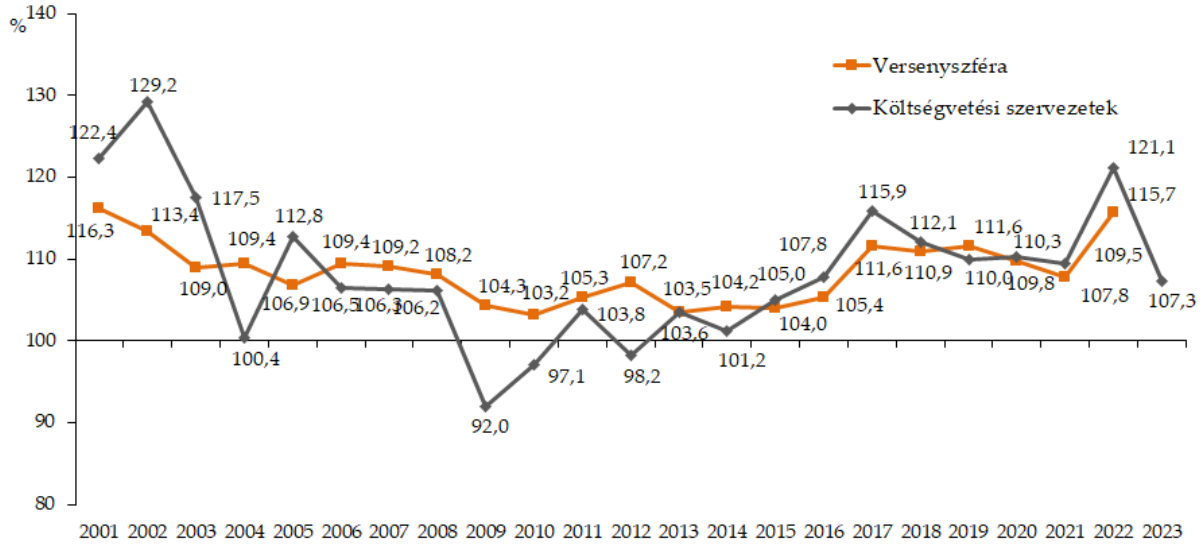

Forrás: KSH

[16] 2023-ra vonatkozóan a KSH nem frissítette a versenyszférára vonatkozóan az adatforrást.

Beruházások

A nemzetgazdasági beruházások volumenének 2007. évi stagnálását 2008-ban és 2009-ben a válság miatt jelentősebb visszaesés jellemezte. Ezután enyhült a visszaesés üteme (2010-ben 5,1 százalékos, 2011-ben 4,5 százalékos csökkenés), 2012-ben azonban a recessziós folyamatok újra visszavetették a beruházásokat (5,2 százalékos visszaesés). 2013-tól 2015-ig 7–19 százalékos növekedést lehetett regisztrálni, 2016-ban viszont nagyarányú, 11,3 százalékos csökkenés következett be. Az alacsonyabb bázisértékből is következően 2017-ben ismét jelentős mértékben, 23,7 százalékkal nőtt a nemzetgazdasági beruházások volumene az előző évhez képest, 2018-ban pedig továbbra is lendületes, 20,2 százalékos emelkedést tapasztalhattunk. Ez a dinamizmus már a koronavírus-járványt megelőzően, 2019-ben megtorpanni látszott (11,9 százalékos növekedés), 2020-ban pedig, elsősorban a második és a harmadik negyedév gyenge teljesítménye okán 1,6 százalékos csökkenés következett. Bár a járvány harmadik hulláma 2021 tavaszán, negyedik hulláma pedig 2021 őszén tört ki, a beruházások volumenindexe az egész évet tekintve már 6 százalékos emelkedést produkált. 2022 egészében a beruházások volumene kismértékben emelkedett (1,1 százalék), a negyedik negyedévtől pedig csökkent: 2023 harmadik negyedévében már 12,9 százalékkal az előző év azonos időszakához képest, és bár ezt követően volt némi emelkedés, 2024 második (16,8 százalék) és harmadik (15,4 százalék) negyedéve már újra drasztikus visszaesést mutatott.

1.2.9. ábra: A beruházások és a feldolgozóipari beruházások volumenindexe (az előző év azonos időszaka = 100%), 2003–2024. III. negyedév

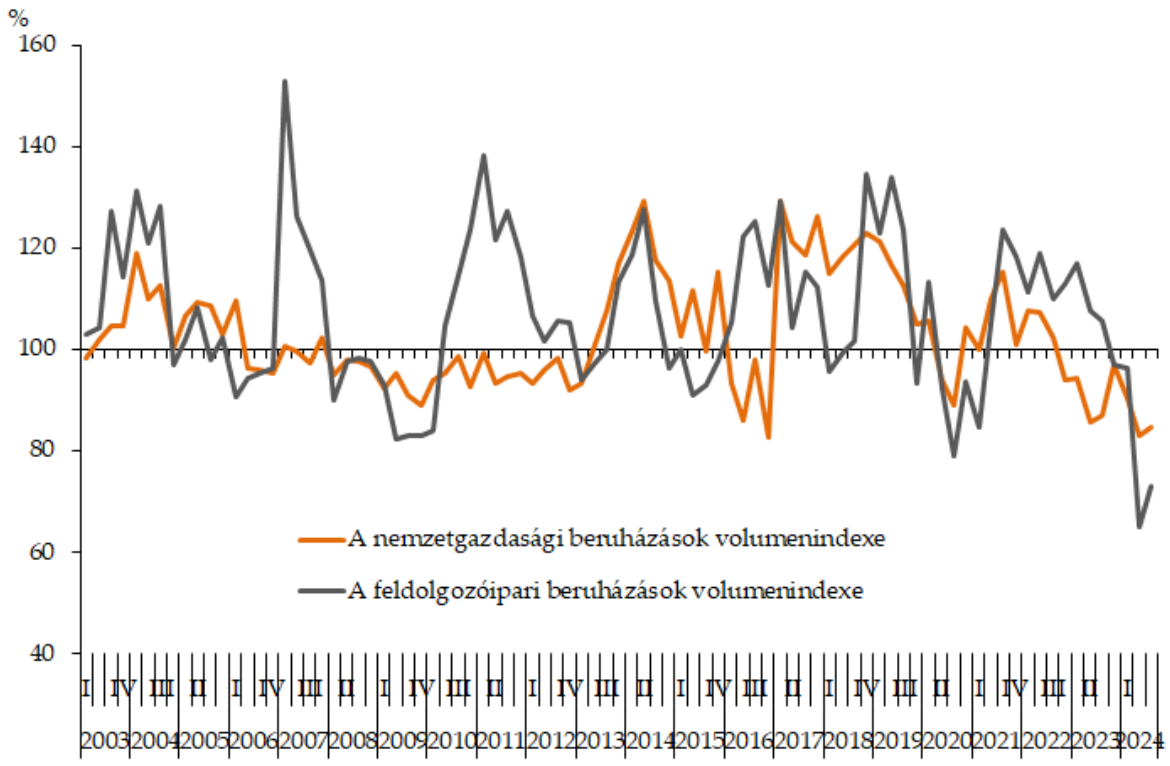

Forrás: KSH

2. A vállalkozások üzleti helyzete és várakozásai

Az alábbiakban a Rövidtávú Munkaerőpiaci Prognózis adatai alapján mutatjuk be a vállalkozások üzleti helyzetének és várakozásainak alakulását. A fejezet eredményei a versenyszférában teljes munkaidőben alkalmazásban állók földrajzi elhelyezkedés, gazdasági ág és vállalati létszámkategória szerinti együttes megoszlása szerint tekinthetőek reprezentatívnak.

Az első részben az elmúlt években lejátszódó folyamatokkal foglalkozunk. A fejezet középpontjában a német Ifo Üzleti Bizalmi Mutatójához hasonló általános üzleti helyzetet kifejező szubjektív helyzetértékelés áll. A második alfejezetben egy regressziós modell alapján az optimista várakozások vállalati hátterét elemezzük, azaz arra keressük a választ, hogy milyen vállalati körök tekintenek pozitív várakozásokkal 2025 első félévére.

2.1. Az üzleti helyzet megítélése és az elmúlt években tapasztalt folyamatok

A 2024. őszi adatfelvétel alapján a magyar vállalatok üzleti helyzete továbbra is romló tendenciát mutat. A koronavírus-járvány okozta gazdasági válságot követő átmeneti javulás, majd az energiaválsággal összefüggő jelentős visszaesés és stagnálás után, az általános üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutató értéke 25 pont – azaz 25 százalékpontos többségben vannak azok a vállalatok, amelyek inkább kedvezően ítélik meg üzleti helyzetüket, azokkal szemben, amelyek kedvezőtlenül. Az érték 3 pontos csökkenést jelent a 2024 tavaszán tapasztalt értékhez viszonyítva.

A 2025 első félévére vonatkozó üzleti várakozások tavaszhoz képest hasonló mértékben romlottak. 2024 őszén 30 pont a jövőbeli üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutató értéke – azaz 30 százalékpontos többségben vannak azok a vállalatok, amelyek bíznak üzleti helyzetük javulásában 2025 első félévében, azokhoz képest, amelyek az üzleti helyzet romlását várják. Ez az érték szintén 3 pontos csökkenést jelent a mutató tavasszal mért szintjéhez képest.

2.1.1. ábra: Az üzleti helyzetet leíró mutatók (tárgy félév, következő félév)

Tárgy félév

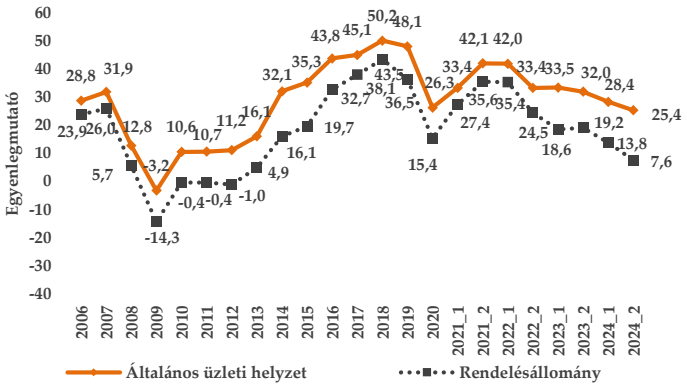

Egyenlegmutató: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelést adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató –100 és +100 közötti értékeket vehet fel. –100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Következő félév

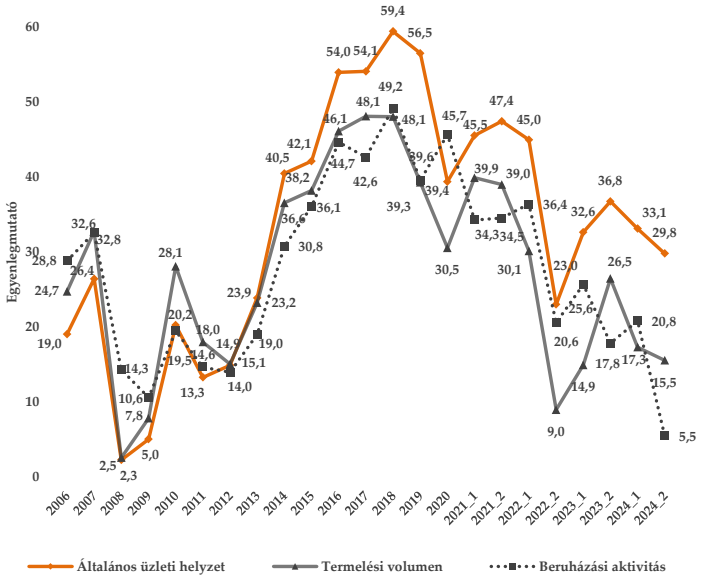

Magyarázat: Az ábrán látható egyenlegmutatókban bekövetkező egy pontos elmozdulás egy százalékpontos változásnak feleltethető meg.

Példa: Az általános üzleti helyzet egyenlegmutatója 2024 második félévében 30 pont. Ez azt jelenti, hogy 30 százalékponttal több vállalat ítélte meg jónak a következő félévre vonatkozó üzleti helyzetét, mint amennyi rossznak.

Bázis: 10 főnél nagyobb vállalatok.

	2022_1		2022_2		2023_1		2023_2		2024_1		2024_2	
	n	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*
Ált. üzleti helyzet – tárgy félév	3854	42,0	4490	33,4	3898	33,5	4605	32,0	3912	28,4	4582	25,4
Rendelésállomány-tárgy félév	3736	35,4	4350	24,5	3763	18,6	4461	19,2	3781	13,8	4436	7,6
Ált. üzl. helyzet – köv. félév	3518	45,0	3523	23,0	3481	32,6	3782	36,8	3532	33,1	3792	29,8
Termelési vol.-köv. félév	3630	30,1	3734	9,0	3661	14,9	3973	26,5	3666	17,3	3926	15,5
Beruházási akt. – köv. félév	3656	36,4	3793	20,6	3689	25,6	3886	17,8	3683	20,8	3891	5,5

Forrás: NGM, GVI 2021–2024

A 2.1.1. ábrán jól látszik, hogy az általános üzleti helyzet megítélése hasonlóan alakul a rendelésállományra, beruházásokra és termelési volumenre vonatkozó mutatókkal. Ezért a következőkben az elmúlt években lejátszódó folyamatokat ezen általános mutatón keresztül mutatjuk be. 2017–2020 között folyamatos tendencia volt, hogy az előző évi optimista várakozásokhoz képest rendre kedvezőtlenebbnek bizonyult a tárgyévi, aktuális üzleti helyzet. A koronavírus-járvány következtében kialakuló válság miatt a 2020-as üzleti helyzet különösen alulmúlta a 2019-ben 2020-ra megfogalmazott várakozásokat, ilyen mértékű (30 pontos) különbséget korábban soha nem tapasztaltunk a felmérés története során a cégek várt és realizált üzleti helyzete között. 2021 folyamán lényegesen közelebb került egymáshoz az üzleti várakozások és az aktuális üzleti helyzet mutatója, 2022 folyamán azonban ismét távolodás történt, a várakozások lényegesen megelőzték a tapasztalatokat. 2023 tavaszán a felmérés történetében nagyon ritkán előforduló jelenséget tapasztaltunk: az aktuális üzleti helyzet értékelése lényegesen meghaladta a 2022 őszén megfogalmazott várakozásokat. Ez elsősorban arra volt visszavezethető, hogy a 2022 őszén prognosztizált energiaválság nem járt olyan súlyos negatív következményekkel, mint ahogy eredetileg a vállalatok számítottak rá. 2023 őszén minimális különbség volt a jelenlegi helyzet és a 2023 tavaszán megfogalmazott várakozások között. 2024 folyamán azonban ismét jelentősen megelőzik a korábbi várakozások az aktuális helyzetértékelést: a cégek 2024 második félévére megfogalmazott várakozásai optimistábbak voltak, mint az aktuális üzleti helyzetük.

2.1.2. ábra: Üzleti helyzet megítélése és a várakozások teljesülése

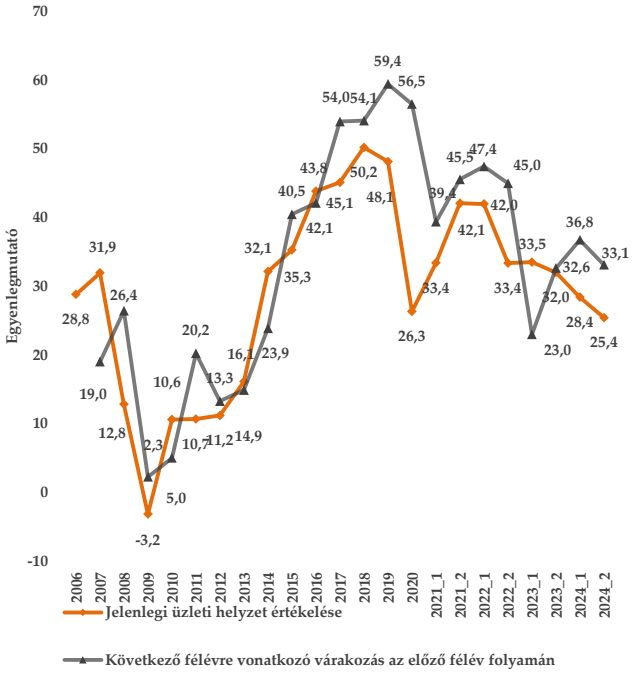

Forrás: NGM, GVI 2006–2024

Egyenlegmutató: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató –100 és +100 közötti értékeket vehet fel. –100-at akkor, ha minden cég negatívan és +100-at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Bázis: 10 főnél nagyobb vállalatok.

A 2008 őszi adatok az üzleti klíma jelentős romlását mutatták – a vállalatok mind a jelenlegi, mind a jövőbeli helyzetüket jelentősen negatívabban látták. Borúlátó várakozásaik be is teljesültek, 2009-ben érte el a mélypontot az üzleti helyzet megítélése. A világgazdasági válságból való lassú kilábalást követően, 2013–2018 között folyamatos, intenzív javuló tendenciát tapasztaltunk. A 2019-es enyhe visszaesést követően azonban 2020-ban jelentősen, lényegében a 2014-es szintnek megfeleltethető értékre csökkent mind a jelenlegi, mind a várható üzleti helyzet mutatója. 2021 folyamán számottevő javulás történt, 2022 folyamán azonban jelentős mértékű visszaesés következett be. 2023-ban az üzleti kilátások megítélése jelentősen javult, viszont az aktuális helyzet értékelése kis mértékben romlott, stagnált. 2024 mindkét féléve folyamán mind a jelenlegi helyzetértékelés, mind a várakozások szempontjából visszaesés következett be. A korábbi adatfelvételek közül továbbra is a 2014-es, illetve a 2020-as szinthez áll legközelebb az üzleti helyzet értékelése 2024 második félévében, ugyanakkor a várakozások jelenleg pesszimistábbak.

2.1.3. ábra: A jelenlegi és jövőbeli általános üzleti helyzet szubjektív megítélése

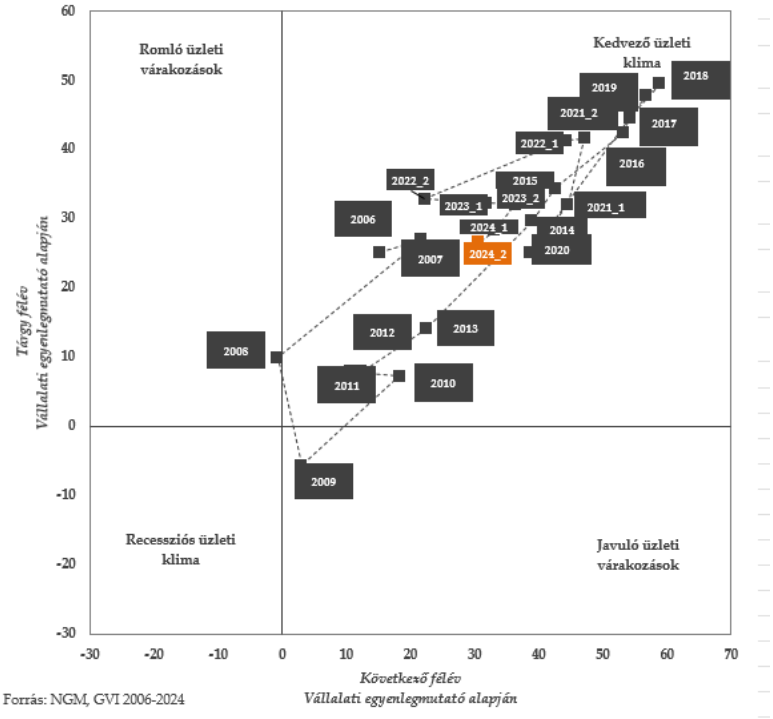

Forrás: NGM, GVI 2006-2024

Egyenlegmutató	2021_2		2022_1		2022_2		2023_1		2023_2		2024_1		2024_2	
	n	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*
Tárgy félév	6390	41,7	5415	41,3	6318	32,9	5521	32,3	6471	32,1	5523	28,4	6464	26,6
Várakozások	5503	47,2	4980	44,3	5005	22,2	4962	31,9	5384	36,3	5043	33,1	5491	30,7

Forrás: NGM, GVI 2021–2024

Magyarázat: Az ábra két tengelye az általános üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutatót jeleníti meg. A függőleges tengelyen a tárgy félévre, a vízszintes tengelyen a következő félévre vonatkozó egyenlegmutató értékei kaptak helyet. Eszerint a jobb felső szegmens a „Kedvező üzleti klíma", amikor többségben vannak, mind a jelenlegi, mind a jövőbeli helyzetüket pozitívan értékelő vállalatok. Ennek ellentéte a bal, alsó szegmens, amikor mind a jelenlegi tárgy félévi helyzet, mind a jövőbeli várakozások negatívak. Az origó jeleníti meg a semleges állapotot: ebben a pozícióban a jelen és a jövő értékelésekor a pozitívan és negatívan nyilatkozó vállalatok kiegyenlítik egymást. Eszerint az origótól való távolság is értelmezhető, minél messzebbi egy megjelenített pozíció, annál inkább többségben vannak akár a pozitív, akár a negatív értékelések. Az eddigiek alapján tehát, az origótól vett vízszintes pozitív elmozdulás mértéke a jövőbeli optimizmus mértékét fejezi ki.

Az egyes gazdasági ágakat eltérő mértékben érintette a 2008-as válság, de kilábalásuk az építőipar kivételével hasonló módon történt. A koronavírus-járvány következtében kialakuló újabb válság illetve az energiaválság szintén különböző mértékben érintette a szektorokat. A 2022 őszi jelentős visszaesés közös tendenciáját követően 2023–2024 folyamán eltérő folyamatok tapasztalhatóak szektoronként.

- Az **ipari** vállalatok üzleti helyzetük jelentős romlása ellenére a kritikus 2008-as és 2009-es években is kedvező üzleti klímával voltak jellemezhetőek – a vizsgált gazdasági ágak közül az áttekintett időszak nagy részében a legjobb helyzetben voltak. A 2012–2018 közötti – 2015 kivételével – folyamatosan javuló tendencia 2019-ben megtört, míg 2020-ban további jelentős visszaesés következett be, 2021 első félévében viszont számottevő javulás történt, ami a tárgy félévre vonatkozóan minimális mértékben 2021 őszén is folytatódott. 2022-ben jelentős romlást követően az ipari vállalatok körében az üzleti klíma egyenlegmutatói a 2007-es szintjükre estek vissza. 2023 első félévét követően, 2023 őszére az ipari cégek leváltak az általános tendenciáról, azaz mind a várakozások, mind a jelenlegi helyzetértékelés szempontjából romlott értékelésük, ehhez képest viszont 2024 tavaszán lényegében nem történt változás, 2024 őszén viszont ismét a többi ágazathoz viszonyítva jelentősebb mértékű visszaesés következett be, így jelenleg logisztikai cégek kivételével a többi ágazat helyzete egyaránt kedvezőbb.
- Az iparral ellenétben a **kereskedelem** és a **szállítás, raktározás** terén tevékenykedő vállalatok üzleti helyzete 2009-ben kifejezetten recessziósnak volt tekinthető. A 2012-es enyhe visszaesés kivételével 2011–2018 között – eltérő ütemben – mindkét ágazatban javuló tendenciát tapasztalhattunk. 2018-ban az üzleti klíma javulása csak a kereskedelmi vállalatok körében folytatódott, a szállítmányozó vállalatok esetében mind a helyzetértékelés, mind a kilátások negatívabbak lettek az előző évhez viszonyítva. 2019-ben a szállítmányozó vállalatok körében tovább folytatódott az üzleti klíma romlása, és a kereskedelmi cégek körében is visszaesés következett be a 2018-as csúcsot követően. 2020 folyamán mindkét ágazatban számottevően csökkent az üzleti helyzet és a kilátások egyenlegmutatója, amit 2021-ben mindkét szektorban jelentős javulás, 2022-ben pedig számottevő visszaesés követett. Ennek eredményeként a kereskedelmi és a logisztikai cégek üzleti helyzetének mutatói szintén 2007-es szintjükhöz álltak legközelebb a korábban mért értékek közül. 2023 folyamán mind az aktuális helyzetértékelés, mind a várakozások mutatója jelentősen javult mindkét ágazatban, 2024 tavaszán viszont jelentős visszaesés történt mindkét területen. 2024 őszén kis mértékű romlás mellett mindkét ágazat hasonlóan értékeli helyzetét, mint fél évvel korábban. Így továbbra is a szállító cégek értékelik a legkedvezőtlenebbnek helyzetüket, a kereskedelmi cégek értékelése viszont kis mértékben pozitívabb az iparhoz viszonyítva.
- Az **építőipari** vállalatok egészen más utat jártak be az elmúlt években: már 2006-ban is romló üzleti várakozásokkal voltak jellemezhetőek, ami 2008-ra

recesszióba fordult. A többi gazdasági ággal ellenétben még 2010-ben sem volt jelentős a szereplők optimizmusa, továbbra is borúlátóan tekintettek a jövőre. Az építőipari vállalatok várakozásai 2013-ban fordultak pozitívra, innentől kezdve – a 2015-ben tapasztalt stagnálás kivételével – 2019-ig az építőipar üzleti klímára vonatkozó helyzetértékelése és várakozásai folyamatosan javultak. 2020-ban ebben az ágazatban is jelentős visszaesés történt, ennek következében az üzleti bizalom szintje lényegében a 2016-os szintre csökkent a szektorban. A 2021 folyamán bekövetkezett javulás eredményeként az üzleti bizalom szintje az építőiparban a 2017-es szintre tért vissza. 2022-ben, jelentős romlást követően, az építőipari cégek körében az üzleti bizalom szintje leginkább a 2014–2015-ben megfogalmazott helyzetértékeléshez állt legközelebb. 2023 tavaszán a tárgy időszak megítélése tovább romlott, a várakozások viszont kis mértékű javulást mutattak, 2023 őszén pedig a tárgy időszak megítélése minimálisan javult, míg a várakozások nem változtak az ágazatban. 2024 tavaszán az építőipari várakozások továbbra is változatlanok, viszont a jelenlegi helyzet megítélése romlott. 2024 őszén az építőipar helyzete ismét kivételes: egyedül ebben az ágazatban tapasztalható jelentősebb javulás az elmúlt fél év során a jelenlegi helyzet értékelését illetően.

- A **szolgáltató** cégek az iparhoz hasonlóan a 2008-as válság idején sem számoltak be recessziós üzleti helyzetről. A vizsgált időszak folyamán a legkedvezőbb üzleti klímát 2017-ben jelezték az ágazatba sorolt cégek. A koronavírus-járványt követő visszaesést 2021 folyamán erőteljes javulás követte ebben a szektorban is, 2022-ben azonban számottevő visszaesést követően a szolgáltatások területén is 2007-es értékéhez állt legközelebb a jelenlegi és a várható üzleti helyzet egyenlegmutatója. 2023 tavaszán mind a tárgy időszak, mind a következő félév megítélése javulást mutatott a szektorban, ez a tendencia viszont csak a várakozások tekintetében folytatódott 2023 őszén, az aktuális üzleti helyzet értékelése romlott. 2024 tavaszán a szolgáltatások területe az egyetlen szektor, ahol mind a helyzet jelenlegi értékelése, mind a várakozások javultak a 2023 őszéhez képest, 2024 őszén viszont ismét romlás tapasztalható, főként a várakozások tekintetében. Ennek ellenére, az itt részletesen bemutatott ágazatok közül jelenleg a szolgáltató szektor üzleti klímája tekinthető a legkedvezőbbnek a várakozások és a helyzetértékelés szempontjából egyaránt.

2.1.4. ábra: Az üzleti klíma megítélése gazdasági áganként

Ipar

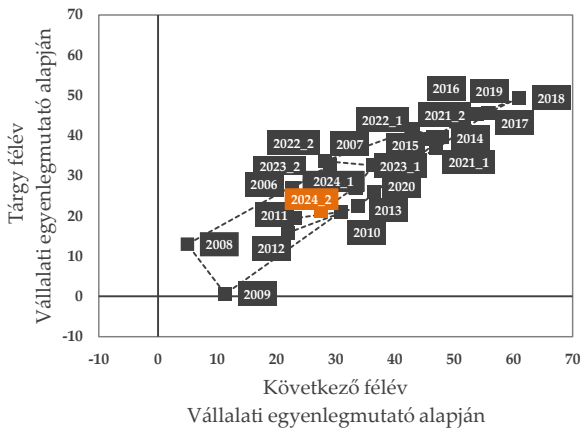

Kereskedelem

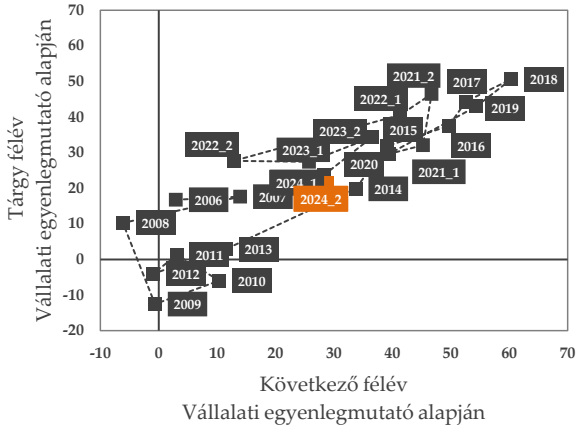

Építőipar

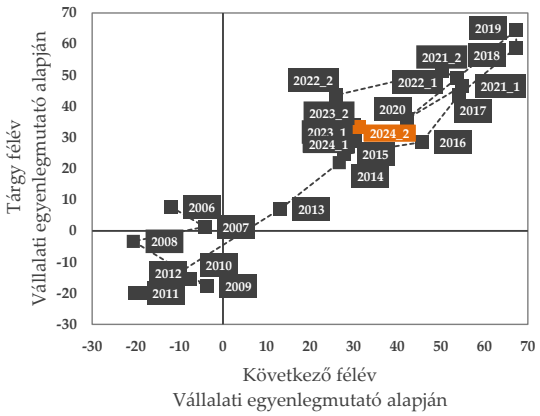

Logisztika

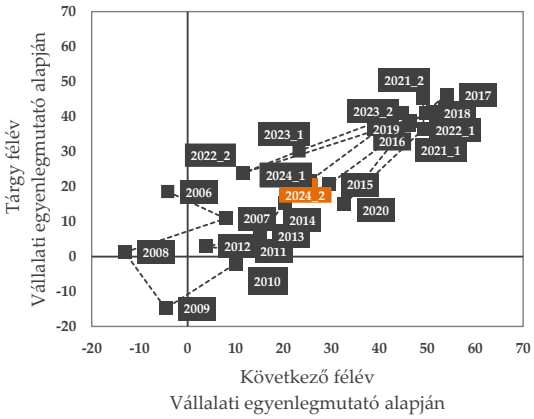

Szolgáltatás

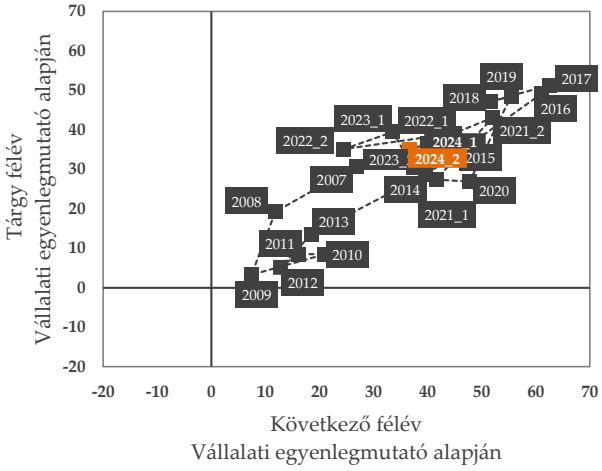

Egyenlegmutató		2022_1		2022_2		2023_1		2023_2		2024_1		2024_2	
		n	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*n*	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*n*	*pont*
Logisztika	**Tárgy félév**	319	41,3	370	23,8	319	30,1	476	41,1	333	21,7	460	20,3
	Várakozások	295	51,1	302	11,5	301	23,2	418	44,6	303	25,6	366	25,7
Ipar	**Tárgy félév**	1667	41,5	2029	33,7	1732	32,6	2046	26,9	1662	27,2	1951	21,3
	Várakozások	1520	43,1	1615	28,1	1546	36,3	1673	33,3	1502	33,4	1649	27,5
Építőipar	**Tárgy félév**	644	51,5	755	43,6	673	33,0	752	34,1	656	29,0	734	33,2
	Várakozások	607	50,3	587	25,9	603	30,4	607	30,0	599	30,4	626	31,4
Kereskedelem	**Tárgy félév**	1202	40,6	1357	27,7	1194	27,4	1374	34,3	1220	23,8	1434	21,5
	Várakozások	1103	41,4	1094	12,9	1086	25,7	1173	36,5	1129	28,4	1227	28,8
Szolgáltatás	**Tárgy félév**	884	39,1	981	35,1	905	39,4	968	30,6	946	36,4	1063	35,0
	Várakozások	817	44,9	770	24,5	821	33,6	825	37,3	874	39,9	936	36,7

Forrás: NGM–GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-ös évre (ősz)

Magyarázat: Az ábra két tengelye az általános üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutatót jeleníti meg. A függőleges tengelyen a tárgy félévre, a vízszintes tengelyen a következő félévre vonatkozó egyenlegmutató értékei kaptak helyet. Eszerint a jobb felső szegmens a „Kedvező üzleti klíma", amikor többségben vannak, mind a jelenlegi, mind a jövőbeli helyzetüket pozitívan értékelő vállalatok. Ennek ellentéte a bal, alsó szegmens, amikor mind a jelenlegi tárgy félévi helyzet, mind a jövőbeli várakozások negatívak. Az origó jeleníti meg a semleges állapotot: ebben a pozícióban a jelen és a jövő értékelésekor a pozitívan és negatívan nyilatkozó vállalatok kiegyenlítik egymást. Eszerint az origótól való távolság is értelmezhető, minél messzebbi egy megjelenített pozíció, annál inkább többségben vannak akár a pozitív, akár a negatív értékelések. Az eddigiek alapján tehát, az origótól vett vízszintes pozitív elmozdulás mértéke a jövőbeli optimizmus mértékét fejezi ki.

2.2. Az optimista várakozásokkal bíró vállalatok jellemzői

Milyen vállalati körökre jellemző leginkább az üzleti optimizmus? Mik az optimizmus legfőbb meghatározói? Az alábbiakban az exportra, a gazdasági tevékenységre, a vállalatméretre, a tulajdonosi háttérre és a földrajzi régióra vonatkozó vállalati jellemzők figyelembevételével keressük a választ ezekre a kérdésekre. Egy-egy tényező vizsgálata során a többi vállalati jellemző hatását kontroll alatt tartjuk, vagyis a közöttük fennálló potenciális interakciós hatásokat kiszűrve, a vállalati jellemzők üzleti várakozásokkal való önálló összefüggéseit vizsgáljuk. A becsléseket regressziós modell alapján készítettük.[17]

- A gazdasági ágakat tekintve elmondható, hogy az ipar referenciakategóriához viszonyítva szignifikáns eltérés a (pénzügyi) szolgáltatások, a logisztika és az építőipar esetén tapasztalható, míg a turizmus, vendéglátás, a kereskedelem, valamint a mezőgazdaság területén nem tapasztalható szignifikáns különbség az optimista üzleti várakozásokat megfogalmazó cégek arányát tekintve az iparhoz képest. A legoptimistább várakozásokat a pénzügyi szolgáltató vállalatok fogalmazták meg, körükben 54 százalékponttal nagyobb valószínűségű az optimista üzleti várakozások fennállásának esélye az ipari cégekhez viszonyítva. A szolgáltató cégek körében 8, az építőiparban pedig 7 százalékponttal magasabb az optimista üzleti várakozások előfordulásának esélye az iparhoz képest, a szállító cégek körében viszont 8 ponttal alacsonyabb.
- Cégméret szerint a 10 fő alatti vállalkozások referenciakategóriájához viszonyítva a 10–19 fő közötti kategóriában 7, a 20–49 fő közötti kategóriában 9, az 50–249 fő közötti cégeknél 6, a nagyvállalatok esetén pedig 5 százalékponttal alacsonyabb az optimista üzleti várakozások megfogalmazásának valószínűsége.
- A külföldi (rész)tulajdonban álló vállalatok helyzetértékelés nem különbözik szignifikáns mértékben a tisztán hazai kézben lévő cégektől.
- A döntően exportra dolgozó vállalatok 10 százalékponttal nagyobb eséllyel várják az üzleti helyzetük javulását, mint a nem exportáló vállalatok, ami szignifikáns különbséget jelent, a részben exportáló cégek kategóriája viszont nem mutat szignifikáns eltérést a kizárólag belpiacra termelő cégekhez viszonyítva.
- Földrajzi szempontból Észak-Magyarországon 6 százalékponttal alacsonyabb az optimista üzleti várakozásról beszámoló cégek aránya a központi régióhoz viszonyítva. A többi régió esetén nem tapasztalható szignifikáns eltérés a központi régióhoz viszonyítva.

[17] A logit modell eredmény változója az optimista üzleti várakozások fennállása volt. A modell paraméterei az M3.1. táblázatban láthatók.

2.2.1. ábra: Az optimista várakozások összetevői – gazdasági tevékenység szerint

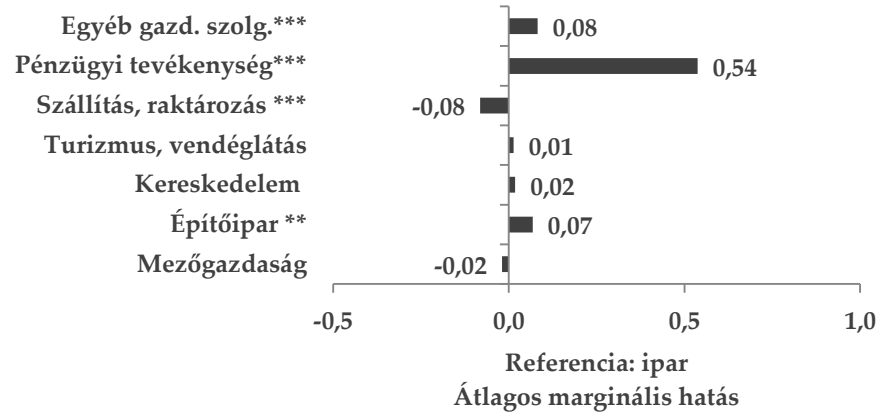

Exporttevékenység szerint

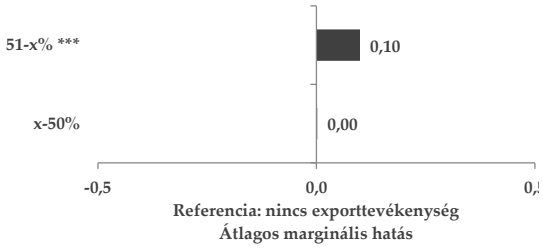

Tulajdonosi háttér szerint

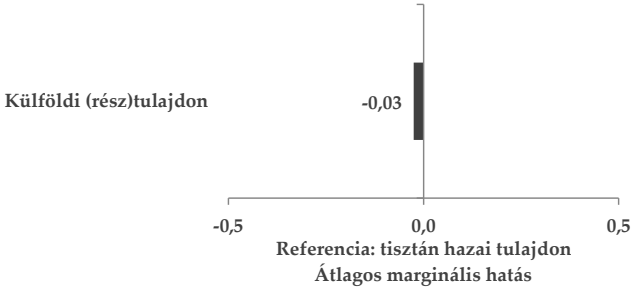

Földrajzi elhelyezkedés szerint

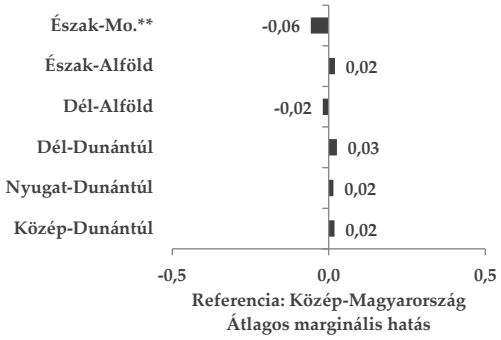

Vállalati létszám szerint

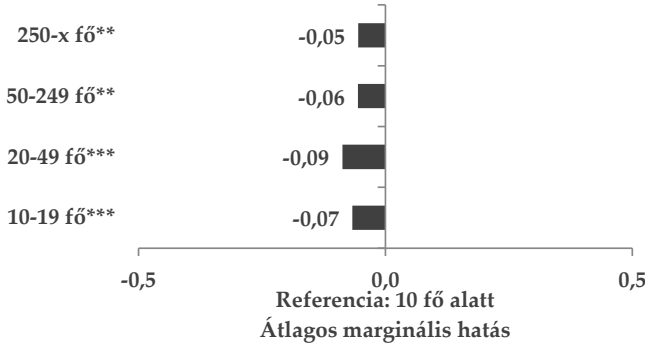

Forrás: NGM–GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-ös évre (ősz) (n=5154)

A modell többváltozós logisztikus regressziós eljárással készült. Az ábrákon átlagos marginális hatások értékei láthatóak, amik kifejezik, hogy a referenciacsoporthoz képest hány százalékponttal nagyobb vagy kisebb valószínűséggel találunk optimista várakozásokat megfogalmazó vállalatokat. A modellben referenciacsoportnak az ábrákon feltüntetett jellegzetesség tekinthető.

Ábraértelmezés egyszerűen: minél nagyobb az átlagos marginális hatás értéke, annál optimistább a vállalati kör. Ha az átlagos marginális hatás értéke 0-hoz közeli, és a szignifikanciateszt p-értéke nagyobb 0,1-nél, akkor az adott csoportban az optimizmus mértéke statisztikai értelemben nem tér el a referencia csoportétól.

*Az ábrán jelöltük a szignifikanciaszinteket is az egyes kategóriákhoz tartozó átlagos marginális hatások mellett: *** 1 százalékos (p<0,01), ** 5 százalékos (p<0,05), * 10 százalékos szinten szignifikáns hatás (p<0,1).*

3. 2025 őszén várható munkaerőkereslet

Jelen fejezetben a 2025 második félévében várható munkaerőkeresletet mutatjuk be. A fejezet eredményei a versenyszférában teljes munkaidőben alkalmazásban állók földrajzi elhelyezkedés, gazdasági ág és vállalati létszámkategória szerinti együttes megoszlása szerint tekinthetőek reprezentatívnak. Először a vállalati egyenlegmutatók segítségével ragadjuk meg a foglalkoztatás jövő évi alakulását. Itt a munkaerőkeresletet nem az egyén, hanem a vállalat oldaláról közelítjük meg, azaz nem a létszámmozgások mértéke, hanem csupán a létszámbővítési és létszámcsökkentési tervek kerülnek bemutatásra. Részletesebben a foglalkoztatási egyenlegmutató a vállalatok foglalkoztatási súlyát figyelembe véve azt fejezi ki, hogy a létszámbővítő vagy létszámcsökkentő vállalatok vannak-e többségben, illetve, hogy mekkora a különbség mértéke. Az egyenlegmutató tehát a legegyszerűbb megközelítése az alkalmazotti létszám változásának megragadására, azonban nem tükrözi a létszámbővülés és -csökkenés mértékét. Elméletben tehát az is előfordulhat, hogy az egyenlegmutató mértéke pozitív, mégis csökken a versenyszférában alkalmazásban állók létszáma. Az egyenlegmutató annak hátrányai ellenére egyszerű formában arról tudósít, hogy a vállalatok, az üzleti klímával összefüggésben, mennyire tekintenek optimistán a következő évre.

A második alfejezetben bemutatjuk a foglalkoztatás várható alakulását, figyelembe véve a munkahely megszűnés és teremtés egyenlegét. Azaz ebben a megközelítésben a munkavállaló áll a vizsgálat középpontjában. Elemzéseinkben megkülönböztetjük a nyers vállalati várakozásokat, illetve a GVI korrekciós modelljének eredményeit.

Az alábbi tábla vázlatosan összefoglalja a használt megközelítések előnyeit és hátrányait.

3.1. tábla: A foglalkoztatás várható alakulását kifejező mérőszámok

	Előnyök	Hátrányok
Vállalati egyenlegmutató	Egyszerű mutató, amit inkább tendenciájában érdemes értelmezni.	Óvatosan kell értelmezni, hiszen előfordulhat, hogy a pozitív előjelű egyenlegmutató ellenére a foglalkoztatott összlétszám csökken.
Vállalati nyers várakozások	Elméletileg pontosabban fejezi ki a foglalkoztatás várható alakulását, mint az egyenlegmutató.	A vállalati nyers várakozások a korábbi évek tapasztalati szerint túlzóan optimisták.
GVI becslés	Korrigálja a nyers vállalati várakozásokat, ezáltal reálisabb képet kapunk a foglalkoztatás várható létszámalakulásáról.	Nem kezeli a zöld mezős munkahelyteremtő beruházásokat és a vállalati kivonulásokat („entry” és „exit”).

3.1. Létszámvárakozások a foglalkoztatási egyenlegmutató alapján

2024 második félévében 8 százalékponttal több vállalat bővítette létszámát, mint amennyi csökkentette. Ez az érték egy éve még 15 százalékpont volt, vagyis a létszámbővítő vállalatok aránya csökkent (2022 tavaszán még rekordmagas szintet mértünk, 31 százalékponttal voltak többségben a létszámbővítő vállalkozások). Az adatok a közelmúltban kialakult gazdasági problémák tartós fennállásáról tanúskodnak, és azok súlyosságát jelzi, hogy a felmérés 2006 óta tartó története óta a tárgyévre vonatkozó egyenlegmutató harmadik legalacsonyabb értékét mértük.

A korábbi évek tendenciáit vizsgálva látható, hogy a gazdasági válság 2009-es mélypontját követően, 2015-től kezdődően alakult ki olyan gazdasági helyzet, amiben a következő évre vonatkozó egyenlegmutató jelentősen felülmúlja a tárgyévi létszámbővülést, amit érdemben a koronavírus járvány nyomán kibontakozó gazdasági válság sem befolyásolt, a 2022-es évben azonban ez megváltozott, a következő évi és a tárgy időszaki létszámváltozásokat jellemző egyenlegmutatók hasonlóan alakultak ebben az évben. Mostanra a várakozások ismét optimistábbá váltak, mint az idei évre vonatkozó tapasztalatok, ám mindkét mutató viszonylag alacsonyan alakul. A 3.1.1. ábrán 2006-tól követhető a tárgyévi és következő évre vonatkozó foglalkoztatási egyenlegmutatók értékeinek változása.

Az idei létszámváltozásokra vonatkozó egyenlegmutató változásával párhuzamosan a 2024-ben megfogalmazott jövőbeli tervek is némileg pesszimistábbak az egy évvel korábban megfogalmazottaknál: a következő év második félévére vonatkozó vállalati egyenlegmutató 22 pontos (2023 őszén ez az érték a 2024-es várakozásokat tekintve még 26 százalékpont volt) értéket vesz fel – 22 százalékpontos többségben vannak a létszámbővítést tervező vállalatok a létszámleépítőkkel szemben. Jövőre tehát több vállalatnál várható létszámfelvétel, mint idén. A jelenség megfelel a korábbi évek tapasztalatainak, amikor a vállalatok enyhén optimista várakozásokat fogalmaznak meg, amiknek csak egy része fog teljesülni (grafikusan a 3.1.1. ábrán a narancssárga vonal a szürke fölött halad).

3.1.1.ábra: A tárgyévre és a következő évre vonatkozó egyenlegmutató

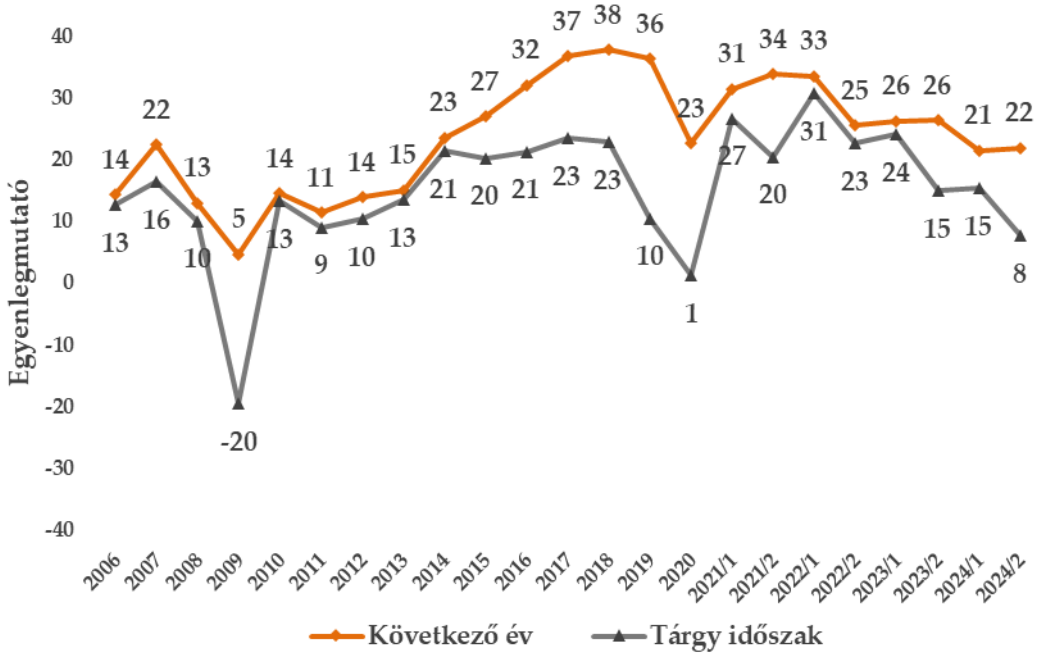

Egyenlegmutató	2021_1		2021_2		2022_1		2022_2		2023_1		2023_2		2024_1		2024_2	
	n	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*	*n*	*pont*
Tárgy időszak	4822	26,6	6021	20,4	5040	30,6	5914	22,6	5066	24,0	5993	14,9	5004	15,3	6091	7,7
Várakozások	3546	31,4	4594	33,7	3827	33,5	4536	25,4	3798	26,2	4492	26,3	3796	21,4	4717	21,9

Forrás: NGM, GVI 2006–2024

Egyenlegmutató: Az ábrán látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a létszámnövelő és létszámcsökkentő vállalatok arányának különbsége. Így a mutató –100 és +100 közötti értékeket vehet fel. –100-at akkor, ha minden cég létszámcsökkenésben és +100-at akkor, ha minden cég létszámbővülésben, pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Ábraértelmezés: Az ábrán látható egyenlegmutatókban bekövetkező egy pontos elmozdulás egy százalékpontos változásnak feleltethető meg. Szürke vonallal kerültek megjelenítésre az adott évre vonatkozó tényadatok és narancssárga vonallal az adott évben, a következő évre megfogalmazott tervek, várakozások.

Példa: 2024 második félévében a tárgyévi egyenlegmutató értéke 8 pont. ez azt jelenti, hogy körülbelül 8 százalékpontos többségben voltak a létszámcsökkentő vállalatokkal szemben a létszámbővítők.

Somogy (40 pont), Szabolcs-Szatmár-Bereg (39 pont) és Tolna (35 pont) megyékben bizonyultak legoptimistábbak a vállalatok, a 2025-re vonatkozó egyenlegmutató értéke ezekben a térségekben a legmagasabb. Velük szemben Komárom-Esztergom (10 pont), valamint Jász-Nagykun-Szolnok (10 pont) és Győr-Moson-Sopron megyékben (9 pont) a legpesszimistábbak a létszámmozgásokkal kapcsolatos várakozások, de ezzel együtt is minden megyében pozitív a mutató értéke, azaz a létszámnövelő vállalatok aránya meghaladja a létszámcsökkentőkét.

3.1.1. tábla: Foglalkoztatási várakozások 2025 – vállalati egyenlegmutató

	Egyenlegmutató	
	n	pont
Somogy	124	40,39
Szabolcs-Szatmár-Bereg	215	39,21
Tolna	135	35,18
Vas	139	29,76
Veszprém	192	28,84
Budapest	750	27,06
Baranya	138	24,49
Fejér	239	24,37
Békés	141	23,85
Nógrád	72	22,44
Hajdú-Bihar	245	21,48
Zala	163	21,07
Borsod-Abaúj-Zemplén	257	20,89
Pest	540	14,55
Heves	141	14,24
Bács-Kiskun	265	13,69
Csongrád	203	12,86
Komárom-Esztergom	213	9,71
Jász-Nagykun-Szolnok	175	9,60
Győr-Moson-Sopron	370	8,58

Forrás: NGM, GVI 2024

Egyenlegmutató: A táblázatban látható értékek százas skálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a létszámnövelő és létszámcsökkentő vállalatok arányának különbsége. Így a mutató –100 és +100 közötti értékeket vehet fel. –100-at akkor, ha minden cég létszámcsökkenésben és +100-at akkor, ha minden cég létszámbővülésben, pozitívan ítéli meg a helyzetét.

Létszámnövelő vállalatok jellegzetességei

Milyen vállalati körökre jellemző leginkább a létszámnövekedés? Mik az létszámbővülés legfőbb meghatározói? Az alábbiakban export és gazdasági tevékenység, vállalatméret és tulajdonosi háttér, valamint földrajzi elhelyezkedés szerinti regressziós elemzéssel keressük a választ ezekre kérdésekre.[18]

- Az egyes ágazatok közül a logisztikai, a mezőgazdasági és a kereskedelmi cégek az ipari vállalatokhoz képest szignifikánsan kisebb eséllyel (rendre -13, -10 és -7 százalékpont) terveznek létszámbővítést, míg az építőiparban 5, a gazdasági szolgáltatások területén 6, a pénzügyi ágazatban 20 százalékponttal nagyobb a létszámbővítésre vonatkozó tervek esélye, mint az iparban, amihez hasonlóan alakulnak a létszámváltoztatási tervek a turizmusban.

- A tisztán hazai tulajdonban lévő vállalkozások létszámváltoztatási terveihez képest a legalább részben külföldi tulajdonban lévő cégek pesszimistábbak, 8 százalékponttal kisebb a bővülésre vonatkozó tervek valószínűsége a körükben.

- A vállalati mérettel nő a létszámfelvételt tervezők aránya: a 10 fő alatti cégekhez viszonyítva a 10-19 fős cégek 6, a 20–49 fő közötti kategóriában 14, 50–249 fő között 22, a 250 fő feletti nagyvállalati kategóriában pedig 38 százalékponttal magasabb a létszámbővítési tervek valószínűsége.

- Az exporttevékenység szintén növeli a létszámfelvételi tervek valószínűségét: a nem exportáló kategóriához képest a részben exportáló és a döntően exportáló cégek között 7-7 százalékponttal magasabb a létszámbővítést tervező vállalatok előfordulásának esélye.

- Földrajzi szempontból Közép-Magyarországhoz viszonyítva Észak-Magyarországon és Dél-Alföldön nem különbözik a létszámbővítési tervek valószínűsége, míg Nyugat-Dunántúlon 5 százalékponttal kisebb, Észak-Alföldön, Dél-Dunántúlon és Közép-Dunántúlon pedig 4–6 százalékponttal nagyobb eséllyel fordulnak elő.

[18] Az elemzés eredmény változója a létszámnövekedésre vonatkozó előrejelzés fennállása volt. A modell paraméterei az M3.2. táblázatban kerülnek bemutatásra.

3.1.2. ábra: A létszámnövekedési várakozások összetevői
Gazdasági tevékenység szerint

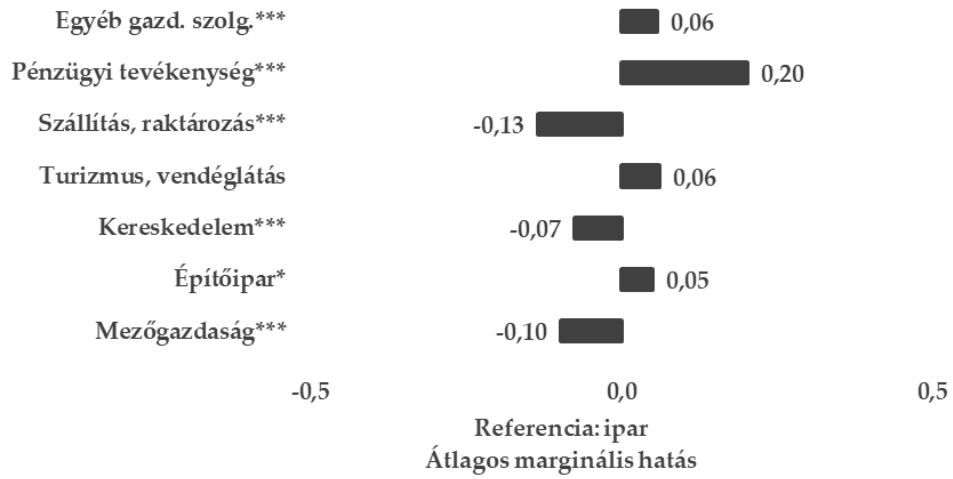

Export tevékenység szerint

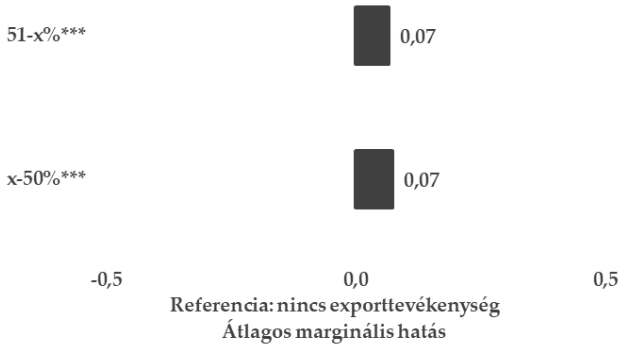

Tulajdonosi háttér szerint

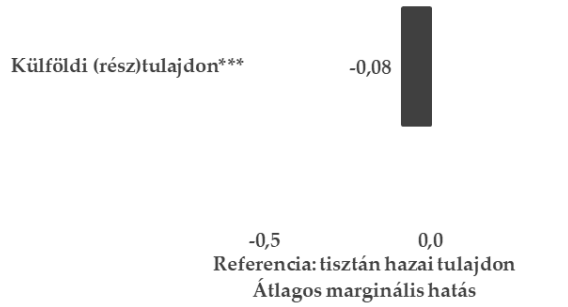

Földrajzi elhelyezkedés szerint

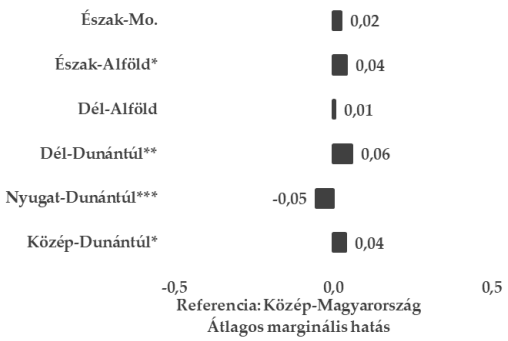

Vállalati létszám szerint

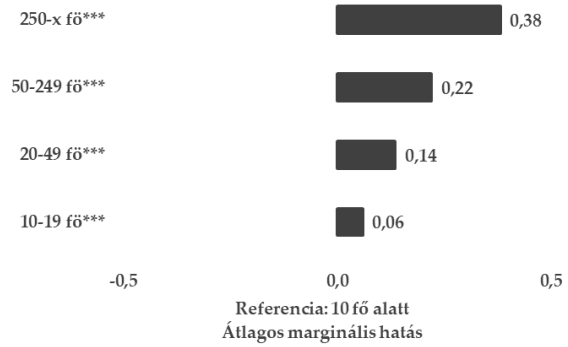

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-ös évre (ősz) (n=4497)
A modell többváltozós logisztikus regressziós eljárással készült. Az ábrákon átlagos marginális hatások értékei láthatóak, amik kifejezik, hogy a referenciacsoporthoz képest hány százalékponttal nagyobb vagy kisebb valószínűséggel találunk optimista várakozásokat megfogalmazó vállalatokat. A modellben referenciacsoportnak az ábrákon feltüntetett jellegzetesség tekinthető.
Ábraértelmezés egyszerűen: minél nagyobb az átlagos marginális hatás értéke, annál optimistább a vállalati kör. Ha az átlagos marginális hatás értéke 0-hoz közeli, és a szignifikanciateszt p-értéke nagyobb 0,1-nél, akkor az adott csoportban az optimizmus mértéke statisztikai értelemben nem tér el a referencia csoportétól.
*Az ábrán jelöltük a szignifikanciaszinteket is az egyes kategóriákhoz tartozó átlagos marginális hatások mellett: *** 1 százalékos (p<0,01), ** 5 százalékos (p<0,05), * 10 százalékos szinten szignifikáns hatás (p<0,1).*

A foglalkoztatási egyenlegmutatók szerint a nem diplomás szellemi munkakörökön kívül minden más foglalkoztatási csoport folyamatosan bővülő létszámkereslettel jellemezhető – ezen csoportban 2024-ben kevesebb vállalat bővítette létszámát, mint csökkentette, de a 2025-ös évre vonatkozó várakozások szerint itt is növekedni fog a kereslet. A többi csoportban már 2024-ben is a létszám növekedése jellemző, amely fennmaradása várható a következő évben. Az idei létszámváltozásokat és a jövő évi terveket jellemző egyenlegmutatók a legkedvezőbben a szakképzett fizikai és diplomás szellemi munkakörökben alakulnak.

3.1.3. ábra: Munkaerőkereslet foglalkoztatási csoportonként 2024–2025

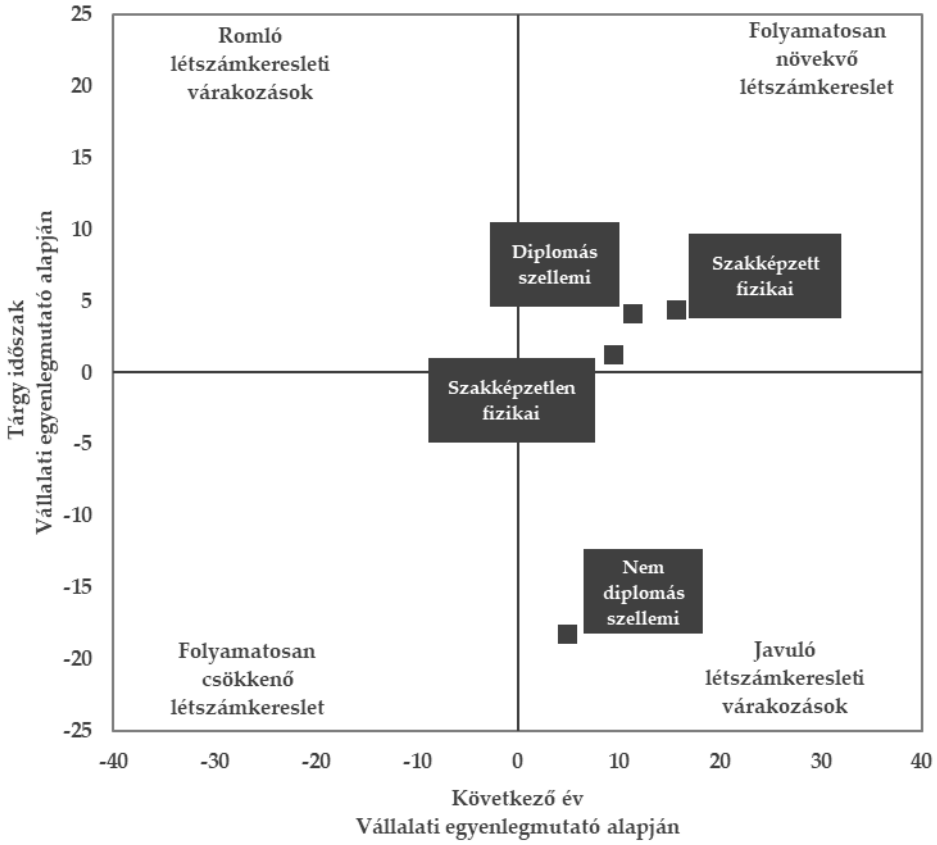

Egyenlegmutató	*Szakképzetlen fizikai pont*	*Szakképzett fizikai pont*	*Nem diplomás szellemi pont*	*Diplomás szellemi pont*
Tárgy időszak	1,3	4,4	-18,2	4,1
Várakozások	9,4	15,7	4,9	11,4

Forrás: NGM, GVI 2024

Magyarázat: Az ábra két tengelye az általános foglalkoztatási egyenlegmutatót jeleníti meg. A függőleges tengelyen a tárgyévre, a vízszintes tengelyen a következő évre vonatkozó egyenlegmutató értékei kaptak helyet. Eszerint a jobb felső szegmens a „Folyamatosan növekvő létszámkereslet", amikor többségben vannak, mind a 2024-ben, mind a 2025-ben létszámukat bővítő vállalatok. Ennek ellentéte a bal, alsó szegmens, amikor mind a tárgyévi helyzet, mind a jövőbeli várakozások kedvezőtlenek, azaz mindkét évben létszámcsökkenésre lehet számítani. Az origó jeleníti meg a semleges állapotot: ebben a pozícióban a jelen és a jövő értékelésekor a pozitívan és negatívan nyilatkozó vállalatok kiegyenlítik egymást. Eszerint az origótól való távolság is értelmezhető, minél messzebbi egy megjelenített pozíció, annál inkább többségben vannak akár a pozitív, akár a negatív értékelések. Az eddigiek alapján tehát, az origótól vett vízszintes pozitív elmozdulás mértéke a jövőbeli létszámfelvételi optimizmus mértékét fejezi ki.

3.2. Létszámvárakozások 2025-re

Az alábbiakban, először bemutatjuk a foglalkoztatást prognosztizáló GVI modell néhány alapvetését, ami részletesen az M1. mellékletben tekinthető át, majd ezt követően ismertetjük előrejelzésünket a 2025. évre.

Röviden a létszámvárakozások becsléséről

Általános tapasztalatnak tekinthető, hogy a vállalati várakozások, nyers formájukban nem nyújtanak pontos képet a várható létszámváltozásokról, ezért értelmezésükhöz felmerül valamiféle statisztikai korrekció igénye.

3.2.1. tábla: Vállalati létszámvárakozások, tények és becslések éves bontásban

	A várakozás megfogalmazásnak éve						
	2017	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Vállalatok száma (darab)	1911	2512	2266	2107	2341	2311	2244
Vállalati várakozás (fő)	305371	347526	330588	324638	315056	326362	331538
Tény (fő)	303604	338203	310993	321420	306006	319928	318354
Várakozás/tény	1,01	1,03	1,06	1,01	1,03	1,02	1,04

Forrás: NGM–GVI Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés (2017–2023) – speciális minta
Megjegyzés: a korábbi évek adatait lásd a kutatás korábbi hullámait feldolgozó tanulmányokban.

A vállalatok által megfogalmazott éves létszámvárakozásokat, tehát „nyers" formában nem szabad tényként értelmezni, a tapasztalatok szerint ezeket különböző statisztikai módszerekkel korrigálni szükséges. A korrekció fontossága három alapvető állítással támasztható alá:

- A vállalatok általában túlzóan optimistán tekintenek a jövőbe, jellemzően nagyobb mértékű létszámfelvétellel vagy kisebb mértékű elbocsátással kalkulálnak, mint ami bekövetkezik.
- A vállalatok a belső szerkezetük vagy a külső üzleti környezetük okán különbözőek. Vannak olyan szegmensek, ahol könnyebb és vannak olyanok, ahol nehezebb pontosabb éves létszámelőrejelzéseket megfogalmazni.
- A vállalatok számára eltérő jelentőséggel bír az üzleti és ezen belül a létszámtervezés. Így vannak olyan vállalati szegmensek, ahol jelentős energiát fektetnek a tervezésbe, ezért pontosabb előrejelzésekkel rendelkeznek, máshol inkább pillanatnyi intuíciók alapján fogalmazzák meg a jövőre vonatkozó várakozásaikat.

A MKIK GVI modelljének célja a NGM–GVI Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés nagymintás vállalati adatfelvételben megfogalmazott létszámváltozással kapcsolatos várakozások korábbi évek tapasztalataival való korrigálása. Célunk tehát egy olyan korrekciós becslő modell megalkotása, ahol:

$$|T_{t+1}-V_{t,t+1}| > |T_{t+1}-V_{t,t+1}- K| \quad (1)$$

T_{t+1}: t+1 időpontban ismert létszám

$V_{t,t+1}$: t időpontban megfogalmazott létszámvárakozás t+1 időpontra

K: Korrekciós tényező

Értelemszerűen egy ilyen jellegű modellezés nem kalkulál váratlan gazdasági eseményekkel, mint:

- Zöld mezős beruházások („entry")
- Vállalati kivonulások („exit")

A becslésre alkalmazott modell az alábbi képlettel írható le.

A modell egyenlete és együtthatói:

$$E(K_t|V_{i,t}, SZJ_{i,t}) = \beta_0 + \sum_{v=1}^{j} \beta_v VJ_{v,t} + \sum_{v=j+2}^{j+k} \beta_v SZJ_{v,t} + \sum_{v=j+k+1}^{j+k+l} \beta_v I_{v,t} \quad (2)$$

,ahol VJ_i a várokozások jellemzői:
Becslés iránya
Becslés mértéke

SZJ_i pedig a vállati jellemzők:
Gazdasági ág
Export
Környezet
Létszám
Tulajdonosi háttér
Fizikai arány

I_i pedig az előző csoporokon belüli vagy azok közötti interakciók:
*Becslés iránya * Becslés mértéke*
*Környezet * Becslés mértéke*
*Környezet * Fizikai arány*

t pedig az idő, aminek a becslés során felhasznált értékei: 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023

A modell alapján számított korrekciós tényező figyelembevételével a következő képlet alapján számoljuk a várható következő évi létszámot.

$$E(V_{t+1|x}) = ((K/100)*100)*V_{t,t+1}) + V_{t,t+1} \quad (3)$$

, ahol x az összes felhasznált információ és feltételezés
K: Korrekciós tényező
$V_{t,t+1}$: t időpontban megfogalmazott létszámvárakozás t+1 időpontra

Elmondható, hogy a tények és becslések közötti különbség 2020-at kivéve minden alább vizsgált évben kisebb, mint a tények és vállalati várakozások közötti különbség. Ilyen értelemben tehát a korrekciós becslés eredményesnek tekinthető, hiszen képes „közelebb" hozni a tényeket és várakozásokat.

3.2.2. tábla: Vállalati létszámvárakozások, tények és becslések éves bontásban

	A várakozás megfogalmazásnak éve						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Elemszám (darab)	1911	2512	2266	2107	2341	2311	2244
Vállalati várakozás (fő)	305371	347526	330588	324638	315056	326362	331538
Tény (fő)	303604	338203	310993	321420	306006	319928	318354
Várakozás/tény	1,01	1,03	1,06	1,01	1,03	1,02	1,04
Becsült létszám (fő)	301427	334136	314604	316976	304979	313811	322217
Várakozás/becslés	1,01	1,04	1,05	1,02	1,03	1,04	1,03
Becslés/tény	0,99	0,99	1,01	0,99	1,00	0,98	1,01

Forrás: NGM–GVI Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés (2017–2023) – speciális minta
Megjegyzés: a korábbi évek adatait lásd a kutatás korábbi hullámait feldolgozó tanulmányokban.

Előrejelzés

Az általában túlzott optimizmust kifejező vállalatok válaszai alapján 1,4 százalékos növekedés várható a foglalkoztatásban, míg a GVI korrekciójával végzett becslés arra utal, hogy a cégek 1,1 százalékos mértékben fogják csökkenteni a foglalkoztatottak számát. A jellemzően túlzóan optimista nyers vállalati várakozásokat és a tényadatokat általában sokkal jobban közelítő, de többnyire némileg alulbecslő korrigált mutatót figyelembe véve stagnáló tendencia valószínűsíthető. A recesszióval kapcsolatos bizonytalanságok, és a velük párhuzamosan jelentkező toborzási nehézségek mellett a munkaerőpiac helyzete egyelőre stabilnak mutatkozik.

3.2.1. ábra: A foglalkoztatás várható változása 2025-ben

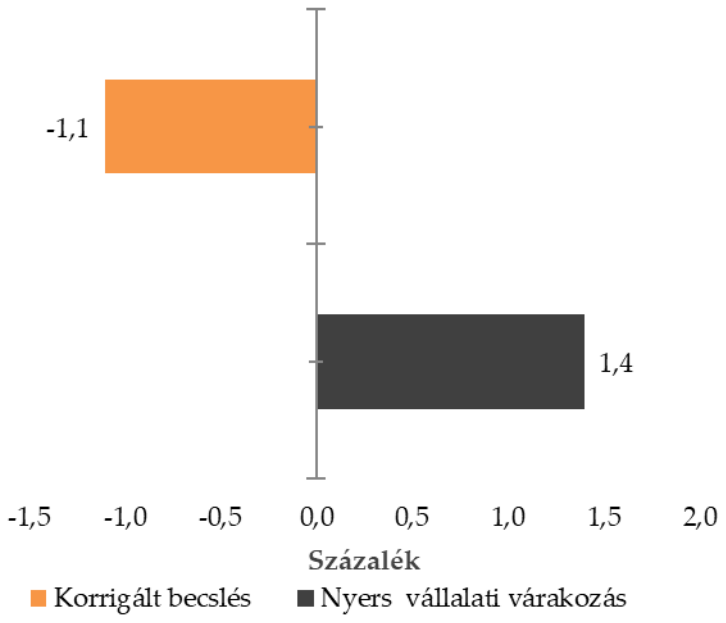

Forrás: NGM, GVI (n=2266)
Bázis: 10 főnél nagyobb vállalatok

A korrigált becslés leginkább az ipar és mezőgazdaság területein jelez bizonytalanságokat – ezen ágazatokban a korrekció szerint a foglalkoztatás jelentősebb csökkenése várható, miközben a nyers vállalati előrejelzések szerint minden szektorban létszámnövekedés lesz a következő évben. Figyelemre méltó, hogy az elmúlt évek tapasztalatain alapuló korrigált becslés a szolgáltatások területén számottevő létszámnövekedésre utal.

3.2.3. tábla: A foglalkoztatás várható változása 2025-ben – gazdasági ágak szerint

	Nyers vállalati várakozások	Korrigált becslés
Mezőgazdaság	0,5%	-2,5%
Ipar	0,9%	-1,9%
Építőipar	2,5%	0,6%
Kereskedelem	1,4%	-0,7%
Gazdasági szolgáltatás	5,1%	2,2%
Versenyszféra egésze	1,4%	-1,1%

Forrás: NGM, GVI 2024 (n=2266)
Bázis: 10 főnél nagyobb vállalatok

A korrigált előrejelzésünk szerint a döntően exportra dolgozó és a belföldi értékesítésre koncentráló cégeknél is létszámcsökkenés várható.

3.2.4. tábla: A foglalkoztatás várható változása 2025-ben – exporttevékenység szerint

	Nyers vállalati várakozások	Korrigált becslés
Döntően nem exportra dolgozó	1,5%	-1,1%
Döntően exportra dolgozó	1,1%	-1,3%
Versenyszféra egésze	1,4%	-1,1%

Forrás: NGM, GVI 2024 (n=2266)
Bázis: 10 főnél nagyobb vállalatok

A korrigált becslés továbbá a külföldi (rész)tulajdonban álló cégek esetében kedvezőtlenebb foglalkoztatási kilátásokat jelez a tisztán hazai tulajdonban lévő vállalatok csoportjához képest, az előbbi kategóriában ugyanis létszámcsökkenés, az utóbbiban pedig a foglalkoztatás stagnálása várható.

3.2.5. tábla: A foglalkoztatás várható változása 2025-ben – tulajdonosi háttér szerint

	Nyers vállalati várakozások	Korrigált becslés
Tisztán hazai tulajdon	2,2%	0,3%
Külföldi (rész)tulajdon	0,5%	-2,4%
Versenyszféra egésze	1,4%	-1,1%

Forrás: NGM, GVI 2024 (n=2266)
Bázis: 9 főnél nagyobb vállalatok

4. A foglalkoztatás jellemzői

Ebben a fejezetben bemutatjuk a vállalkozások által alkalmazott munkaerő egyes típusaira jellemző tendenciákat. Ezek az alcsoportok sokszor jelentősen eltérő jellemzőkkel bírnak, mint a teljes hazai munkaerő-állomány általában. Az alcsoportok elkülönített vizsgálata nem csak a munkaerőpiaci folyamatok alaposabb megértéséhez szükséges, hanem azért is, mert ezek a csoportok jelentősen eltérhetnek egymástól abban a tekintetben, hogy jellemzően milyen társadalmi csoportok tagjaiból állnak össze, vagy hogy mely gazdasági ágazatokba tartozó cégekhez kapcsolható inkább az adott foglalkoztatási forma. Így egy-egy foglalkoztatási forma helyzete utal a hozzá kapcsolható cégek és munkavállalók helyzetére is, és fontos információt jelent munkaerőpiaci intézkedések megalapozásához.

Az első alfejezet a nem teljes munkaidőben alkalmazottakkal foglalkozik, a második a határozott idejű foglalkoztatással, a harmadik pedig a vállalatok által foglalkoztatott külföldi állampolgárságú munkavállalókkal. A negyedik alfejezetben megvizsgáljuk, hogy miként alakult a pályakezdők foglalkoztatása. Az ötödik fejezetben az egyszerűsített foglalkoztatás alakulását vizsgáljuk, míg a hatodikban a kölcsönvett munkaerő foglalkoztatását elemezzük.

Minden alfejezetben bemutatjuk, hogy az elmúlt években hogyan változott azoknak a vállalatoknak az aránya, amelyek egy adott munkaerőpiaci csoport képviselőit alkalmazták, vagy a következő évben alkalmazni tervezik. Ezután bemutatjuk az adott foglalkoztatási formát jellemző területi egyenlőtlenségeket megyei bontásban.

Főbb megállapítások

A részmunkaidős alkalmazottat foglalkoztató, illetve az ilyen foglalkoztatást tervező vállalkozások aránya 2024 második félévében 32 százalék körül alakul, ami elhanyagolható mértékű csökkenést jelent az előző félévhez képest. A jövőre részmunkaidős foglalkoztatást tervező cégek aránya Baranya, Nógrád és Csongrád-Csanád megyében a legmagasabb, míg Veszprém, Komárom-Esztergom, Somogy és Fejér megyében a legalacsonyabb.

A határozott idejű foglalkoztatást alkalmazó cégek, illetve az ilyen foglalkoztatást tervező vállalkozások aránya 2015 óta folyamatosan csökkenő tendenciát mutat: 2021 óta minden évben már csupán 3 százalék volt mindkét mutató. A 2024-ben határozott idejű foglalkoztatást tervező cégek aránya Jász-Nagykun-Szolnok, Békés és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a legmagasabb. Az arány Fejér, Pest, Győr-Moson-Sopron és Heves megyében a legalacsonyabb.

A külföldieket alkalmazó, illetve külföldieket alkalmazni tervező vállalatok aránya 2015 óta minden évben 2 százalék körül alakult, azonban 2023 második félévében enyhe növekedés volt tapasztalható, és ugyan ez a szint maradt meg 2024-re első felére is, majd a második félévre enyhe csökkenés mutatkozik: a külföldieket foglalkoztató és azt tervező vállalatok aránya is egyaránt 2,3 százalékra csökkent. A jövőre

külföldiek foglalkoztatását tervező vállalkozások aránya Komárom-Esztergom, valamint Győr-Moson-Sopron megyében a legmagasabb, míg Békés, Vas, Fejér és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legalacsonyabb.

A pályakezdőket alkalmazó, illetve alkalmazni tervező vállalatok aránya 2019 óta folyamatos csökkenő tendenciát mutatott: míg 2018-ban mindkét érték 15 százalék közelében alakult, addig 2021-ben már csupán 6 százalék körüli értékeket figyelhettünk meg, majd 2022-ben egy enyhe növekedés indult meg. 2023-ban és 2024-ben azonban ismét visszaesés tapasztalható, a cégek 6,5 százaléka alkalmazott pályakezdőket 2024 tavaszán. 2022 óta most először mutat emelkedést ez a mutató, 2024 őszén a vállalatok 7,6 százaléka foglalkoztat pályakezdőt. A pályakezdőket jövőre foglalkoztatni tervező cégek aránya országosan kissé nőtt 2024 második felére (6,5 százalék). Ez a mutató Csongrád és Tolna megyében a legmagasabb. A legalacsonyabb arányt pedig Fejér, valamint Hajdú-Bihar és Veszprém megyében látjuk.

Az egyszerűsített foglalkoztatást alkalmazó vállalkozások aránya 2018 óta csökkenő tendenciát mutat, 2021–2023 között 7 százalék volt, 2024-ben 6 százalék. 2024-ben az egyszerűsített foglalkoztatást alkalmazni tervező vállalatok aránya a Budapesten, valamint Fejér, Pest, Vas és Veszprém megyében a legalacsonyabb. A legmagasabb arányt Békés, Zala és Nógrád megyében figyelhetjük meg.

A kölcsönvett munkaerőt alkalmazó, illetve ezt tervező cégek aránya 2015 és 2019 között 1 százalék körül alakult, 2020 óta pedig minden évben 0,5 százalék körül alakul. A munkaerőkölcsönzésre vonatkozó jövőbeli tervek tekintetében azt figyelhetjük meg, hogy Komárom-Esztergom, Jász-Nagykun-Szolnok, Somogy, Vas és Zala megyében haladja meg az 1 százalékot a 2025-ben kölcsönvett munkaerőt alkalmazni tervező vállalatok aránya.

4.1. Nem teljes munkaidős foglalkoztatás

A nem teljes munkaidőben való foglalkoztatás elterjedtsége Magyarországon 2006 és 2012 között enyhe mértékben, de folyamatosan növekedett az Eurostat adatai szerint, azonban 2013-ban megfordult ez a tendencia.[19] 2015-ben az alkalmazottak 5,5 százalékát foglalkoztatták ilyen formában, ami az Európai Unió 28 tagállama között a negyedik legalacsonyabb érték volt (Bulgária, Szlovákia és Csehország után). A csökkenés 2019-ben megtört (4,3 százalék), 2020-ban már a magyar munkavállalók 4,7 százalékát foglalkoztatták nem teljes munkaidőben, ezzel megelőzve Horvátországot (4,5 százalék), Romániát (3,7 százalék) és Szlovákiát (3,2 százalék), illetve Bulgáriát (1,8 százalék). 2022-re csak kis mértékben változott a kép: Magyarország 4,2 százalékkal alulról a negyedik helyen volt Bulgária (1,6 százalék), Szlovákia (3,1 százalék) és Románia (3,3 százalék) után. 2023-ban szintén hasonló volt a helyzet, a 4,0 százalékos magyar adat a lista ötödik legalacsonyabb értéke, megelőzve Horvátországot (3,7 százalék), Romániát (3,4 százalék), Szlovákiát (3,3 százalék), valamint Bulgáriát (1,4 százalék). Ebben az évben az EU-s átlag 17,8 százalék volt. A magyar érték tehát 2013-2018 között enyhén csökkent, 2018–2020 között enyhén nőtt, majd azóta ismét enyhe csökkenést mutat.

A 2024. második félévi Prognózis felvétel eredményei alapján megállapítható, hogy a dél-alföldi (36 százalék) és a dél-dunántúli (36 százalék) régiókra a legjellemzőbb, míg a közép-dunántúli (21 százalék) régióra a legkevésbé jellemző a részmunkaidősök foglalkoztatása. A méret növekedésével nő a részmunkaidős munkavállalót is foglalkoztató cégek aránya: a 10 fő alatti vállalkozások negyedénél (27 százalék), míg a nagyvállalatok 91 százalékánál van részmunkaidős foglalkoztatás. A (részben) külföldi tulajdonban lévő (46 százalék) vállalatok körében szintén gyakoribb a részmunkaidősök foglalkoztatása, mint a tisztán hazai tulajdonú cégeknél (31 százalék). Gazdasági ágak szerint az ipar (36 százalék) területén működő vállalatokra lényegesen jellemzőbb, hogy nem teljes munkaidőben foglalkoztatott alkalmazottaik is vannak, az építőipari cégekhez (25 százalék) viszonyítva.

A részmunkaidős alkalmazottat foglalkoztató cégek aránya 2015-től 2017-ig fokozatos csökkenést mutatott, 2018-ra azonban jelentősen (4 százalékponttal) nőtt az ilyen vállalkozások aránya. A növekedés 2019-ben is folytatódott, amikor 37 százalék volt a részmunkaidős munkavállalót alkalmazó cégek aránya. 2020 óta viszont enyhe csökkenés figyelhető meg: 2021 második félévére 31 százalékra esett vissza az ilyen vállalkozások aránya, 2022 első félévében szintén 31, míg második félévében 32 százalék volt az arányuk. Ez a trend 2023 első félévben is folytatódott (31 százalék), azonban a második félévre megfordult, és ismét emelkedés volt mérhető, a vállalkozások 33 százaléka alkalmazott legalább egy részmunkaidős alkalmazottat. Ez az arány 2024 első félévére lényegében nem változott, a második félévre enyhe csökkenés mutatkozik.

[19] https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/LFSI_PT_A__custom_12169657/default/table?lang=en

A következő évre részmunkaidős foglalkoztatást tervező cégek aránya hasonló tendenciát mutat. Az ilyen cégek aránya 2019-ben volt a legmagasabb (36 százalék), majd fokozatos csökkenés látható 2023-ig. 2021 első félévében a vállalkozások 33 százaléka, a második félévben 30 százaléka tervezett részmunkaidős munkavállalót foglalkoztatni. 2022 első és második félévében is a hazai cégek 31 százaléka jelezte, hogy tervez részmunkaidős foglalkoztatást. 2023 első félévére tovább csökkent ez az arány (30 százalék), azonban a második félévben ebben is enyhe emelkedés mutatkozott (33 százalék). 2024 első félévére lényegében nem változott azon cégek aránya, amelyek részmunkaidős foglalkoztatást terveznek, ám a második félévre már 1,6 százalékpontos csökkenés látható.

4.1.1. ábra: A nem teljes munkaidős foglalkoztatást leíró mutatók

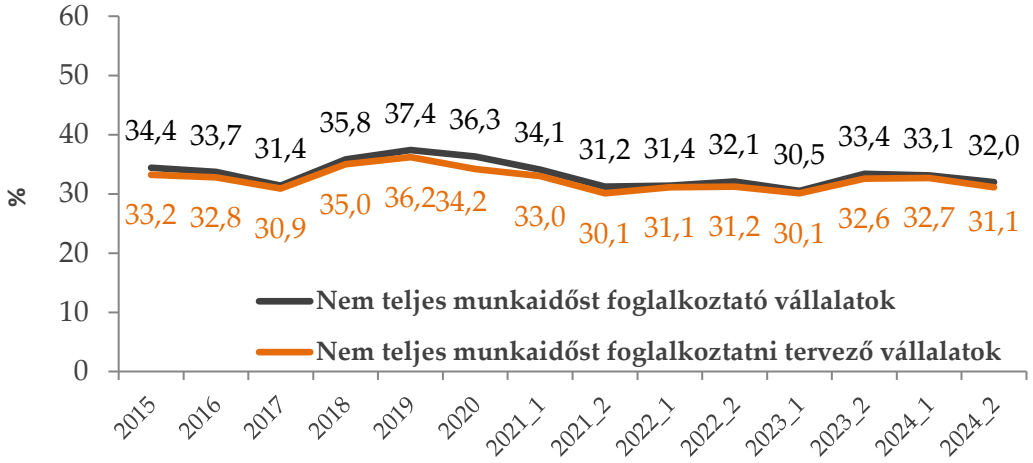

	2017	2018	2019	2020	2021/1	2021/2	2022/1	2022/2	2023/1	2023/2	2024/1	2024/2
Nem teljes munkaidőst foglalkoztató vállalatok aránya – tárgy időszak (%)	31,4	35,8	37,4	36,3	34,1	31,2	31,4	32,1	30,5	33,4	33,1	32
Esetszám (n)	6678	6624	6706	6488	5412	6588	5613	6460	5594	6584	5590	6606
Nem teljes munkaidőst alkalmazni tervező vállalatok aránya – következő év (%)	30,9	35,0	36,2	34,2	33,0	30,1	31,1	31,2	30,1	32,6	32,7	31,1
Esetszám (n)	6669	6591	6678	6302	5329	6522	5567	6422	5560	6522	5552	6535

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-ös évre (ősz)

***A mutató**: Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy az egyes években a vállalatok hány százaléka foglalkoztatott részmunkaidős alkalmazottat. A vállalatok 2015-től kezdve szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak, míg a 2021_1-es, a 2022_1-es, a 2023_1-es és a 2024_1-es adatok március 1-jére vonatkoznak. A százalék-adatok a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlásának megfelelően súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.*

Veszprém (15 százalék), Komárom-Esztergom (21 százalék), Somogy (23 százalék) és Fejér (23 százalék) megyékben kiemelkedően alacsony azon vállalatok aránya, amelyek terveznek részmunkaidős foglalkoztatást 2025-ben. Kiemelkedően magas értékeket Baranya (46 százalék) és Nógrád (44 százalék) megyék cégei mutatnak. A fentebb felsorolt kiugróbb adatokat leszámítva az ország megyéinek többségében a részmunkaidőben foglalkoztatni tervező vállalatok aránya 25–40 százalék körüli szinten alakul.

4.1.1. tábla: A jövőbeli nem teljes munkaidős foglalkoztatást kifejező mutató értékei megyei bontásban

	Tervek	
	n	%
Budapest	1058	26,89%
Baranya	198	46,22%
Bács-Kiskun	359	34,33%
Békés	199	27,66%
Borsod-Abaúj-Zemplén	350	26,39%
Csongrád-Csanád	286	39,38%
Fejér	360	23,25%
Győr-Moson-Sopron	426	26,75%
Hajdú-Bihar	358	23,53%
Heves	186	25,56%
Komárom-Esztergom	319	21,42%
Nógrád	99	44,03%
Pest	722	38,80%
Somogy	197	22,93%
Szabolcs-Szatmár-Bereg	288	27,74%
Jász-Nagykun-Szolnok	259	29,08%
Tolna	181	29,38%
Vas	205	31,51%
Veszprém	283	15,37%
Zala	202	36,17%

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-ös évre (ősz)
A mutató: A táblázatban szereplő értékek azt mutatják meg, hogy 2025-ben a vállalatok hány százaléka tervez részmunkaidős alkalmazottat foglalkoztatni. A vállalatok 2025. szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalék-adatok a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlásának megfelelően súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.

4.2. Határozott idejű foglalkoztatás

A határozott idejű foglalkoztatás 2024-ban ágazatok szerint a mezőgazdaság (5 százalék) területén gyakoribb, mint a többi ágazatban. Földrajzi szempontból az észak-alföldi (5 százalék), dél-alföldi (4 százalék) és a dél-dunántúli (4 százalék) cégek körében tekinthető gyakoribbnak a határozott idejű foglalkoztatás. A külföldi (rész) tulajdonban lévő cégek körében kétszer akkor arányú a határozott idejű foglalkoztatás (5 százalék), mint a tisztán hazai cégek körében (2 százalék). A cégek méretével együtt nő annak valószínűsége, hogy foglalkoztatnak határozott időre szóló szerződéssel munkavállalót.

A határozott időre szóló szerződéssel munkavállalót foglalkoztató vállalatok aránya 2015-ben és 2016-ban 7–8 százalék körül alakult, majd 2017-re visszaesett 5 százalékra és 2020-ig minden évben 4–5 százalék körüli volt, 2021-re 3 százalékra csökkent, amely érték 2022-ben és 2023-ban sem változott számottevően, azonban 2024-re méréseink óta a legalacsonyabb szintre esett.

A következő évben határozott idejű foglalkoztatást tervező vállalatok aránya 2015-ben még 7 százalék volt, azonban 2015 és 2021 között minden évben csökkent a határozott idejű foglalkoztatást tervező cégek aránya. 2021-ben már csupán a vállalkozások 3 százaléka tervezte ezt, és 2022-ben, illetve 2023-ban is hasonló arányban nyilatkoztak így. 2024-ben ennél a mutatónál is az eddigi legalacsonyabb értéket mértük.

4.2.1. ábra: A határozott idejű foglalkoztatást leíró mutatók

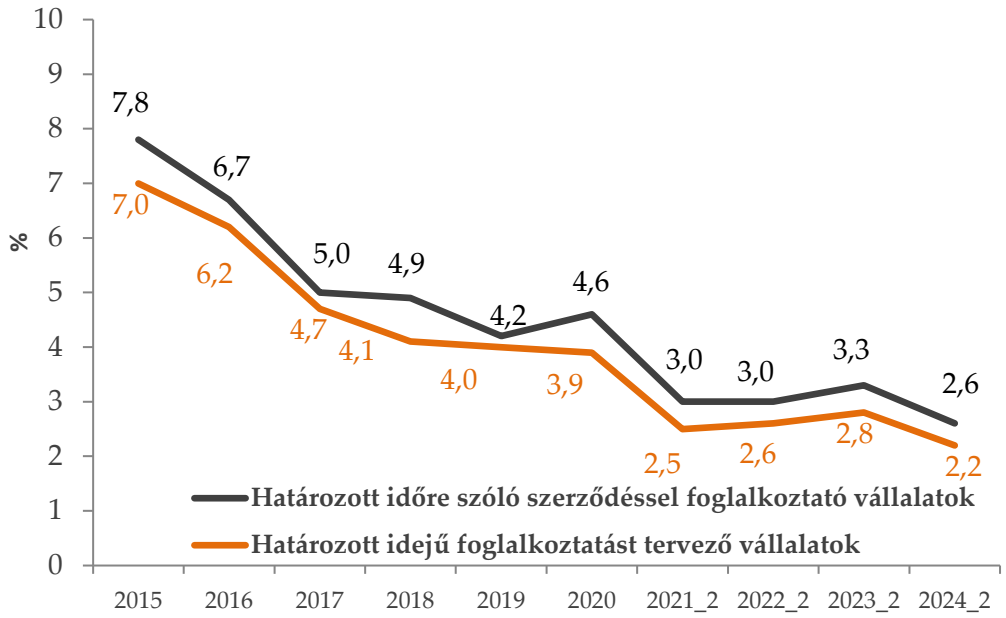

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Határozott időre szóló szerződéssel foglalkoztató vállalatok aránya – tárgyév (%)	7,8	6,7	5,0	4,9	4,2	4,6	3,0	3,0	3,3	2,6
Esetszám (n)	6832	6545	6472	6391	6456	6262	6415	6358	6463	6535
Egy év múlva határozott idejű foglalkoztatást tervező vállalatok aránya – tárgyév (%)	7,0	6,2	4,7	4,1	4,0	3,9	2,5	2,6	2,8	2,2
Esetszám (n)	6823	6537	6466	6370	6443	6253	6409	6333	6411	6496

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-ös évre (ősz)

A mutató: *Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy az egyes években a vállalatok hány százaléka foglalkoztatott határozott időre szóló szerződéssel alkalmazottat, illetve, hogy egy évvel később a vállalatok hány százaléka tervez foglalkoztatni határozott időre szóló szerződéssel alkalmazottat. A vállalatok szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalék-adatok a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlásának megfelelően súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.*

A határozott időre szóló foglakoztatást tervező vállalatok aránya Jász-Nagykun-Szolnok (9 százalék), Békés (6 százalék) és Borsod-Abaúj-Zemplén (5 százalék) megyében a legmagasabb. Az arány Fejér (1 százalék), Pest (1 százalék), Győr-Moson-Sopron (1 százalék) és Heves (1,5 százalék) megyében a legalacsonyabb.

4.2.1. tábla: A jövőbeli határozott idejű foglalkoztatást kifejező mutató értékei megyei bontásban

	Tervek	
	n	%
Budapest	1035	1,87%
Baranya	196	2,20%
Bács-Kiskun	362	3,92%
Békés	197	5,52%
Borsod-Abaúj-Zemplén	350	4,67%
Csongrád-Csanád	275	2,93%
Fejér	378	0,75%
Győr-Moson-Sopron	425	1,20%
Hajdú-Bihar	356	2,81%
Heves	186	1,51%
Komárom-Esztergom	318	2,21%
Nógrád	99	3,64%
Pest	717	0,87%
Somogy	197	3,16%
Szabolcs-Szatmár-Bereg	287	2,31%
Jász-Nagykun-Szolnok	257	8,87%
Tolna	180	3,39%
Vas	203	1,99%
Veszprém	276	1,79%
Zala	202	2,56%

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-es évre (ősz)
A mutató: A táblázatban szereplő értékek azt mutatják meg, hogy 2024-ben a vállalatok hány százaléka tervez határozott időre szóló szerződéssel alkalmazottat foglalkoztatni. A vállalatok 2025. szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalék-adatok a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlásának megfelelően súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.

4.3. Külföldiek foglalkoztatása

2024-ben az egyes ágazatok közül az ipar területén működő cégek esetében a leginkább gyakori, hogy külföldi munkaerőt foglalkoztatnak (5 százalék), míg az építőipari, a kereskedelmi és a szolgáltató (2–2 százalék) cégekre a legkevésbé jellemző. Tulajdoni viszonyok tekintetében a (részben) külföldi tulajdonban (14 százalék) álló vállalkozások jelentősen nagyobb arányban foglalkoztatnak külföldieket, mint a tisztán hazai tulajdonú cégek (2 százalék). A külföldiek foglalkoztatásában emellett jelentős különbségek figyelhetőek meg vállalatméret szerint: a középvállalkozások közel negyede (23 százalék), a nagyvállalatoknak pedig több, mint a fele (52 százalék) foglalkoztat külföldi munkavállalót 2024-ben, míg a kisebb vállalkozásoknál ez az arány 10 százalék alatti. Emellett a nyugat-dunántúli (2,6 százalék) és közép-magyarországi (2,7 százalék) cégekre jellemzőbb, hogy külföldieket alkalmaznak, mint más régiókban.

2015 és 2019 között a külföldi munkavállalót foglalkoztató vállalatok aránya 2 százalék körül alakult, majd 2020-ban és 2021 első felében kisebb csökkenés látható. 2021 második felében a cégek 1,8, 2022 első félévében 1,9, második felében pedig 2 százaléka foglalkoztatott külföldi munkaerőt. 2023 első félévében nem változott lényegesen ez az arány (2,1 százalék), azonban a második félévben némi növekedés volt tapasztalható (2,5 százalék). 2024 első felében is ugyanez az arány jellemző, míg a második félévre enyhe csökkenést látunk.

Az egy évvel későbbi időpontra vonatkozó, tervezett foglalkoztatás tendenciái hasonlóan alakultak a vizsgált időszakban, mint az adott évé. 2024 első félévében a vállalkozások 2,4 százaléka tervezett külföldieket foglalkoztatni a következő évben, a második félévre szintén egy enyhe csökkenés prognosztizálható.

4.3.1. ábra: Külföldiek foglalkoztatását leíró mutatók

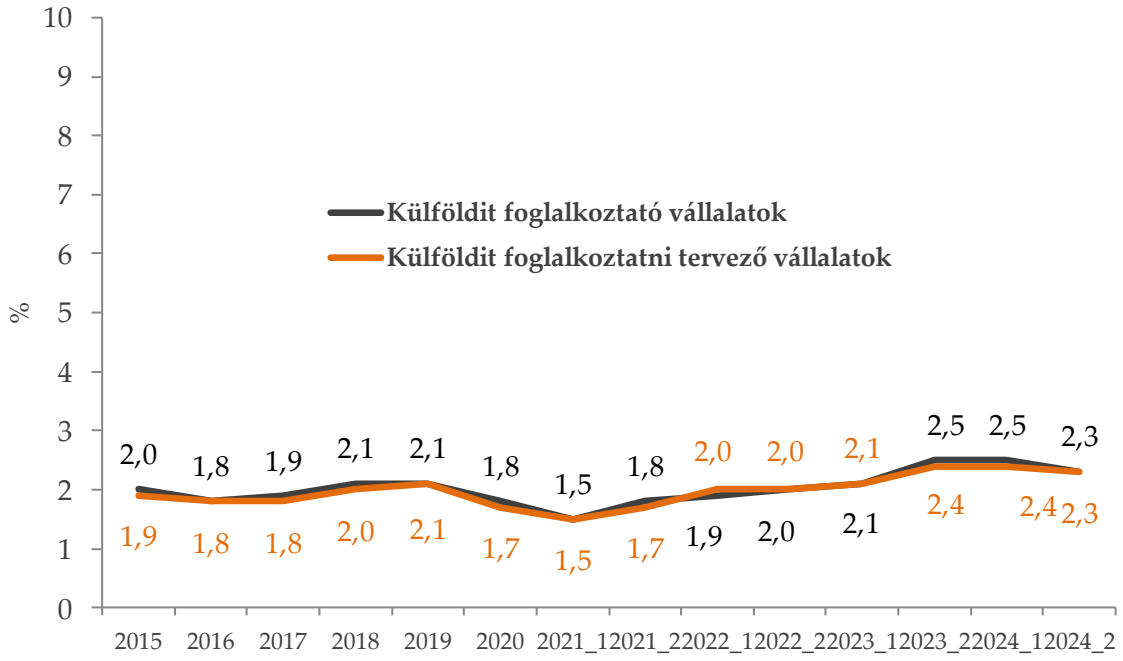

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021/1	2021/2	2022/1	2022/2	2023/1	2023/2	2024/1	2024/2
Külföldieket alkalmazó vállalatok aránya – tárgy időszak (%)	2,0	1,8	1,9	2,1	2,1	1,8	1,5	1,8	1,9	2,0	2,1	2,5	2,5	2,3
Esetszám (n)	6799	6540	6469	6408	6478	6239	5247	6422	5482	6369	5498	6468	5528	6545
Külföldieket alkalmazni tervező vállalatok aránya – következő év (%)	1,9	1,8	1,8	2,0	2,1	1,7	1,5	1,7	2,0	2,0	2,1	2,4	2,4	2,3
Esetszám (n)	6796	6540	6469	6390	6462	6221	5232	6425	5486	6350	5488	6444	5505	6513

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-ös évre (ősz)

A mutató: *Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy az egyes években a vállalatok hány százaléka foglalkoztatott külföldi munkaerőt. A vállalatok 2015-től kezdve szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak, míg a 2021_1-es, a 2022_1-es, a 2023_1-es és a 2024_1-es adatok március 1-jére vonatkoznak. A százalék-adatok a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlásának megfelelően súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.*

A külföldiek foglalkoztatását tervező vállalkozások aránya Komárom-Esztergom (3,7 százalék), valamint Győr-Moson-Sopron (3,5 százalék) megyében a legmagasabb, míg Békés (0,6 százalék), Vas (1 százalék), Fejér (1 százalék) és Szabolcs-Szatmár-Bereg (1 százalék) megyében a legalacsonyabb.

4.3.1. tábla: A külföldiek jövőbeli foglalkoztatását kifejező mutató értékei megyei bontásban

	Tervek	
	n	%
Budapest	1041	3,06%
Baranya	196	1,36%
Bács-Kiskun	367	1,56%
Békés	196	0,56%
Borsod-Abaúj-Zemplén	350	1,25%
Csongrád-Csanád	278	3,23%
Fejér	379	1,03%
Győr-Moson-Sopron	425	3,53%
Hajdú-Bihar	358	1,30%
Heves	186	1,48%
Komárom-Esztergom	320	3,71%
Nógrád	99	2,41%
Pest	716	2,46%
Somogy	197	1,15%
Szabolcs-Szatmár-Bereg	285	1,06%
Jász-Nagykun-Szolnok	257	1,85%
Tolna	180	2,12%
Vas	204	1,02%
Veszprém	277	1,30%
Zala	202	1,61%

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-ös évre (ősz)
A mutató: A táblázatban szereplő értékek azt mutatják meg, hogy 2025-ben a vállalatok hány százaléka tervez külföldi alkalmazottat foglalkoztatni. A vállalatok 2025. szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalék-adatok a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlásának megfelelően súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.

4.4. Pályakezdők foglalkoztatása

A pályakezdőket alkalmazó vállalatok aránya 2018 és 2021 első féléve között csökkenő tendenciát mutatott, majd 2021 és 2022 első feléve között stagnált. 2022 második félévére enyhén emelkedett, majd 2023 első féléve óta ismét csökkenni kezdett, majd 2024 őszre ismét növekszik az arány.

Gazdasági ágazatok szerint vizsgálva, a pályakezdők foglalkoztatása az iparban (11 százalék) és a mezőgazdaságban (10 százalék) működő cégekre jellemző leginkább, legkevésbé pedig az építőiparban (6 százalék). A pályakezdőket foglalkoztatók aránya a vállalatmérettel növekszik: a 10 fő alatti cégek 4 százaléka, míg a 250 fő feletti vállalatoknak pedig több mint fele, 71 százaléka alkalmaz pályakezdőket. A (részben) külföldi (16 százalék) tulajdonban lévő, a dél-dunántúli (11 százalék), a nyugat-dunántúli (10 százalék), valamint a dél-alföldi (10 százalék) cégek az átlagosnál magasabb arányban alkalmaznak pályakezdőket.

A pályakezdők foglalkoztatását tervező vállalatok aránya 2018 óta csökkent, 2021 első és 2022 első féléve között 6,5 százalék körül stagnált, majd 2022 második félévére 7 százalékra nőtt. 2023-ban azonban ismét csökkent ez az arány, a második félévben a vállalatok 5,8 százaléka számolt be ilyen irányú tervekről, ám 2024 első félévében enyhe növekedés látható (6,2 százalék), mely a második félévben is folytatódik.

4.4.1. ábra: Pályakezdők foglalkoztatását leíró mutatók

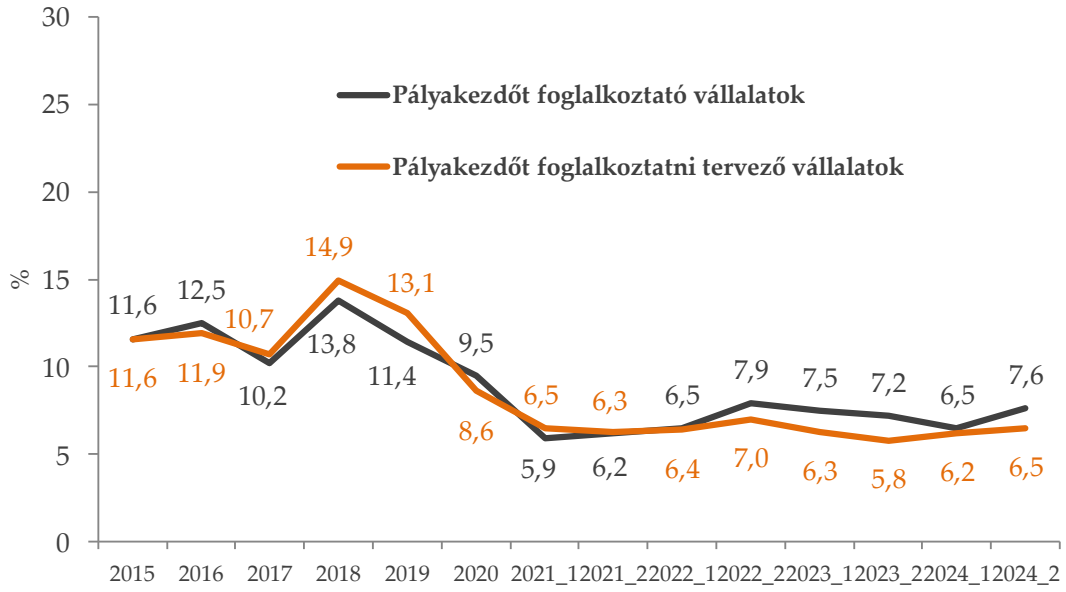

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021/1	2021/2	2022/1	2022/2	2023/1	2023/2	2024/1	2024/2
Pályakezdőket alkalmazó vállalatok aránya – tárgy időszak (%)	11,6	12,5	10,2	13,8	11,4	9,5	5,9	6,2	6,5	7,9	7,5	7,2	6,5	7,6
Esetszám (n)	6857	6580	6506	6459	6501	6297	5256	6436	5489	6390	5512	6482	5435	6554
Pályakezdőket alkalmazni tervező vállalatok aránya – következő év (%)	11,6	11,9	10,7	14,9	13,1	8,6	6,5	6,3	6,4	7,0	6,3	5,8	6,2	6,5
Esetszám (n)	6840	6582	6503	6428	6473	6266	5237	6436	5493	6373	5495	6447	5397	6519

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-ös évre (ősz)

A mutató: *Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy az egyes években a vállalatok hány százaléka foglalkoztatott pályakezdőt. A vállalatok 2015-től kezdve szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak, míg a 2021_1-es, a 2022_1-es, a 2023_1-es és a 2024_1-es adatok március 1-jére vonatkoznak. A százalék-adatok a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlásának megfelelően súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.*

A pályakezdőket jövőre foglalkoztatni tervező cégek aránya 2024 második félévében Csongrád (17 százalék) és Tolna (13 százalék) megyében a legmagasabb. A legalacsonyabb arányt pedig Fejér (2 százalék) valamint Hajdú-Bihar és Veszprém (3-3 százalék) megyében figyelhetjük meg.

4.4.1. tábla: Pályakezdők jövőbeli foglalkoztatását kifejező mutató értékei megyei bontásban

	Tervek	
	n	%
Budapest	1042	5,28%
Baranya	197	9,92%
Bács-Kiskun	368	3,65%
Békés	197	7,91%
Borsod-Abaúj-Zemplén	351	5,72%
Csongrád-Csanád	279	17,34%
Fejér	381	1,97%
Győr-Moson-Sopron	426	11,13%
Hajdú-Bihar	356	3,11%
Heves	186	4,30%
Komárom-Esztergom	317	7,55%
Nógrád	99	7,29%
Pest	719	6,22%
Somogy	197	4,82%
Szabolcs-Szatmár-Bereg	285	6,03%
Jász-Nagykun-Szolnok	257	6,96%
Tolna	180	13,31%
Vas	204	4,62%
Veszprém	276	3,21%
Zala	202	9,88%

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-ös évre (ősz)
A mutató: A táblázatban szereplő értékek azt mutatják meg, hogy 2024-ben a vállalatok hány százaléka tervez pályakezdőt foglalkoztatni. A vállalatok 2025. szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalék-adatok a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlásának megfelelően súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.

4.5. Egyszerűsített foglalkoztatás

Az egyszerűsített foglalkoztatás a mezőgazdaság (13 százalék) területén működő, valamint a dél-alföldi (12 százalék), az észak-magyarországi (11 százalék), és a dél-dunántúli (11 százalék) cégekre jellemző nagyobb arányban. A (részben) külföldi tulajdonban lévő és tisztán hazai vállalkozások között e tekintetben nincs eltérés. A legkisebb cégek (3 százalék) jelentősen kisebb valószínűséggel alkalmaznak ilyen formában munkavállalókat, legnagyobb arányban a 20–49 főt foglakoztató vállalatok (22 százalék), a 250 fő felettieknek azonban csak 15,5 százaléka.

Az egyszerűsített foglalkoztatást alkalmazó vállalatok aránya 2015 és 2018 között folyamatosan nőtt: 2018-ban elérte a 10 százalékot. 2019 óta azonban csökkenő tendencia figyelhető meg: 2021-ben már csak a vállalkozások 7 százaléka alkalmazta ezt a lehetőséget, és ez az arány azóta is változatlan. 2024-ben azonban némi csökkenést mutat a ráta (1 százalékpont). Az egyszerűsített foglalkoztatást tervező cégek aránya nem változott lényegesen 2021-2023 között. Idén azonban kissé csökkent a ráta: a vállalatok csupán 5 százaléka tervezi, hogy jövőre ezt a foglalkoztatási formát alkalmazza.

4.5.1. ábra Az egyszerűsített foglalkoztatását leíró mutatók

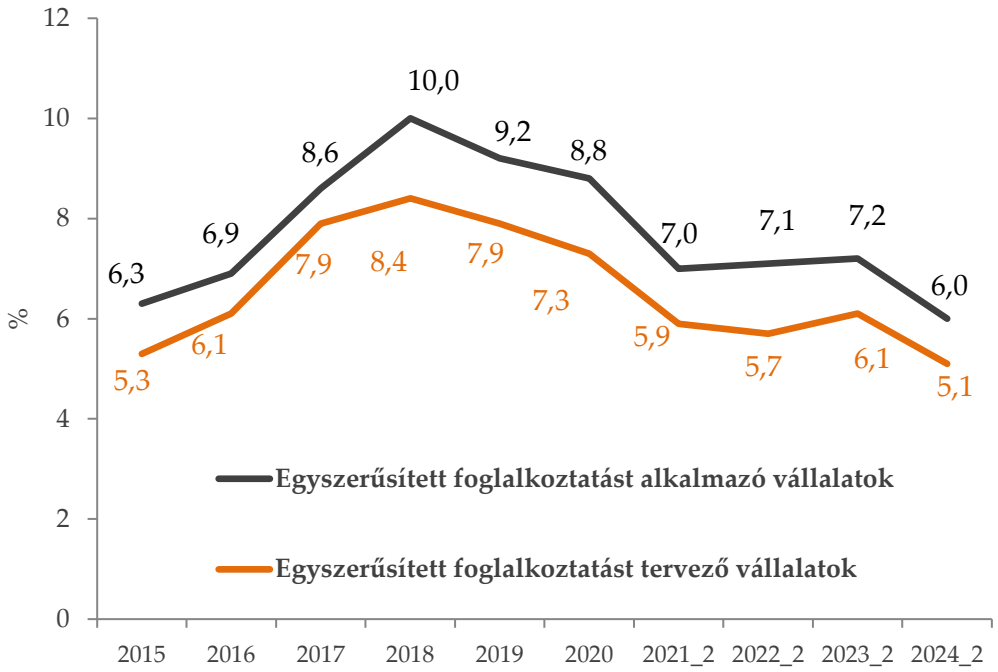

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Egyszerűsített foglalkoztatást alkalmazó vállalatok aránya – tárgyév (%)	6,3	6,9	8,6	10,0	9,2	8,8	7,0	7,1	7,2	6,0
Esetszám (n)	6793	6540	6469	6401	6452	6269	6434	6383	6453	6536
Egy év múlva egyszerűsített foglalkoztatást alkalmazni tervező vállalatok aránya – tárgyév (%)	5,3	6,1	7,9	8,4	7,9	7,3	5,9	5,7	6,1	5,1
Esetszám (n)	6784	6535	6455	6379	6438	6248	6420	6365	6432	6517

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-es évre (ősz)

A mutató: *Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy az egyes években a vállalatok hány százaléka alkalmazta az egyszerűsített foglalkoztatást, illetve, hogy hogy egy évvel később a vállalatok hány százaléka tervezi alkalmazni az egyszerűsített foglalkoztatást. A vállalatok szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalék-adatok a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlásának megfelelően súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.*

2024-ben az egyszerűsített foglalkoztatást alkalmazni tervező vállalatok aránya a Budapesten (1 százalék), valamint Fejér (3 százalék), Pest (4 százalék) Vas (4 százalék) és Veszprém (4 százalék) megyében a legalacsonyabb. A legmagasabb arányt Békés (16 százalék), Zala (13 százalék) és Nógrád (12 százalék) megyében figyelhetjük meg.

4.5.1. tábla: A jövőbeli egyszerűsített foglalkoztatást kifejező mutató értékei megyei bontásban

	Tervek	
	n	%
Budapest	1034	1,35%
Baranya	197	10,31%
Bács-Kiskun	366	6,69%
Békés	197	16,22%
Borsod-Abaúj-Zemplén	349	9,13%
Csongrád-Csanád	282	9,50%
Fejér	387	3,26%
Győr-Moson-Sopron	426	7,50%
Hajdú-Bihar	357	5,13%
Heves	185	9,14%
Komárom-Esztergom	317	5,27%
Nógrád	98	12,25%
Pest	717	3,57%
Somogy	197	6,24%
Szabolcs-Szatmár-Bereg	287	4,47%
Jász-Nagykun-Szolnok	257	10,10%
Tolna	181	8,78%
Vas	204	4,10%
Veszprém	277	4,25%
Zala	202	13,35%

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-es évre (ősz)
A mutató: A táblázatban szereplő értékek azt mutatják meg, hogy 2024-ben a vállalatok hány százaléka tervez egyszerűsített módon foglalkoztatni. A vállalatok 2025. szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalék-adatok a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlásának megfelelően súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.

4.6. Kölcsönvett munkaerő foglalkoztatása

A munkaerőkölcsönzés mint foglalkoztatási forma egyik legfőbb jellemzője, hogy segít a vállalatoknak rugalmasan reagálni a termékeik keresletét befolyásoló folyamatokra.

A munkaerőkölcsönzés a nagyobb létszámú, a (részben) külföldi tulajdonban levő, valamint a közép- és nyugat-dunántúli vállalatokra jellemző inkább. Ágazatok szempontjából az ipari cégek esetében a leginkább elterjedt ez a foglalkoztatási forma.

A kölcsönvett munkaerőt alkalmazó vállalatok aránya 2015 és 2019 között egy százalék körül mozgott, majd 2020 óta 0,5 százalék körül alakult minden évben. Az előbbiekhez nagyon hasonlóan alakult a kölcsönvett munkaerő alkalmazását tervező cégek aránya is.

4.6.1. ábra Kölcsönvett munkaerő foglalkoztatását leíró mutatók

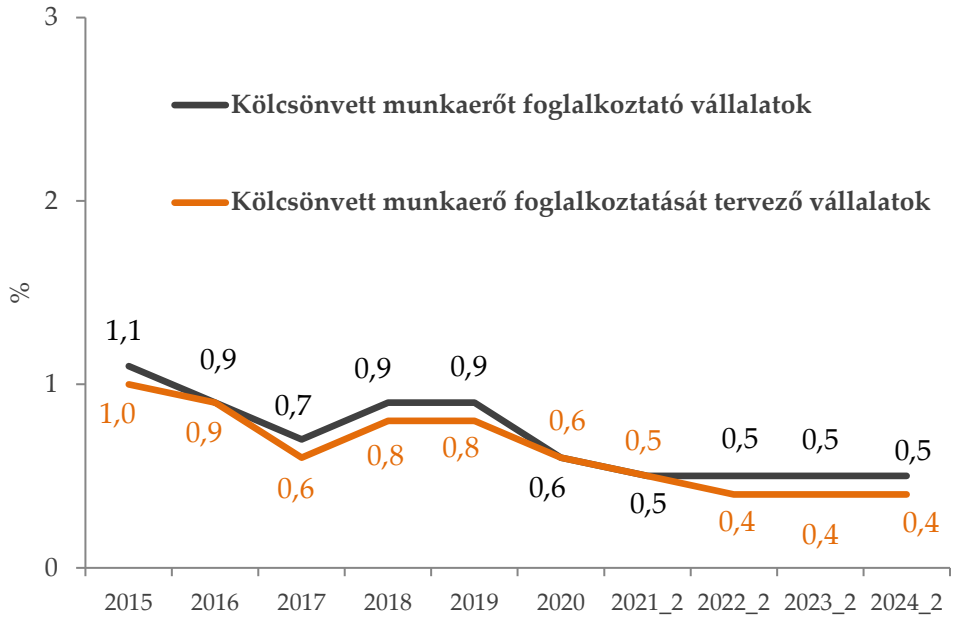

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kölcsönvett munkaerőt alkalmazó vállalatok aránya – tárgyév (%)	1,1	0,9	0,7	0,9	0,9	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
Esetszám (n)	6772	6528	6446	6382	6440	6222	6394	6349	6428	6527
Egy év múlva kölcsönvett munkaerőt alkalmazni tervező vállalatok aránya – tárgyév (%)	1,0	0,9	0,6	0,8	0,8	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4
Esetszám (n)	6771	6524	6444	6367	6432	6219	6390	6338	6414	6512

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-es évre (ősz)

A mutató: *Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy az egyes években a vállalatok hány százaléka foglalkoztatott kölcsönvett munkaerőt, illetve, hogy egy évvel később a vállalatok hány százaléka tervez foglalkoztatni kölcsönvett munkaerőt. A vállalatok 2025. szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalék-adatok a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlásának megfelelően súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.*

A munkaerőkölcsönzésre vonatkozó jövőbeli tervek tekintetében azt figyelhetjük meg, hogy Komárom-Esztergom (2 százalék), Jász-Nagykun-Szolnok, Somogy, Vas és Zala (1–1 százalék) megyében haladja meg az 1 százalékot a 2025-ben kölcsönvett munkaerőt alkalmazni tervező vállalatok aránya. Tíz megye esetében a cégek kevesebb, mint 0,5 százaléka tervezi, hogy kölcsönvett munkaerőt fog alkalmazni jövőre.

4.6.1. tábla: Kölcsönvett munkaerő jövőbeli foglalkoztatását kifejező mutató értékei megyei bontásban

	Tervek	
	n	%
Budapest	1035	0,32%
Baranya	197	0,68%
Bács-Kiskun	368	0,21%
Békés	197	0,51%
Borsod-Abaúj-Zemplén	348	0,54%
Csongrád-Csanád	279	0,21%
Fejér	386	0,38%
Győr-Moson-Sopron	425	0,36%
Hajdú-Bihar	356	0,46%
Heves	186	0,39%
Komárom-Esztergom	318	1,62%
Nógrád	99	0,73%
Pest	716	0,18%
Somogy	197	1,09%
Szabolcs-Szatmár-Bereg	285	0,42%
Jász-Nagykun-Szolnok	257	1,17%
Tolna	180	0,18%
Vas	204	1,06%
Veszprém	277	0,85%
Zala	202	1,04%

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-as évre (ősz)
A mutató: A táblázatban szereplő értékek azt mutatják meg, hogy 2025-ben a vállalatok hány százaléka tervez munkaerőt kölcsönözni. A vállalatok 2025. szeptember 1-jére vonatkozóan válaszoltak. A százalék-adatok a regisztrált vállalkozások régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlásának megfelelően súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.

5. Toborzási nehézségek

Jelen fejezetben a vállalatok toborzási nehézségeit vizsgáljuk. Megmutatjuk, hogyan változott az utóbbi években a toborzási nehézséget tapasztaló vállalatok aránya és hogy alakultak ezek a problémák a fizikai és szellemi munkakörök betöltésekor. Azt is elemezzük, hogy a toborzási nehézségekkel való szembesülés esélye hogyan változik az egyes kiemelt cégjellemzők által meghatározott vállalati csoportokban.

5.1. Az elmúlt években tapasztalt folyamatok

A toborzási nehézségeket érzékelő cégek aránya 2009-ben jelentősen csökkent a gazdasági válság és az elbocsátások hatására, majd 2010-től 2013-ig 9–10 százalékos szinten stagnált ez az arány.

2014-től 2018-ig folyamatosan növekedett azon vállalatok aránya, melyek tartósan betöltetlen álláshelyekről számoltak be. A csúcsponton, 2018-ban a vállalatok 43 százaléka jelezte, hogy bizonyos pozíciók betöltése problémát jelent számukra.

Ezt követően drasztikus csökkenés következett be: 2019-ben a vállalkozások 33 százaléka, 2020-ban pedig – már a koronavírus-járvány időszakában – mindössze 25 százalékuk jelzett toborzási nehézségeket.

A csökkenő tendencia 2021 őszén fordult meg (26 százalék), 2022 első félévére pedig azon vállalkozások aránya, melyek toborzási nehézségekről számoltak be, már csaknem elérte a 35 százalékot.

2022 második felétől – az energiaválság kialakulásával párhuzamosan – ismét csökkenni kezdett a toborzási nehézségeket érzékelő vállalatok aránya. 2022 őszén 32 százalék volt ez az arány, 2023 tavaszán 25 százalék, 2023 őszén közel 20 százalék, 2024 tavaszára pedig 19 százalékra csökkent a toborzási nehézségeket jelző vállalkozások aránya.

2024 őszén enyhén emelkedett a mutató értéke: a válaszadó cégek 20 százaléka számolt be tartósan betöltetlen álláshelyekről.

5.1.1. ábra: Toborzási nehézséget érzékelő cégek arányának alakulása

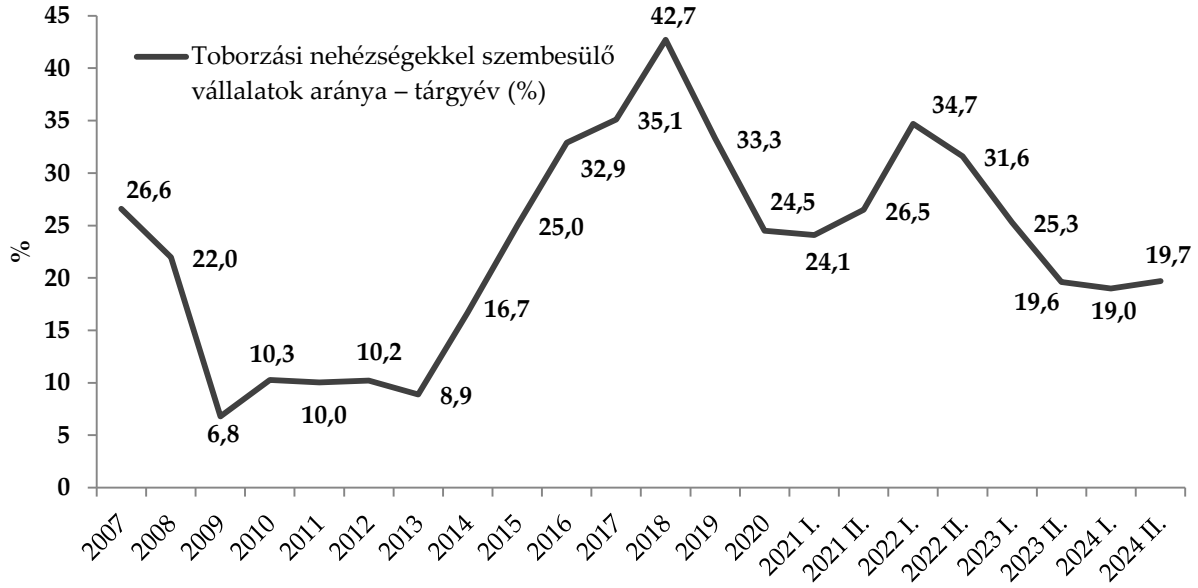

	2020	2021 tavasz	2021 ősz	2022 tavasz	2022 ősz	2023 tavasz	2023 ősz	2024 tavasz	2024 ősz
Toborzási nehézségekkel szembesülő vállalatok aránya – tárgy időszak (%)	24,5	24,1	26,5	34,7	31,6	25,3	19,6	19,0	19,7
Esetszám (n)	4543	3913	4737	3856	4551	3958	4629	3889	4668

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-ös évre (ősz)
A mutató: Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy az egyes években a vállalatok hány százaléka érzékelt nehézséget egyes pozíciók betöltésében. Az adatok a 9 fő feletti vállalkozásokra vonatkoznak. A százalék-adatok a foglalkoztatottak számának régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlására vonatkozóan súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.

A GVI Féléves Konjunktúrafelvételének eredményei szintén azt támasztják alá, hogy 2014 óta jelentősen nőtt a toborzási nehézségekkel küzdő vállalatok aránya. A mutató 2018 áprilisában érte el csúcspontját, ekkor a cégek 47 százaléka számolt be toborzási nehézségekről. A következő másfél évben magas szinten, 43–45 százalék között alakult a munkaerő- vagy szakember-hiánnyal küzdő vállalatok aránya.

A koronavírus-járvány és a szigorú korlátozó intézkedések következtében 2020-ban és 2021 első felében a megkérdezett cégeknek jóval kisebb része számolt be munkaerőhiányról (24–26 százalék). 2021 októberében, miután a járvány negyedik hulláma nem vont maga után újabb korlátozó intézkedéseket, a toborzási nehézségekről beszámoló cégek aránya lényegében visszaállt a válság előtti szintre (42 százalék).

2022-től újra mérséklődő tendenciát mutatott a toborzási nehézségekkel küzdő vállalatok aránya. 2022 tavaszán a válaszadó cégvezetők 36 százaléka, ősszel pedig 32 százalékuk számolt be tartósan betöltetlen álláshelyekről. 2023 első félévében enyhén, 34 százalékra nőtt a munkaerőhiányt vagy szakemberhiányt érzékelő cégek aránya,

2023 őszén pedig 33 százalékra csökkent. 2024 tavaszán az adatok jelentős, 7 százalékpontos visszaesést mutattak, a válaszadó vállalatvezetők 26 százaléka számolt be toborzási nehézségekről.

2024 őszén enyhe, 2 százalékpontos növekedés után 28 százalékon áll a mutató.

5.1.2. ábra: Munkaerőhiányt / szakember-hiányt érzékelő cégek arányának alakulása a GVI Féléves Konjunktúrafelvételének eredményei szerint

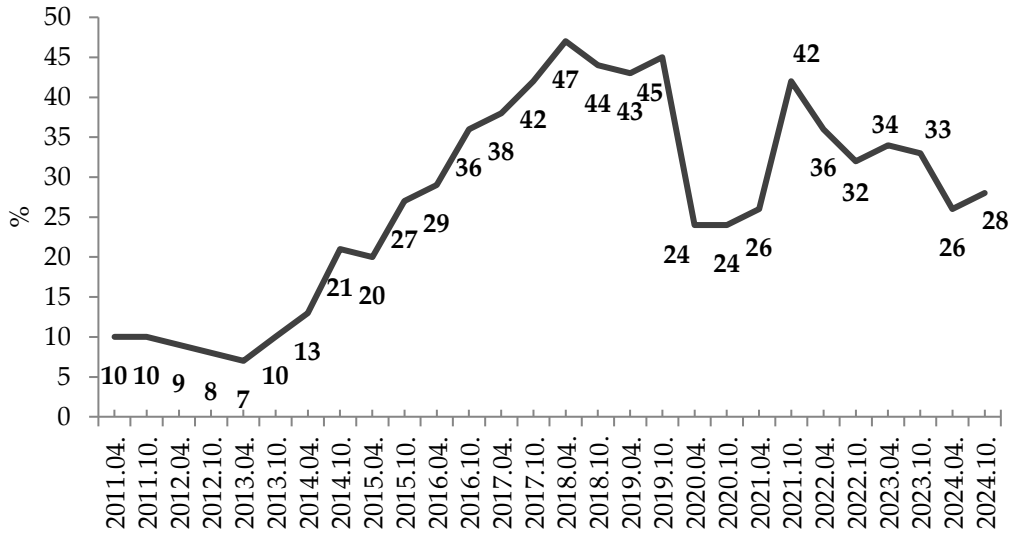

Forrás: GVI Féléves Konjunktúra-felvétel

2010 és 2013 között a gazdasági válság hatására mind a fizikai, mind a szellemi munkakörökben alacsony szintű volt a toborzási nehézségeket észlelő vállalatok aránya. 2014-re minden foglalkozási csoport esetében körülbelül megkétszereződött az arányuk, majd 2014 és 2018 között minden vizsgált foglalkozási csoportban növekedést mutattak az adatok. 2019-ben és 2020-ban megfordult a trend, mind a négy foglalkoztatási csoportban csökkent a toborzási nehézségekkel szembesülő vállalatok aránya, ez azonban átmeneti időszak volt. 2021-ben a legtöbb foglalkoztatási csoportban enyhén nőtt ez az arány. A 2022 tavaszi csúcspont után 2022 őszén és 2023 folyamán minden foglalkoztatási csoportban jelentősen visszaesett a toborzási nehézségeket jelző cégek aránya. Ez az arány 2024 tavaszán a diplomás szellemi munkakörökben nőtt, a többi csoportban pedig csökkent. 2024 őszén minden foglalkoztatási csoportban enyhén nőtt a toborzási nehézséggel szembesülő vállalatok aránya.

Az előző évekhez hasonlóan 2024 második félévében is legnagyobb arányban (13 százalék) a szakképzett fizikai végzettséget igénylő munkakörök betöltésekor szembesültek toborzási problémákkal a cégek. Ez az arány 1 százalékponttal nőtt az előző félévhez képest. A szakképzetlen fizikai munkaerőt igénylő pozíciókban közel 1 százalékponttal növekedett a toborzási nehézségeket tapasztaló vállalkozások aránya, 9 százalékra. A felsőfokú képzettséget igénylő szellemi munkakörök esetében a

toborzási nehézségekről beszámoló cégek aránya 9 százalék – ez az arány nem változott az előző félévhez képest. Az előző évekhez hasonlóan ebben a félévben is az alap- és középfokú végzettséget igénylő szellemi munkakörök csoportjában találtuk a legalacsonyabb arányt (4 százalék). Ebben a foglalkozási csoportban fél év alatt szintén enyhén nőtt a toborzási nehézségeket tapasztaló vállalkozások aránya.

5.1.3. ábra: Toborzási nehézségeket érzékelő cégek aránya munkaköri csoportok szerint

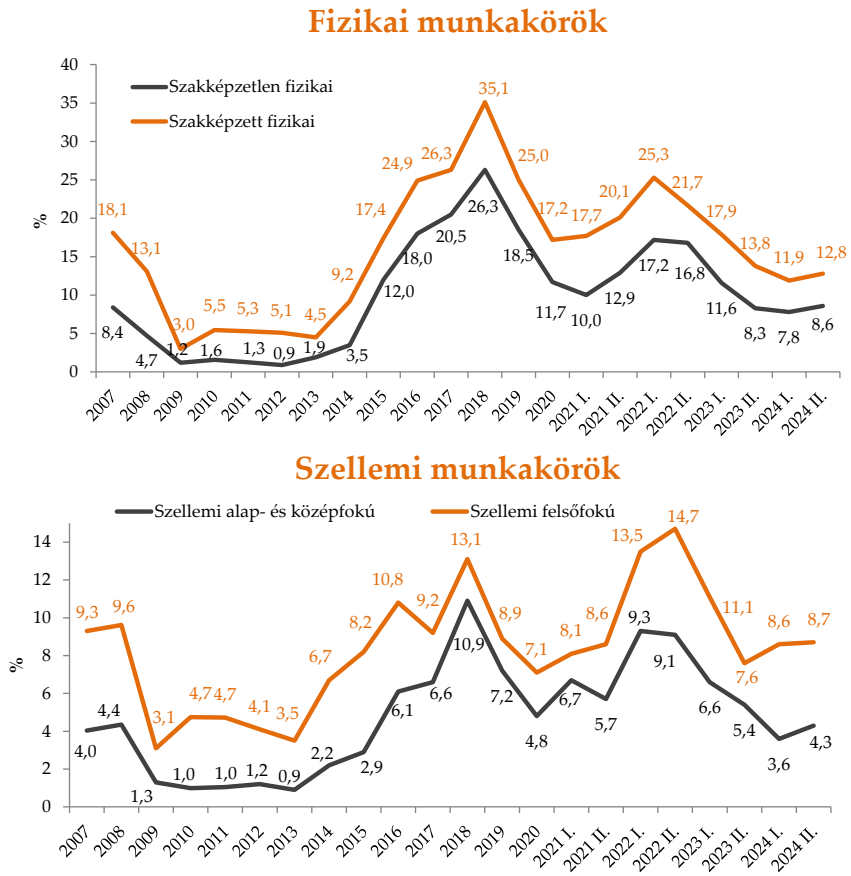

%	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 I.	2021 II.	2022. I.	2022. II.	2023. I.	2023. II.	2024. I.	2024. II.
Szakképzetlen fizikai	12,0	18,0	20,5	26,3	18,5	11,7	10,0	12,9	17,2	16,8	11,6	8,3	7,8	8,6
Szakképzett fizikai	17,4	24,9	26,3	35,1	25,0	17,2	17,7	20,1	25,3	21,7	17,9	13,8	11,9	12,8
Szellemi alap- és középfokú	2,9	6,1	6,6	10,9	7,2	4,8	6,7	5,7	9,3	9,1	6,6	5,4	3,6	4,3
Szellemi felsőfokú	8,2	10,8	9,2	13,1	8,9	7,1	8,1	8,6	13,5	14,7	11,1	7,6	8,6	8,7
Esetszám (n)	3485–3967	3247–3904	3160–3849	3265–4255	3801–4395	4026–4350	3428–3743	4075–4481	3202–3606	3920–4298	3445–3760	4200–4471	3557–3755	4276–4497

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-ös évre (ősz)

A mutató: Az ábrán látható értékek a toborzási nehézséggel szembesülő vállalatok százalékos aránya a foglalkozási csoportok szerint. Az adatok a 9 fő feletti vállalkozásokra vonatkoznak. A százalék-adatok a foglalkoztatottak számának régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlására vonatkozóan súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan.

Példa: 2024 őszén a vállalatok kb. 13 százaléka tapasztalt toborzási problémát, amikor szakképzett fizikai munkakörbe keresett jelölteket.

A tartósan betöltetlen álláshellyel rendelkező vállalkozások közel felénél (48 százalék) a megfelelő szakképzettségű munkaerő hiánya okozza a nehézséget. Ezt követi a megfelelő mennyiségű munkaerő hiánya (45 százalék). A válaszadók 39 százaléka véli úgy, hogy a megfelelő alapkompetenciákkal, készségekkel rendelkező munkaerő hiánya áll a toborzási nehézségek hátterében. 36 százalékuk esetében a felkínált bér nagysága okoz ilyen problémákat. A munkarendet és munkaidő-beosztást 18 százalék, a közlekedési nehézségeket 9 százalék, a megfelelő munkaerő külföldi munkavállalását 7 százalék, a munkakörülmények jellegét pedig 5 százalék említette a toborzási nehézségek okaként. A megfelelő munkaerő közfoglalkoztatásban való részvételét a válaszadók mindössze egy százaléka jelölte meg.

5.1.4. ábra: A tartósan betöltetlen álláshelyekkel rendelkező vállalkozások megoszlása a szerint, hogy milyen okokkal magyarázzák, hogy vállalkozásuknál ilyen álláshelyek vannak

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-ös évre (ősz), N=761–762

A mutató: Az ábrán látható értékek megmutatják, hogy a tartósan betöltetlen álláshelyekkel rendelkező vállalkozások szerint milyen okai vannak annak, hogy tartósan betöltetlen álláshelyek vannak vállalkozásuknál. Az adatok a 9 fő feletti vállalkozásokra vonatkoznak. A százalék-adatok a foglalkoztatottak számának régió, létszámkategória és ágazat szerinti megoszlására vonatkozóan súlyozottak, az n érték, amely a válaszoló vállalatok számát mutatja, súlyozatlan. A válaszadók több választ is megjelölhettek.

5.2. A toborzási nehézség elemi összetevői

Különböző vállalati körök nem egyforma valószínűséggel találkoznak toborzási nehézségekkel működésük során. Az alábbiakban exporttevékenység, gazdasági ág, vállalatméret, tulajdonosi háttér és régió szerinti regressziós modell segítségével határozzuk meg, hogy mely jellemzők növelik ennek esélyét.[20]

- A teljes egészében vagy részben külföldi tulajdonú vállalatok között 6 százalékponttal kisebb annak a valószínűsége, hogy egy cég toborzási nehézségekkel küzd, mint a tisztán hazai tulajdonú cégek körében.
- A döntően exportáló vállalatok 3, a részben exportálók pedig 2 százalékponttal magasabb valószínűséggel szembesülnek toborzási nehézségekkel, mint a nem exportáló cégek.
- A vállalkozás méretének növekedésével nő a toborzási nehézségek valószínűsége: a 10–19 fős cégekhez képest az 50–249 fős kategóriában 7 százalékponttal magasabb a toborzási nehézségek előfordulási valószínűsége. A 250 fő feletti vállalkozások körében 23 százalékponttal nagyobb annak a valószínűsége, hogy egy cég ilyen nehézségekkel küzd, mint a 10–19 fős vállalkozások között. A 20–49 fős vállalkozások ebben a tekintetben nem különböznek szignifikánsan a 10–19 fős cégektől.
- Gazdasági ágak szerint azt láthatjuk, hogy a pénzügyi tevékenységgel foglalkozó, a szolgáltató, valamint a logisztikai cégek esetében (sorrendben 20, 8, illetve 6 százalékponttal) nagyobb valószínűséggel fordul elő toborzási nehézség, mint az ipari vállalkozásoknál. Ezzel szemben a kereskedelem területén tevékenykedő cégek 7 százalékponttal kisebb valószínűséggel szembesülnek toborzási nehézségekkel, mint az ipari vállalatok. A mezőgazdasági vállalatok, az építőipari vállalkozások, valamint a turizmus-vendéglátás területén tevékenykedők a toborzási nehézségek valószínűsége tekintetében nem különböznek szignifikánsan az ipari cégektől.
- A központi régióhoz képest az ország többi régiójában két kivétellel 4–12 százalékponttal magasabb a toborzási nehézségek előfordulásának valószínűsége. A Dél-Alföldön, illetve a Közép-Dunántúlon működő vállalatok esetében az adatok nem mutatnak szignifikáns eltérést a központi régióhoz képest.

[20] A logit modell függő változója a toborzási nehézségek fennállása volt. A modell paraméterei az M3.3. táblázatban kerülnek bemutatásra.

5.2.1. ábra: A toborzási nehézség elemi összetevői – gazdasági tevékenység szerint

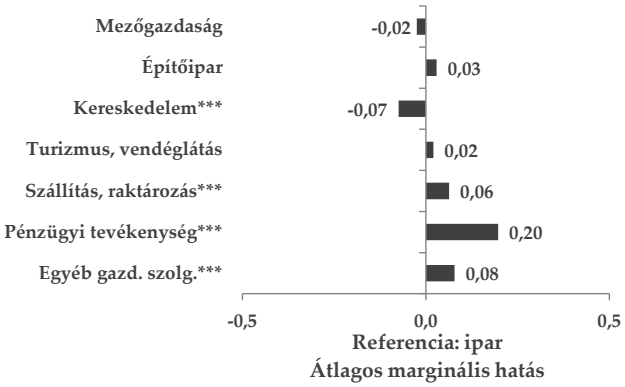

Exporttevékenység szerint

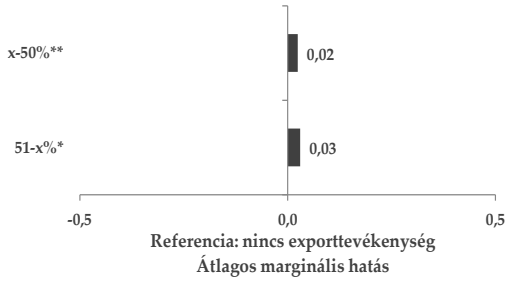

Tulajdonosi háttér szerint

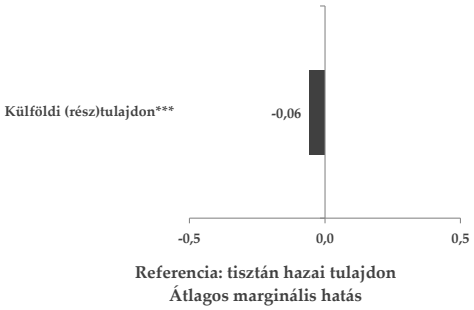

Földrajzi elhelyezkedés szerint

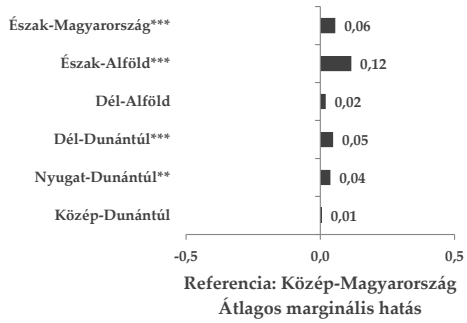

Vállalati létszám szerint

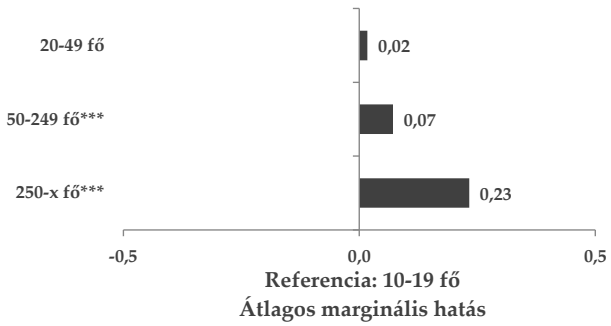

Forrás: NGM, GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés a 2025-ös évre (ősz) (n=4232)
A modell többváltozós logisztikus regressziós eljárással készült. Az ábrákon átlagos marginális hatások értékei láthatóak, amik kifejezik, hogy a referenciacsoporthoz képest hány százalékponttal nő/csökken a toborzási nehézség valószínűsége. A modellben referenciacsoportnak az ábrákon feltüntetett jellegzetesség tekinthető.
Bázis: 9 fősnél nagyobb vállalatok.
Ábraértelmezés egyszerűen: az átlagos marginális hatás megmutatja, hány százalékponttal nő/csökken a referenciacsoporthoz képest a toborzási nehézség valószínűsége. Ha az átlagos marginális hatás értéke 0 feletti, akkor növeli, ha 0 alatti, akkor csökkenti a toborzási nehézség valószínűségét. Ha az átlagos marginális hatás értéke 0-hoz közeli, és a szignifikanciateszt p-értéke nagyobb 0,1-nél, akkor az adott csoportban a toborzási nehézség mértéke statisztikai értelemben nem tér el a referenciacsoportétól.
*Az ábrán jelöltük a szignifikanciaszinteket is az egyes kategóriákhoz tartozó átlagos marginális hatások mellett: *** 1 százalékos (p<0,01), ** 5 százalékos (p<0,05), * 10 százalékos szinten szignifikáns hatás (p<0,1).*

1. Melléklet: Az előrejelzés módszertana

M1.1. A kérdőíves vállalati létszám-előrejelzésekkel kapcsolatos dilemmák

Általános tapasztalatnak tekinthető, hogy a vállalati várakozások, nyers formájukban nem nyújtanak pontos képet a várható létszámváltozásokról, ezért értelmezésükhöz felmerül valamiféle statisztikai korrekció igénye.

A vizsgált évek közül a 2019-ben megfogalmazott várakozások voltak leginkább túlzóak – ekkor a vizsgálatba bevont vállalatok 6 százalékkal nagyobb létszámot valószínűsítettek a következő évre, mint ahogyan az történt, vélhetően jórészt a koronavírus nyomán kialakuló gazdasági válság következtében. A másik végletnek a 2020-as év tekinthető, ekkor a vállalati várakozások pontosnak bizonyultak, szinte pont ugyanannyi lett a vizsgált „vállalati pool" összlétszáma, mint ahogyan azt a várakozások valószínűsítették.

M1.1.1. tábla: Vállalati létszámvárakozások, tények és becslések éves bontásban

	A várakozás megfogalmazásnak éve						
	2017	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Vállalatok száma (darab)	1911	2512	2266	2107	2341	2311	2244
Vállalati várakozás (fő)	305371	347526	330588	324638	315056	326362	331538
Tény (fő)	303604	338203	310993	321420	306006	319928	318354
Várakozás/tény	1,01	1,03	1,06	1,01	1,03	1,02	1,04

Forrás: NGM–GVI Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés (2017–2023) – speciális minta
Megjegyzés: a korábbi évek adatait lásd a kutatás korábbi hullámait feldolgozó tanulmányokban.

A vállalatok által megfogalmazott éves létszámvárakozásokat, tehát „nyers" formában nem szabad tényként értelmezni, a tapasztalatok szerint ezeket különböző statisztikai módszerekkel korrigálni szükséges. A korrekció fontossága három alapvető állítással támasztható alá:

- A vállalatok általában túlzóan optimistán tekintenek a jövőbe, jellemzően nagyobb mértékű létszámfelvétellel vagy kisebb mértékű elbocsátással kalkulálnak, mint ami bekövetkezik.
- A vállalatok a belső szerkezetük vagy a külső üzleti környezetük okán különbözőek. Vannak olyan szegmensek, ahol könnyebb és vannak olyanok, ahol nehezebb pontosabb éves létszám előrejelzéseket megfogalmazni.
- A vállalatok számára eltérő jelentőséggel bír az üzleti és ezen belül a létszámtervezés. Így vannak olyan vállalati szegmensek, ahol jelentős energiát fektetnek a tervezésbe, ezért pontosabb előrejelzésekkel rendelkeznek, máshol inkább pillanatnyi intuíciók alapján fogalmazzák meg a jövőre vonatkozó várakozásaikat.[21]

[21] Lásd az MTA KRTK KTI elemzésének idevágó eredményeit:
http://elorejelzes.mtakti.hu/_downloaddoc.php?docid=53&mode=articles

Ugyanakkor hangsúlyoznunk kell, hogy olyan extrém külső körülmények hatásait, mint például súlyosbodó toborzási nehézségek, csak korlátozottan tudunk a korrekció során figyelembe venni.

Több olyan összetett magyarázómodell is ismert, ami a létszámgazdálkodási várakozások megvalósulását, pontosságát vizsgálta. Egy a szubjektív megítélésen[22] alapuló modell eredményei szerint a megbízható létszámtervezés[23] esélye növekszik a vállalati mérettel, a szellemi alkalmazottak arányával, illetve megállapítja, hogy a rossz üzleti helyzetben lévő vállalatok esetében a leginkább bizonytalan a létszámtervezés. Írásos üzleti tervezés inkább olyan vállalatoknál fordul elő, ahol a létszámtervezés nem tekinthető megbízhatónak. A látszólagos ellentmondás mögött az áll, hogy általában a nagyobb, több fizikai alkalmazottal bíró vállalatok készítenek üzleti terveket. Létszámukból és üzleti tevékenységükből fakadóan jobban ki vannak téve a gazdaság hullámzásainak, ez az érzékenység pedig kihat a létszámgazdálkodásra is. Ezen vállalati kör inkább készít, tevékenységének összehangolásához szükséges üzleti terveket, azzal a céllal, hogy a jövő bizonytalanságát csökkentse. Fontos, hogy itt semmiképpen nem szabad magyarázó tényezőként tekintetni az írásos üzleti tervekre, azaz nem az írásos üzleti tervek megléte eredményezi a megbízhatatlanságot, hanem az eleve létszámtervezési problémákkal küzdő vállalatok készítenek írásos üzleti terveket.[24] Más objektív megbízhatóságon[25] alapuló modellek kiemelik a vállalat méretét, foglalkozási homogenitását és gazdasági tevékenységét, mint jelentős magyarázó erővel bíró jellegzetességeket. Megállapítják továbbá, hogy minél többféle beosztású dolgozó vesz részt a vállalati üzleti tervezésben, illetve minél régebb óta létezik egy cég annál pontosabb az előrejelzése.[26]

A MKIK GVI modelljének célja a Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés nagymintás vállalati adatfelvételben megfogalmazott létszámváltozással kapcsolatos várakozások korábbi évek tapasztalataival való korrigálása. Célunk tehát egy olyan korrekciós becslő modell megalkotása, ahol:

[22] A szubjektív megítélés esetében a vállalati vezető véleményezi, hogy létszámgazdálkodási terveik, elképzeléseik mennyire megbízhatóak, pontosak.

[23] A modellekben a megbízhatóságot önbevallásos kérdés alapján operacionalizálták. A megkérdezettek ötös skálán árnyalva kifejezték, hogy a mennyire tudják megbecsülni egy, három, hat és tizenkét hónap múlva a vállalati létszámot. Az aggregált index 0 és száz között vehet fel értékeket. 0 az értéke akkor, ha a megkérdezett semmilyen időtávra nem tudta megmondani a létszámot, 100 pedig akkor, ha az összes vizsgált időtávra teljes bizonyossággal tudna nyilatkozni a létszámról. Az index kialakításánál az egyes időtávokhoz köthető megbízhatósági szintek az időtáv hosszának megfelelően kerültek súlyozva aggregálásra. Megbízhatónak tekintjük egy vállalat létszámbecslését, ha a százas skálán legalább 89 pontos értéket ért el. Itt a megkérdezett vállalatok 20 százaléka tekinthető megbízható létszámtervezőnek.

[24] „Ágazati munkaerő-keresleti előrejelzés vállalati várakozások alapján" alprojekt, TÁMOP - 2.3.2-09/1 kiemelt projekt.

[25] Vállalati panelkutatás, ahol fél éves létszám létszám-gazdálkodási várakozások megvalósulását ellenőrizték.

[26] „Ágazati munkaerő-keresleti előrejelzés vállalati várakozások alapján" alprojekt, TÁMOP - 2.3.2-09/1 kiemelt projekt.

$$|T_{t+1}-V_{t,t+1}| > |T_{t+1}-V_{t,t+1}- K| \quad (1)$$

T_{t+1}: t+1 időpontban ismert létszám

$V_{t,t+1}$: t időpontban megfogalmazott létszámvárakozás t+1 időpontra

K: Korrekciós tényező

Értelemszerűen egy ilyen jellegű modellezés nem kalkulál váratlan gazdasági eseményekkel, mint:

- Zöld mezős beruházások
- Vállalati kivonulások

M1.2. A modell ismertetése

Az alábbiakban a modellezésünkkel kapcsolatos alapvető információkat közöljük. Ismertetjük (1) a modellezés alapjául szolgáló adatokat, (2) a modell kimeneti változóját, (3) a modell együtthatóit, (4) a korrekció eredményeképpen előálló létszámadatok pontosságát.

Adatok

A korrekciós tényező modellezése a 2011 és a 2023 közötti Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés kérdőíves kutatások – 27.778 vállalati, 3.853.598 fő alkalmazásban állóra vonatkozó megfigyelés – adatain alapszik. A modellezés alapját képező adatokból kihagytuk az extrém eseteket. Az extrém esetek kiszűrésekor az alábbi szempontokat vettük figyelembe (a „hüvelykujj-szabályokat" az eloszlások figyelembevételével állapítottuk meg):

- +/- 50 százalékpontnál jelentősebb a nyers várakozás és vállalati létszám eltérése
- +/- 50 százalékpontnál jelentősebb a tényleges létszámváltozás mértéke
- +/- 75 százalékpontnál jelentősebb a nyers várakozás és tényleges változás mértéke

M1.2.1. tábla: A minta részletezése

	Vállalatok száma	Alkalmazottak száma
2011	1918 db	259.977 fő
2012	1943 db	269.622 fő
2013	1932 db	250.226 fő
2014	1977 db	242.839 fő
2015	2003 db	291.829 fő
2016	2313 db	305.892 fő
2017	1911 db	305.371 fő
2018	2512 db	338.203 fő
2019	2266 db	325.645 fő
2020	2107 db	316.247 fő
2021	2341 db	306.006 fő
2022	2311 db	319.271 fő
2023	2244 db	322.470 fő

A modell kimeneti változója

A modellezés alapját a korábbi években résztvevő vállalatok információi képezik. Egy olyan adattáblát alakítottunk ki, ami egyaránt tartalmazza egy vállalat t időpontban megfogalmazott létszámvárakozását és a t+1 időpontban, tehát egy évvel később, a tényleges létszámot. A várakozások és tények összevetésével információhoz jutunk arról, hogy a vállalatok várakozásai mennyiben teljesülnek.

A modell tehát azt feltételezi, hogy a múltbéli létszámvárakozások és teljesülések közötti különbségek nem egyediek, hanem szisztematikusan fordulnak elő és a mintázat extrapolálható a jövőre is. Érthető okok miatt a váratlan, nagy horderejű gazdasági események hatása, a zöldmezős beruházások, illetve a váratlan egyedi bezárások, kivonulások nem képződnek le a modellben – ezekkel a modell nem számol.

Az általánosított lineáris regressziós modellben arra kerestük a választ, hogy azonosíthatóak-e olyan tényezők, amik szisztematikusan befolyásolják, illetve, ha igen, akkor milyen mértékben, a létszámvárakozások teljesülését vagy éppen nem teljesülését. A regressziós modellben (becslés) függő változónak egy olyan mérőszámot tekintettünk, ami százalékos formában kifejezi a várakozás és tény közötti eltérést:

$$(T_{t+1} - V_{t,t+1}) / V_{t,t+1} * 100 \qquad (2)$$

T_{t+1}: *t+1 időpontban ismert létszám*

$V_{t,t+1}$: *t időpontban megfogalmazott létszámvárakozás t+1 időpontra*

Az ilyen módon kialakított kimeneti változó eloszlása nagyon hasonlít a haranggörbére, de sajnálatos módon mégsem normális eloszlású, amiért leginkább a magas pozitív Kurtosis érték (3,93) lehet a felelős.

M1.2.1. ábra: A modell kimeneti változójának eloszlása

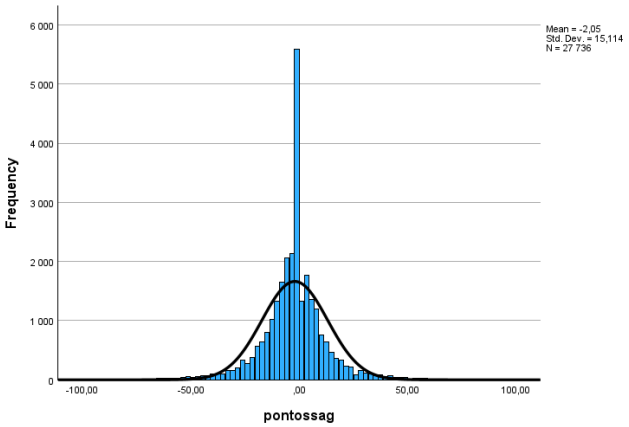

Kolmogorov-Smirnov t.	Nem normális
Skewness	0,018
Kurtosis	3,930

Az alábbiakban látható, hogy a normális eloszlás évenként hasonló módon sérül.

M1.2.2. ábra: A modell kimeneti változójának eloszlása évenként

	Hisztogram	Normál Q-Q grafikon	Q-Q grafikon (Detrended)
2012-re vonatkozó várakozások	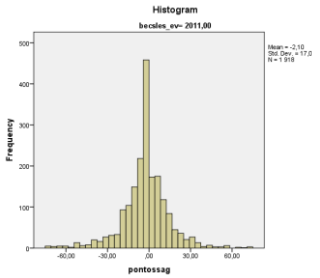	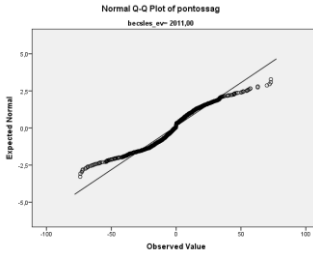	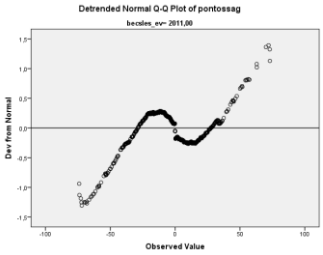
2013-ra vonatkozó várakozások	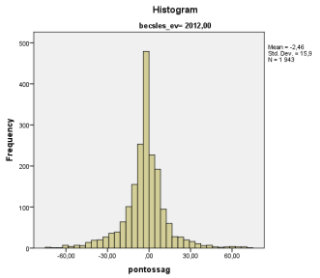	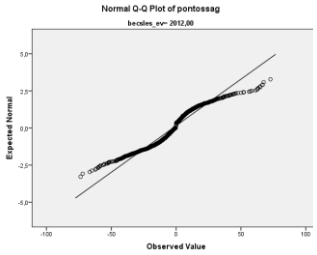	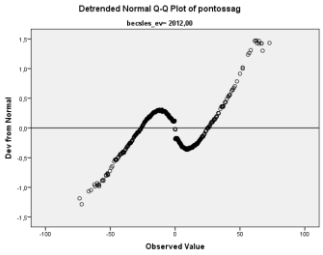
2014-re vonatkozó várakozások	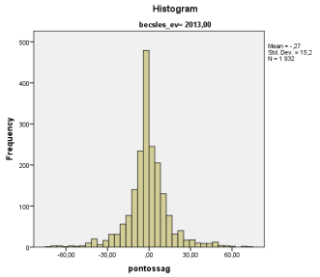	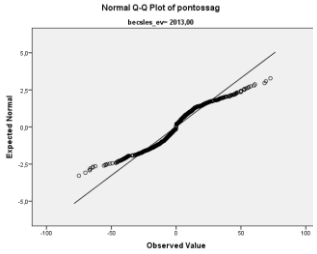	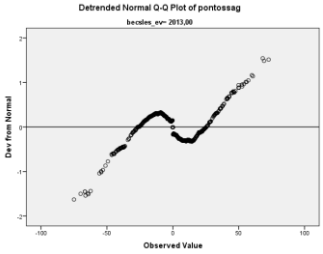
2015-re vonatkozó várakozások	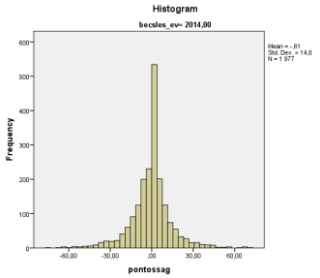	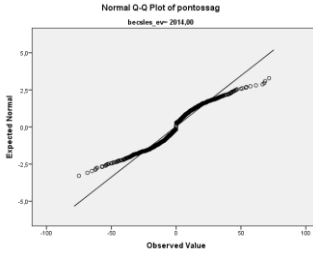	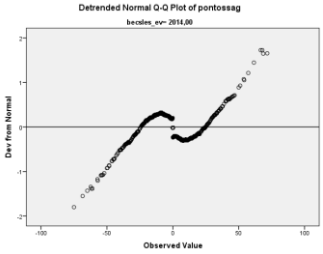

2016-ra vonatkozó várakozások

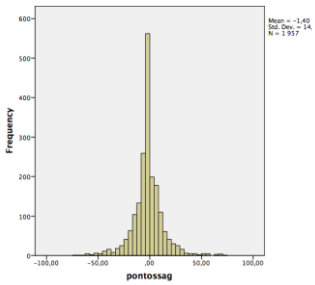

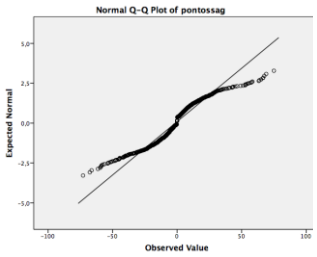

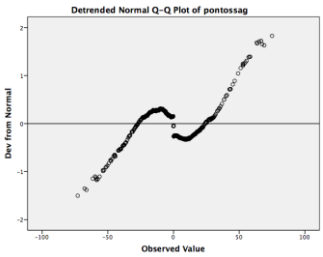

2017-re vonatkozó várakozások

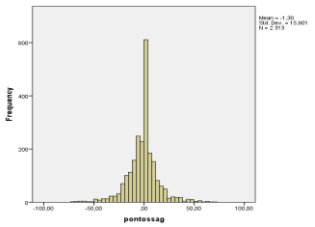

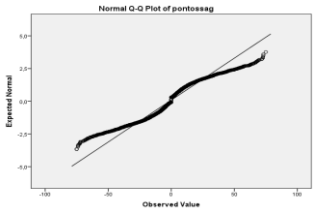

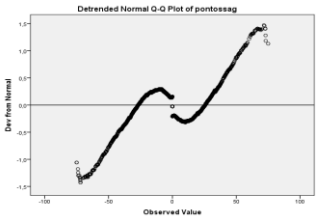

2018-ra vonatkozó várakozások

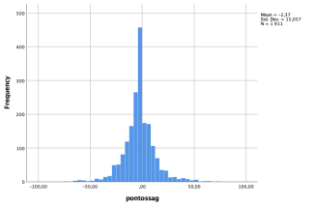

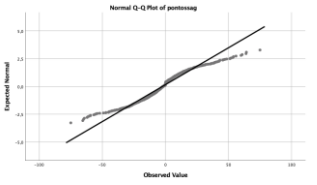

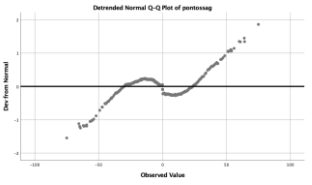

2019-re vonatkozó várakozások

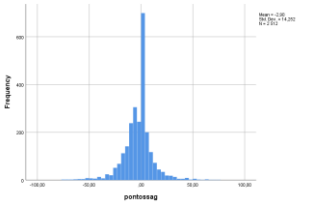

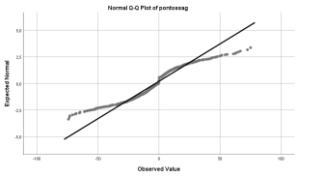

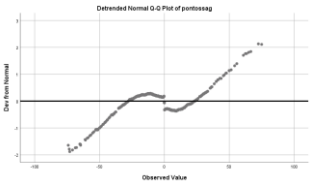

2020-ra vonatkozó várakozások

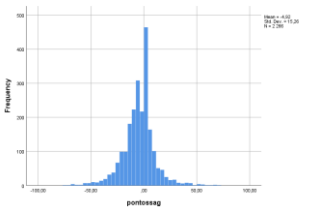

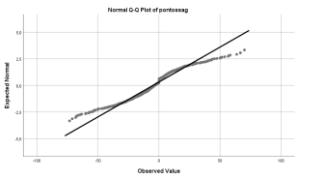

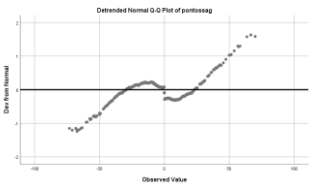

2021-re vonatkozó várakozások

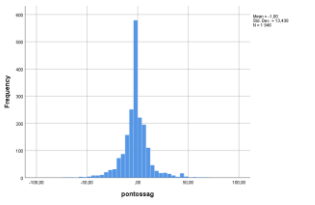

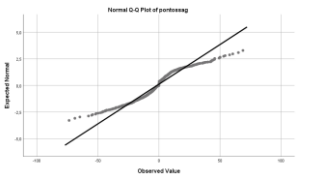

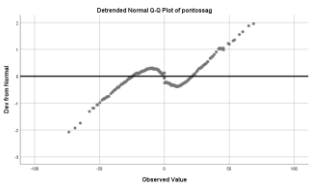

2022-re vonatkozó várakozások

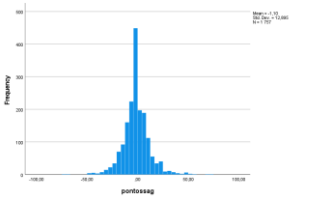

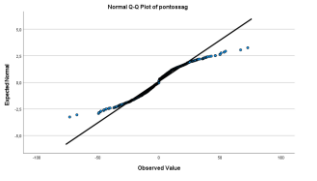

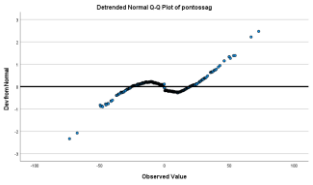

2023-ra vonatkozó várakozások

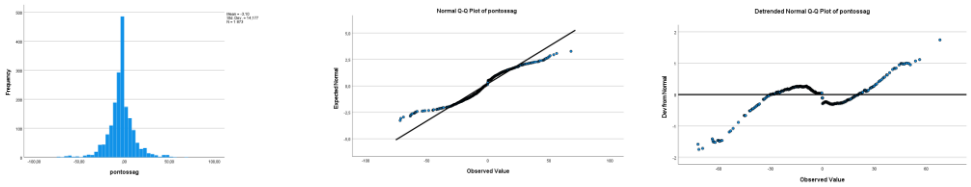

2024-re vonatkozó várakozások

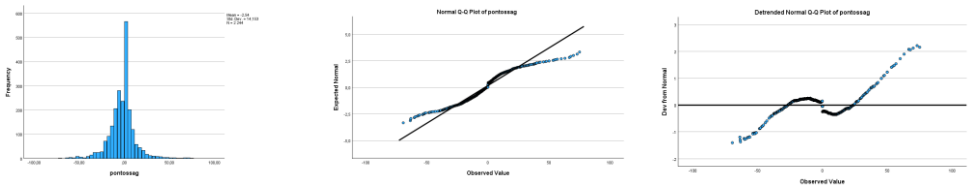

Forrás: NGM-GVI: Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés
Ábrák:

1. *ábra: A modell kiemeneti változójának histogramja*
2. *ábra: A modell kiemeneti változójának Normál Q-Q grafikonja http://en.wikipedia.org/wiki/Q%E2%80%93Q_plot (letölt: 2013.11.11)*
3. *ábra: A modell kiemeneti változójának Q-Q (Detrended) grafikon http://faculty.ksu.edu.sa/hisham/Documents/Students/a_PHCL/Testing_Normality.pdf (letölt: 2013.11.11)*

A modell magyarázó együtthatói

Az általánosított lineáris modell figyelembe veszi a vállalat jellemzőit, illetve létszámváltozással kapcsolatos várakozások jellegzetességeit és azok kontextusát. A modellben használt változók listáját az alábbi táblázatban részleteztük.

M1.2.2. tábla: A modell bemeneti változói

Csoport	Változó	Elnevezés	Kódolás
Alapvető vállalati jellemzők	Vállalati létszám	LETSZAM_	folytonos
	Tulajdonosi háttér	FO_	1 = 100% külföldi, 0 = NEM
	Exporttevékenység	XHO_	1 = döntően export, 0 = NEM
	Fizikai munkakörök aránya	FIZ_ARANY	folytonos
	Földrajzi elhelyezkedés (régió)	RE_T	1=K.-Magy., 2=K.-Dunántúl, 3=Ny.-Dun., 4=D.-Dun., 5=D-Alf., 6=É.-Alf., 7=É.-Magy.
A létszámvárakozások kontextusa	Üzleti klíma	KORNYEZET	1 = rossz, 2 = javul, 3 = stagnál
A létszámvárakozások jellemzői	A létszámvárakozások mértéke	MERTEK_ABS	Folytonos
	A várakozások iránya	B_IRANYA	1 = csökkenés 2 = növekedés, 3 =stagnálás

A modellt gazdasági ág és létszámkategória szerint kialakított részmintákon becsültük; öt gazdasági ág (mezőgazdaság, ipar, építőipar, kereskedelem és szolgáltatások) valamint három létszámkategória (10–49 fő, 50–249 fő, 250+ fő) szerint összesen 15 almintán. Ezt technikailag a csoportokat jelölő interakciós tagok alkalmazásával oldottuk meg. A modell illeszkedésének néhány mérőszáma az alábbi táblában látható:

M1.2.3. tábla: A modell illeszkedésének néhány alapvető mérőszáma

	Mutató értéke	Szabadságfok	Mutató értéke/szabadságfok
Deviance	4555906,183	26270	173,426
Scaled Deviance	26465,000	26270	
Pearson Chi-Square	4555906,183	26270	173,426
Scaled Pearson Chi-Square	26465,000	26270	
Log Likelihood	-105677,837		
Akaike's Information Criterion	211747,675		
Finite Sample Corrected AIC (AICC)	211750,615		
Bayesian Information Criterion	213351,656		
Consistent AIC (CAIC)	213547,656		

M1.2.4. tábla: A modell együtthatói

Parameter	B	Std. Error	95% Wald Confidence Interval		Hypothesis Test		
			Lower	Upper	Wald Chi-Square	df	Sig.
(Intercept)	31,376	5,3632	20,864	41,888	34,225	1	0,000
[fo_=,00] * [csop_=11,00]	-5,099	13,2490	-31,067	20,868	0,148	1	0,700
[fo_=,00] * [csop_=12,00]	40,465	8,6666	23,479	57,451	21,801	1	0,000
[fo_=,00] * [csop_=13,00]	-11,591	10,4438	-32,061	8,878	1,232	1	0,267
[fo_=,00] * [csop_=14,00]	23,691	11,1352	1,866	45,515	4,527	1	0,033
[fo_=,00] * [csop_=15,00]	4,761	6,2101	-7,411	16,932	0,588	1	0,443
[fo_=,00] * [csop_=21,00]	30,362	15,5582	-0,132	60,855	3,808	1	0,051
[fo_=,00] * [csop_=22,00]	22,097	11,0747	0,391	43,803	3,981	1	0,046
[fo_=,00] * [csop_=23,00]	-20,950	18,4400	-57,091	15,192	1,291	1	0,256
[fo_=,00] * [csop_=24,00]	56,925	17,9001	21,841	92,009	10,113	1	0,001
[fo_=,00] * [csop_=25,00]	0,896	6,5311	-11,904	13,697	0,019	1	0,891
[fo_=,00] * [csop_=31,00]	-51,049	28,5451	######	4,898	3,198	1	0,074
[fo_=,00] * [csop_=32,00]	-72,516	28,9244	######	-15,825	6,285	1	0,012
[fo_=,00] * [csop_=33,00]	######	92,7926	######	20,157	3,037	1	0,081
[fo_=,00] * [csop_=34,00]	-98,131	######	######	######	0,000	1	1,000
[fo_=,00] * [csop_=35,00]	-0,602	0,5763	-1,732	0,528	1,091	1	0,296
[fo_=1,00] * [csop_=11,00]	-7,098	13,7571	-34,061	19,866	0,266	1	0,606
[fo_=1,00] * [csop_=12,00]	43,294	8,8127	26,021	60,567	24,135	1	0,000
[fo_=1,00] * [csop_=13,00]	-7,918	10,8341	-29,153	13,316	0,534	1	0,465
[fo_=1,00] * [csop_=14,00]	27,928	11,5675	5,256	50,600	5,829	1	0,016
[fo_=1,00] * [csop_=15,00]	8,895	6,2318	-3,319	21,110	2,038	1	0,153
[fo_=1,00] * [csop_=21,00]	33,981	16,2426	2,146	65,816	4,377	1	0,036
[fo_=1,00] * [csop_=22,00]	21,887	11,3230	-0,306	44,080	3,736	1	0,053
[fo_=1,00] * [csop_=23,00]	-21,214	18,4904	-57,454	15,027	1,316	1	0,251
[fo_=1,00] * [csop_=24,00]	61,124	17,8873	26,066	96,182	11,677	1	0,001
[fo_=1,00] * [csop_=25,00]	2,762	6,5466	-10,069	15,593	0,178	1	0,673
[fo_=1,00] * [csop_=32,00]	-80,543	29,1605	######	-23,389	7,629	1	0,006
[fo_=1,00] * [csop_=33,00]	######	92,7722	######	31,451	2,627	1	0,105
[fo_=1,00] * [csop_=34,00]	-95,594	######	######	######	0,000	1	1,000
[fo_=1,00] * [csop_=35,00]	0a						
[xho_=,00] * [csop_=11,00]	-0,070	1,9087	-3,811	3,671	0,001	1	0,971
[xho_=,00] * [csop_=12,00]	-3,133	1,5775	-6,224	-0,041	3,943	1	0,047
[xho_=,00] * [csop_=13,00]	-2,964	2,1369	-7,152	1,225	1,923	1	0,165
[xho_=,00] * [csop_=14,00]	1,473	1,3453	-1,164	4,110	1,198	1	0,274
[xho_=,00] * [csop_=15,00]	0,340	0,4504	-0,543	1,223	0,570	1	0,450
[xho_=,00] * [csop_=21,00]	0,049	1,7886	-3,456	3,555	0,001	1	0,978
[xho_=,00] * [csop_=22,00]	-2,518	1,7871	-6,021	0,985	1,985	1	0,159
[xho_=,00] * [csop_=23,00]	-3,724	2,9900	-9,584	2,136	1,551	1	0,213
[xho_=,00] * [csop_=24,00]	0,781	1,5219	-2,201	3,764	0,264	1	0,608
[xho_=,00] * [csop_=25,00]	2,978	0,3699	2,253	3,703	64,801	1	0,000
[xho_=,00] * [csop_=31,00]	10,638	5,7028	-0,539	21,815	3,480	1	0,062
[xho_=,00] * [csop_=32,00]	-5,612	2,9151	-11,325	0,102	3,706	1	0,054
[xho_=,00] * [csop_=33,00]	-10,126	21,5522	-52,368	32,115	0,221	1	0,638
[xho_=,00] * [csop_=34,00]	-2,498	2,9650	-8,310	3,313	0,710	1	0,399

[xho_=,00] * [csop_=35,00]	0,604	0,5731	-0,519	1,728	1,111	1	0,292
[xho_=1,00] * [csop_=11,00]	0a						
[xho_=1,00] * [csop_=12,00]	0a						
[xho_=1,00] * [csop_=13,00]	0a						
[xho_=1,00] * [csop_=14,00]	0a						
[xho_=1,00] * [csop_=15,00]	0a						
[xho_=1,00] * [csop_=21,00]	0a						
[xho_=1,00] * [csop_=22,00]	0a						
[xho_=1,00] * [csop_=23,00]	0a						
[xho_=1,00] * [csop_=24,00]	0a						
[xho_=1,00] * [csop_=25,00]	0a						
[xho_=1,00] * [csop_=31,00]	0a						
[xho_=1,00] * [csop_=32,00]	0a						
[xho_=1,00] * [csop_=33,00]	0a						
[xho_=1,00] * [csop_=34,00]	0a						
[xho_=1,00] * [csop_=35,00]	0a						
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=11,00]	-14,602	20,4463	-54,676	25,472	0,510	1	0,475
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=12,00]	10,383	15,7665	-20,519	41,285	0,434	1	0,510
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=13,00]	27,965	20,9497	-13,096	69,025	1,782	1	0,182
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=14,00]	54,984	27,4056	1,270	108,698	4,025	1	0,045
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=15,00]	-5,391	6,7638	-18,648	7,865	0,635	1	0,425
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=21,00]	-17,225	21,1304	-58,639	24,190	0,664	1	0,415
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=22,00]	-81,303	20,5995	######	-40,929	15,578	1	0,000
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=23,00]	26,210	36,5936	-45,512	97,932	0,513	1	0,474
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=24,00]	-72,848	82,4898	######	88,829	0,780	1	0,377
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=25,00]	-12,554	8,5527	-29,317	4,209	2,155	1	0,142
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=31,00]	9,498	53,3459	-95,058	114,054	0,032	1	0,859
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=32,00]	59,626	49,1187	-36,645	155,897	1,474	1	0,225
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=33,00]	222,671	######	######	679,723	0,912	1	0,340
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=34,00]	52,892	######	######	######	0,000	1	1,000
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=35,00]	17,596	13,8755	-9,599	44,792	1,608	1	0,205
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=11,00]	-0,712	1,4517	-3,558	2,133	0,241	1	0,624
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=12,00]	1,976	1,1116	-0,202	4,155	3,161	1	0,075
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=13,00]	-0,532	1,4443	-3,362	2,299	0,135	1	0,713
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=14,00]	1,913	1,5339	-1,093	4,920	1,556	1	0,212
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=15,00]	0,031	0,4565	-0,863	0,926	0,005	1	0,945
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=21,00]	0,744	1,2168	-1,641	3,129	0,374	1	0,541
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=22,00]	-1,772	1,3337	-4,386	0,842	1,765	1	0,184
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=23,00]	-1,217	2,1256	-5,383	2,949	0,328	1	0,567
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=24,00]	-0,304	1,7737	-3,781	3,172	0,029	1	0,864
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=25,00]	0,001	0,4195	-0,821	0,824	0,000	1	0,997
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=31,00]	-1,945	2,7404	-7,316	3,427	0,503	1	0,478
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=32,00]	1,397	2,4769	-3,458	6,251	0,318	1	0,573
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=33,00]	-0,765	7,2348	-14,945	13,415	0,011	1	0,916
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=34,00]	69,366	######	######	######	0,000	1	1,000
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=35,00]	-0,301	0,6366	-1,549	0,947	0,224	1	0,636
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=11,00]	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=12,00]	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=13,00]	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=14,00]	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=15,00]	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=21,00]	0a						

[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=22,00]	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=23,00]	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=24,00]	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=25,00]	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=31,00]	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=32,00]	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=33,00]	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=34,00]	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=35,00]	0a						
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=11,00]	-2,211	6,7320	-15,405	10,984	0,108	1	0,743
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=12,00]	-11,306	2,0763	-15,375	-7,236	29,650	1	0,000
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=13,00]	-6,147	5,6378	-17,197	4,903	1,189	1	0,276
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=14,00]	-7,487	6,4430	-20,115	5,141	1,350	1	0,245
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=15,00]	-7,201	1,6491	-10,434	-3,969	19,068	1	0,000
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=21,00]	-1,404	1,3187	-3,988	1,181	1,133	1	0,287
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=22,00]	6,918	3,8387	-0,605	14,442	3,248	1	0,071
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=23,00]	22,575	13,0080	-2,920	48,070	3,012	1	0,083
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=24,00]	-82,457	16,7425	######	-49,643	24,256	1	0,000
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=25,00]	-5,750	2,3472	-10,351	-1,150	6,001	1	0,014
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=31,00]	6,782	15,5500	-23,695	37,260	0,190	1	0,663
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=32,00]	-35,508	9,8715	-54,855	-16,160	12,938	1	0,000
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=33,00]	-17,828	25,2661	-67,348	31,693	0,498	1	0,480
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=34,00]	32,522	43,1257	-52,002	117,047	0,569	1	0,451
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=35,00]	-23,195	4,5313	-32,076	-14,314	26,202	1	0,000
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=11,00]	8,000	4,1686	-0,170	16,171	3,683	1	0,055
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=12,00]	-3,341	0,9368	-5,177	-1,505	12,719	1	0,000
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=13,00]	-7,844	3,8965	-15,481	-0,207	4,053	1	0,044
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=14,00]	-1,846	3,4096	-8,528	4,837	0,293	1	0,588
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=15,00]	29,130	0,7198	27,719	30,541	######	1	0,000
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=21,00]	-27,940	3,2862	-34,381	-21,499	72,289	1	0,000
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=22,00]	5,462	1,7021	2,126	8,798	10,298	1	0,001
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=23,00]	-6,420	6,4056	-18,974	6,135	1,004	1	0,316
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=24,00]	-18,517	3,1823	-24,754	-12,280	33,860	1	0,000
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=25,00]	8,044	1,2588	5,577	10,511	40,839	1	0,000
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=31,00]	-2,719	7,0743	-16,584	11,147	0,148	1	0,701
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=32,00]	-0,243	2,4607	-5,066	4,580	0,010	1	0,921
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=33,00]	31,735	22,5068	-12,377	75,848	1,988	1	0,159
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=34,00]	5,119	9,7815	-14,053	24,290	0,274	1	0,601
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=35,00]	1,814	0,5491	0,738	2,891	10,920	1	0,001
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=11,00]	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=12,00]	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=13,00]	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=14,00]	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=15,00]	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=21,00]	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=22,00]	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=23,00]	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=24,00]	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=25,00]	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=31,00]	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=32,00]	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=33,00]	0a						

[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=34,00]	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=35,00]	0a						
[csop_=11,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	-0,049	0,0351	-0,117	0,020	1,920	1	0,166
[csop_=12,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	-0,147	0,0323	-0,210	-0,084	20,655	1	0,000
[csop_=13,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	0,013	0,0430	-0,071	0,098	0,096	1	0,757
[csop_=14,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	-0,204	0,0455	-0,293	-0,115	20,115	1	0,000
[csop_=15,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	-0,104	0,0129	-0,129	-0,079	64,725	1	0,000
[csop_=21,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	0,001	0,0081	-0,014	0,017	0,032	1	0,858
[csop_=22,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	-0,006	0,0094	-0,025	0,012	0,446	1	0,504
[csop_=23,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	0,010	0,0149	-0,020	0,039	0,408	1	0,523
[csop_=24,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	0,035	0,0126	0,010	0,059	7,608	1	0,006
[csop_=25,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	-0,002	0,0030	-0,008	0,004	0,420	1	0,517
[csop_=31,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	-0,022	0,0069	-0,035	-0,008	9,754	1	0,002
[csop_=32,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	-0,001	0,0016	-0,004	0,003	0,145	1	0,704
[csop_=33,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	-0,007	0,0085	-0,024	0,010	0,677	1	0,411
[csop_=34,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	0,000	0,0011	-0,002	0,002	0,032	1	0,858
[csop_=35,00] * Statisztikai állományi létszám 2011	0,000	0,0004	-0,001	0,000	0,801	1	0,371
[csop_=11,00] * fiz_arany	0,487	0,0336	0,421	0,553	210,045	1	0,000
[csop_=12,00] * fiz_arany	0,000	0,0001	-0,001	######	3,188	1	0,074
[csop_=13,00] * fiz_arany	0,558	0,0284	0,503	0,614	386,393	1	0,000
[csop_=14,00] * fiz_arany	0,356	0,0261	0,305	0,407	186,072	1	0,000
[csop_=15,00] * fiz_arany	0,370	0,0087	0,353	0,387	######	1	0,000
[csop_=21,00] * fiz_arany	0,000	0,0004	-0,001	0,001	0,152	1	0,696
[csop_=22,00] * fiz_arany	0,126	0,0189	0,088	0,163	43,997	1	0,000
[csop_=23,00] * fiz_arany	0,643	0,0513	0,543	0,744	157,190	1	0,000
[csop_=24,00] * fiz_arany	######	0,0001	0,000	0,000	0,064	1	0,800
[csop_=25,00] * fiz_arany	0,380	0,0119	0,357	0,403	######	1	0,000
[csop_=31,00] * fiz_arany	0,230	0,0825	0,068	0,392	7,773	1	0,005
[csop_=32,00] * fiz_arany	-0,001	0,0017	-0,004	0,003	0,134	1	0,714
[csop_=33,00] * fiz_arany	0,609	0,1450	0,325	0,893	17,654	1	0,000
[csop_=34,00] * fiz_arany	0,408	0,1030	0,206	0,610	15,699	1	0,000
[csop_=35,00] * fiz_arany	0,000	0,0003	0,000	0,001	0,263	1	0,608
[csop_=11,00] * varakozas_merteke	-0,615	0,1157	-0,842	-0,388	28,267	1	0,000
[csop_=12,00] * varakozas_merteke	-0,656	0,0635	-0,780	-0,531	106,535	1	0,000
[csop_=13,00] * varakozas_merteke	-0,633	0,0842	-0,798	-0,468	56,514	1	0,000
[csop_=14,00] * varakozas_merteke	-0,785	0,0911	-0,963	-0,606	74,139	1	0,000
[csop_=15,00] * varakozas_merteke	-0,623	0,0296	-0,681	-0,565	441,774	1	0,000
[csop_=21,00] * varakozas_merteke	-0,647	0,1447	-0,931	-0,364	20,028	1	0,000
[csop_=22,00] * varakozas_merteke	-0,598	0,0929	-0,780	-0,416	41,467	1	0,000
[csop_=23,00] * varakozas_merteke	-0,593	0,1769	-0,939	-0,246	11,217	1	0,001
[csop_=24,00] * varakozas_merteke	-0,941	0,1689	-1,272	-0,610	31,044	1	0,000
[csop_=25,00] * varakozas_merteke	-0,640	0,0361	-0,711	-0,569	313,729	1	0,000

[csop_=31,00] * varakozas_merteke	-0,005	0,2670	-0,528	0,519	0,000	1	0,986
[csop_=32,00] * varakozas_merteke	0,423	0,2828	-0,131	0,978	2,242	1	0,134
[csop_=33,00] * varakozas_merteke	0,843	0,8704	-0,863	2,549	0,939	1	0,333
[csop_=34,00] * varakozas_merteke	0,399	######	######	######	0,000	1	1,000
[csop_=35,00] * varakozas_merteke	-0,325	0,0530	-0,429	-0,221	37,637	1	0,000
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=11,00] * varakozas_merteke	0,151	0,2152	-0,271	0,573	0,494	1	0,482
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=12,00] * varakozas_merteke	-0,139	0,1734	-0,479	0,201	0,643	1	0,423
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=13,00] * varakozas_merteke	-0,258	0,2290	-0,706	0,191	1,266	1	0,261
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=14,00] * varakozas_merteke	-0,652	0,2982	-1,236	-0,067	4,779	1	0,029
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=15,00] * varakozas_merteke	0,042	0,0740	-0,103	0,187	0,322	1	0,570
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=21,00] * varakozas_merteke	0,180	0,2163	-0,244	0,604	0,691	1	0,406
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=22,00] * varakozas_merteke	0,851	0,2196	0,421	1,281	15,023	1	0,000
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=23,00] * varakozas_merteke	-0,249	0,3837	-1,001	0,503	0,421	1	0,517
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=24,00] * varakozas_merteke	0,761	0,8683	-0,941	2,462	0,767	1	0,381
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=25,00] * varakozas_merteke	0,124	0,0894	-0,051	0,299	1,918	1	0,166
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=31,00] * varakozas_merteke	-0,063	0,5504	-1,142	1,016	0,013	1	0,909
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=32,00] * varakozas_merteke	-0,600	0,5074	-1,594	0,395	1,398	1	0,237
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=33,00] * varakozas_merteke	-2,292	2,3784	-6,953	2,370	0,929	1	0,335
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=34,00] * varakozas_merteke	-0,564	######	######	######	0,000	1	1,000
[reg_becsles_iranya=1,00] * [csop_=35,00] * varakozas_merteke	-0,203	0,1439	-0,485	0,079	1,990	1	0,158
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=11,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=12,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=13,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=14,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=15,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=21,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=22,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=23,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=24,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=25,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=31,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=32,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=33,00] * varakozas_merteke	0a						

[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=34,00] * varakozas_merteke	-0,758	######	######	######	0,000	1	1,000
[reg_becsles_iranya=2,00] * [csop_=35,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=11,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=12,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=13,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=14,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=15,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=21,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=22,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=23,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=24,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=25,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=31,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=32,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=33,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=34,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_becsles_iranya=3,00] * [csop_=35,00] * varakozas_merteke	0a						
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=11,00] * fiz_arany	0,018	0,0902	-0,158	0,195	0,042	1	0,838
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=12,00] * fiz_arany	0,168	0,0327	0,104	0,232	26,363	1	0,000
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=13,00] * fiz_arany	0,065	0,0688	-0,070	0,200	0,896	1	0,344
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=14,00] * fiz_arany	0,079	0,0858	-0,089	0,247	0,844	1	0,358
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=15,00] * fiz_arany	0,079	0,0216	0,036	0,121	13,291	1	0,000
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=21,00] * fiz_arany	0,000	0,0004	-0,001	0,001	0,185	1	0,667
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=22,00] * fiz_arany	-0,153	0,0606	-0,272	-0,035	6,410	1	0,011
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=23,00] * fiz_arany	-0,282	0,1619	-0,600	0,035	3,040	1	0,081
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=24,00] * fiz_arany	1,044	0,1952	0,661	1,426	28,571	1	0,000
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=25,00] * fiz_arany	0,057	0,0314	-0,004	0,119	3,353	1	0,067
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=31,00] * fiz_arany	-0,007	0,2704	-0,537	0,523	0,001	1	0,979
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=32,00] * fiz_arany	0,622	0,1675	0,294	0,951	13,810	1	0,000
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=33,00] * fiz_arany	0,269	0,3371	-0,391	0,930	0,639	1	0,424
[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=34,00] * fiz_arany	-0,436	0,5523	-1,519	0,646	0,624	1	0,430

[reg_kornyezet=1,00] * [csop_=35,00] * fiz_arany	0,306	0,0612	0,187	0,426	25,075	1	0,000
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=11,00] * fiz_arany	-0,106	0,0552	-0,214	0,003	3,665	1	0,056
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=12,00] * fiz_arany	0,088	0,0145	0,060	0,117	36,856	1	0,000
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=13,00] * fiz_arany	0,065	0,0438	-0,021	0,151	2,223	1	0,136
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=14,00] * fiz_arany	0,029	0,0428	-0,055	0,113	0,459	1	0,498
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=15,00] * fiz_arany	-0,370	0,0087	-0,387	-0,353	######	1	0,000
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=21,00] * fiz_arany	0,379	0,0441	0,292	0,465	73,744	1	0,000
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=22,00] * fiz_arany	-0,037	0,0272	-0,091	0,016	1,899	1	0,168
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=23,00] * fiz_arany	0,054	0,0781	-0,099	0,207	0,481	1	0,488
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=24,00] * fiz_arany	0,293	0,0381	0,218	0,367	59,023	1	0,000
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=25,00] * fiz_arany	-0,075	0,0163	-0,107	-0,043	21,482	1	0,000
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=31,00] * fiz_arany	0,073	0,1102	-0,143	0,289	0,437	1	0,509
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=32,00] * fiz_arany	0,017	0,0360	-0,054	0,087	0,211	1	0,646
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=33,00] * fiz_arany	-0,246	0,2929	-0,820	0,328	0,704	1	0,401
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=34,00] * fiz_arany	-0,085	0,1260	-0,332	0,162	0,457	1	0,499
[reg_kornyezet=2,00] * [csop_=35,00] * fiz_arany	######	0,0005	-0,001	0,001	0,036	1	0,849
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=11,00] * fiz_arany	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=12,00] * fiz_arany	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=13,00] * fiz_arany	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=14,00] * fiz_arany	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=15,00] * fiz_arany	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=21,00] * fiz_arany	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=22,00] * fiz_arany	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=23,00] * fiz_arany	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=24,00] * fiz_arany	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=25,00] * fiz_arany	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=31,00] * fiz_arany	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=32,00] * fiz_arany	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=33,00] * fiz_arany	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=34,00] * fiz_arany	0a						
[reg_kornyezet=3,00] * [csop_=35,00] * fiz_arany	0a						
(Scale)	172,148b	1,4965	169,240	175,107			

Dependent Variable: pontossag
Model: (Intercept), fo_ * csop_, xho_ * csop_, , reg_becsles_iranya * csop_, reg_kornyezet * csop_, csop_ * Statisztikai állományi létszám 2011 , csop_ * fiz_arany, csop_ * varakozas_merteke, reg_becsles_iranya * csop_ * varakozas_merteke, reg_kornyezet * csop_ * varakozas_merteke, reg_kornyezet * csop_ * fiz_arany

A korrekció eredményeképpen előálló létszámadatok pontossága

A modell alapján számított korrekciós tényező figyelembevételével a következő képlet alapján számoljuk a várható a következő évi létszámot.

$$E(V_{t+1|x}) = ((K/100)*100)*V_{t,t+1}) + V_{t,t+1} \quad (3)$$

, ahol x az összes felhasznált információ és feltételezés
K: Korrekciós tényező
$V_{t,t+1}$: t időpontban megfogalmazott létszámvárakozás t+1 időpontra

Elmondható, hogy a tények és becslések közötti különbség 2020-at kivéve minden alább vizsgált évben kisebb, mint a tények és vállalati várakozások közötti különbség. Ilyen értelemben tehát a korrekciós becslés eredményesnek tekinthető, hiszen képes „közelebb" hozni a tényeket és várakozásokat.

M1.2.5. tábla: Vállalati létszámvárakozások, tények és becslések éves bontásban

	A várakozás megfogalmazásnak éve						
	2017	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Elemszám (darab)	1911	2512	2266	2107	2341	2311	2244
Vállalati várakozás (fő)	305371	347526	330588	324638	315056	326362	331538
Tény (fő)	303604	338203	310993	321420	306006	319928	318354
Várakozás/tény	1,01	1,03	1,06	1,01	1,03	1,02	1,04
Becsült létszám (fő)	301427	334136	314604	316976	304979	313811	322217
Várakozás/becslés	1,01	1,04	1,05	1,02	1,03	1,04	1,03
Becslés/tény	0,99	0,99	1,01	0,99	1,00	0,98	1,01

2. Melléklet: A vállalkozások üzleti helyzete és kilátásai – elemi eloszlások

M2.1. Elemi összefüggések: Üzleti helyzet, tárgy félév

M2.1.1 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása vállalatméret szerint 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó
10 fő alatt	14,0	51,7	34,3	5,6	51,0	43,4	6,2	52,6	41,2	8,3	54,4	37,2	8,2	56,6	35,2	6,7	54,1	39,2	8,3	55,2	36,5	7,6	53,0	39,4
10–19 fő között	9,6	53,8	36,6	4,1	58,1	37,8	4,5	56,8	38,7	7,8	61,3	30,9	6,1	61,1	32,7	8,1	60,3	31,6	6,8	58,5	34,7	7,4	63,7	28,9
20–49 fő között	11,3	58,0	30,7	4,6	62,4	33,0	4,4	61,4	34,2	5,9	62,0	32,0	7,1	65,5	27,5	7,5	63,5	28,9	7,5	65,0	27,5	11,3	62,9	25,9
50–249 fő között	8,2	56,1	35,7	4,1	51,9	44,0	3,9	52,2	43,9	5,1	58,1	36,8	5,7	61,1	33,2	6,7	55,2	38,1	5,4	64,6	30,0	7,7	62,7	29,6
250 fő felett	7,0	43,7	49,3	3,4	43,3	53,3	3,9	42,9	53,2	6,5	47,8	45,7	3,9	49,1	47,0	6,2	49,6	44,2	4,7	57,4	38,0	5,8	56,5	37,7
Minta összesen	8,8	50,3	40,9	4,0	50,3	45,7	4,2	50,2	45,5	6,5	54,2	39,3	5,7	56,3	38,0	6,8	54,4	38,8	6,0	59,6	34,4	7,4	58,7	33,9

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok jelenlegi üzleti helyzetének megítélését jelentik vállalatméret szerinti bontásban.*

M2.1.2 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása tulajdonforma szerint 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó
Tisztán hazai	10,8	52,3	36,9	4,4	54,6	41,0	4,8	53,7	41,5	7,1	57,7	35,2	6,8	59,3	33,9	7,4	57,3	35,2	6,8	58,8	34,4	7,5	58,6	33,9
Vegyes	4,1	47,2	48,6	3,9	43,9	52,3	0,4	49,6	50,0	9,7	42,2	48,1	3,4	48,5	48,1	9,4	49,3	41,4	5,5	66,0	28,5	5,2	69,6	25,3
Tisztán külföldi	4,3	48,8	46,9	3,6	40,3	56,1	4,2	40,6	55,2	5,6	48,2	46,2	3,4	47,2	49,4	4,7	47,0	48,3	4,3	63,2	32,5	7,9	59,9	32,2
Minta összesen	9,0	51,3	39,8	4,2	50,4	45,4	4,5	50,5	45,0	6,9	54,7	38,4	5,9	56,2	37,9	6,9	54,7	38,5	6,2	60,1	33,7	7,5	59,2	33,3

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok jelenlegi üzleti helyzetének megítélését jelentik tulajdonforma szerinti bontásban.*

M2.1.3 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása gazdasági ágak szerint 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	7,3	58,7	34,1	6,8	54,4	38,8	4,2	55,1	40,7	11,5	54,2	34,4	9,9	56,7	33,3	13,3	55,1	31,6	11,3	61,9	26,8	9,7	63,8	26,5
Ipar összesen	5,5	52,2	42,4	6,0	48,3	45,7	5,5	47,5	47,0	7,2	51,9	40,9	6,7	54,0	39,3	7,8	57,4	34,8	6,7	59,5	33,8	8,6	61,5	29,9
Építőipar	3,3	46,7	50,0	2,3	46,4	51,3	1,6	45,2	53,3	3,2	50,1	46,7	4,0	59,2	36,9	5,7	54,6	39,7	6,2	58,6	35,2	6,5	53,8	39,7
Kereskedelem, gépjárműjavítás	6,8	54,3	38,9	2,1	49,2	48,7	4,1	51,1	44,8	6,9	58,5	34,6	6,1	60,4	33,5	6,2	53,2	40,6	6,6	63,0	30,4	7,7	63,2	29,1
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	48,4	36,9	14,7	7,7	65,5	26,8	6,3	58,3	35,4	10,2	63,5	26,2	10,3	72,7	16,9	5,0	48,0	47,1	6,9	64,0	29,1	5,6	67,1	27,3
Szállítás, raktározás	7,3	49,1	43,7	3,1	48,5	48,5	3,7	51,4	44,9	7,2	61,7	31,1	4,8	60,5	34,7	4,5	50,0	45,5	4,1	70,2	25,7	6,6	66,5	26,9
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	6,7	31,6	61,7	0,0	61,8	38,2	5,3	36,5	58,2	0,0	30,4	69,6	0,0	43,7	56,3	0,0	44,6	55,4	2,2	31,9	65,9	0,0	10,7	89,3
Egyéb gazd.	11,4	49,8	38,8	2,8	51,3	45,9	2,8	55,3	41,9	5,1	54,6	40,2	4,1	52,4	43,5	7,2	55,1	37,7	5,1	53,3	41,6	6,6	51,7	41,7
Minta összesen	8,8	50,3	40,9	4,0	50,3	45,7	4,2	50,2	45,5	6,5	54,2	39,3	5,7	56,3	38,0	6,8	54,4	38,8	6,0	59,5	34,4	7,4	58,7	33,9

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok jelenlegi üzleti helyzetének megítélését jelentik gazdasági ágak szerinti bontásban.*

M2.1.4 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása exporttevékenység szerint 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó
Nincs export tevékenység	11,6	53,1	35,3	4,3	55,9	39,8	4,8	55,3	39,9	6,1	59,5	34,4	6,9	59,3	33,8	5,9	55,5	38,5	5,9	60,5	33,5	7,6	59,1	33,3
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	8,1	55,6	36,3	3,3	47,9	48,8	2,8	45,5	51,7	7,4	49,3	43,3	6,3	53,3	40,5	8,6	51,1	40,3	6,8	64,2	29,0	8,1	58,6	33,3
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	5,0	47,3	47,7	5,8	41,6	52,6	5,0	46,6	48,4	7,6	49,0	43,4	3,8	52,1	44,1	10,4	55,0	34,6	6,8	56,2	37,0	7,9	56,7	35,3
Minta összesen	9,7	52,5	37,9	4,4	51,4	44,2	4,4	51,7	43,9	6,6	55,7	37,7	6,3	57,0	36,7	7,1	54,7	38,2	6,2	60,4	33,4	7,7	58,6	33,6

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok jelenlegi üzleti helyzetének megítélését jelentik exporttevékenység szerinti bontásban.*

M2.1.5 tábla: A jelenlegi üzleti helyzet megítélésének alakulása régiók szerint 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó	Rossz	Kielégítő	Jó
Közép-Magyarország	10,6	49,5	39,9	2,4	50,4	47,2	3,6	50,7	45,7	5,5	54,5	40,0	5,0	57,3	37,7	5,1	51,9	43,0	5,5	58,7	35,8	7,2	57,9	34,9
Közép-Dunántúl	6,0	48,4	45,6	5,2	48,1	46,7	4,4	47,5	48,2	7,7	52,9	39,4	3,7	55,4	40,9	7,4	52,5	40,1	4,4	59,9	35,7	5,2	59,2	35,6
Nyugat-Dunántúl	6,7	51,8	41,5	6,2	43,9	49,9	3,4	48,7	47,9	4,4	51,8	43,8	5,4	50,4	44,2	7,3	52,1	40,6	3,9	61,1	35,0	6,5	56,2	37,2
Dél-Dunántúl	7,6	51,3	41,1	3,7	51,4	44,9	4,4	48,6	47,0	6,9	56,2	36,9	5,7	50,1	44,2	6,6	63,7	29,8	9,7	56,3	33,9	7,3	53,9	38,8
Dél-Alföld	6,6	55,7	37,7	5,3	54,1	40,6	6,5	48,6	44,9	7,6	55,8	36,6	9,2	58,7	32,1	9,4	59,3	31,3	8,4	62,6	29,0	8,7	63,7	27,7
Észak-Alföld	8,4	51,2	40,4	5,1	53,4	41,5	4,8	53,0	42,2	7,2	53,7	39,1	6,1	59,2	34,7	7,7	58,9	33,4	5,7	59,1	35,2	7,1	59,0	33,9
Észak-Magyarország	8,5	46,5	45,0	8,1	50,0	41,9	5,8	53,0	41,2	10,1	54,4	35,6	8,5	57,5	34,0	11,6	58,1	30,3	9,3	62,1	28,5	12,4	63,4	24,3
Minta összesen	8,8	50,2	40,9	4,0	50,3	45,7	4,3	50,2	45,5	6,4	54,2	39,3	5,7	56,3	38,0	6,7	54,4	38,9	6,0	59,5	34,4	7,4	58,7	33,9

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok jelenlegi üzleti helyzetének megítélését jelentik régiók szerinti bontásban.*

M2.2. Elemi összefüggések: Üzleti helyzet, következő félév

M2.2.1 tábla: A következő félévre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása vállalatméret szerint 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul
10 fő alatt	7,6	49,1	43,3	3,4	48,2	48,4	5,9	50,4	43,6	12,9	59,3	27,8	8,5	54,8	36,8	6,2	53,2	40,6	5,7	55,7	38,6	5,2	55,1	39,7
10–19 fő között	3,6	47,3	49,1	3,4	53,5	43,1	4,0	53,5	42,5	12,9	61,0	26,1	5,1	57,5	37,4	8,3	57,8	33,8	4,7	57,6	37,7	5,8	61,3	32,9
20–49 fő között	4,3	55,0	40,8	2,1	60,4	37,4	3,7	59,4	36,9	12,2	63,9	23,9	6,5	64,7	28,8	6,4	59,6	34,1	4,4	63,7	31,9	8,3	61,3	30,4
50–249 fő között	3,4	51,0	45,6	3,0	48,4	48,7	3,7	50,0	46,3	11,1	57,9	31,0	4,5	59,8	35,7	5,1	54,0	40,9	3,3	62,5	34,3	5,5	60,5	34,1
250 fő felett	4,5	41,3	54,2	2,6	40,5	56,9	3,6	41,1	55,3	10,7	48,8	40,6	4,3	54,4	41,3	3,9	49,7	46,4	2,5	59,0	38,5	3,9	58,7	37,4
Minta összesen	4,4	46,6	49,0	2,8	47,2	50,0	3,9	47,9	48,1	11,4	55,0	33,6	5,5	57,2	37,3	5,3	53,1	41,6	3,7	59,5	36,8	5,2	58,9	35,9

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok következő félévre vonatkozó üzleti helyzetének megítélését jelentik vállalatméret szerinti bontásban.*

M2.2.2 tábla: A következő félévre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása tulajdonforma szerint 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul
Tisztán hazai	4,8	49,8	45,4	3,1	51,8	45,1	4,6	52,1	43,2	13,6	57,7	28,6	6,1	59,8	34,1	6,3	56,0	37,7	3,8	59,4	36,8	5,7	58,8	35,5
Vegyes	2,9	41,9	55,2	0,4	44,7	54,9	1,8	46,8	51,4	18,2	54,5	27,3	3,1	57,3	39,6	8,5	45,2	46,3	6,5	60,9	32,6	9,5	60,9	29,6
Tisztán külföldi	2,6	41,8	55,6	2,3	38,7	59,1	2,9	38,8	58,4	6,3	51,4	42,3	4,9	46,9	48,2	2,3	46,5	51,2	3,4	62,2	34,4	2,7	61,8	35,5
Minta összesen	4,2	47,6	48,2	2,7	48,1	49,2	4,1	48,7	47,2	12,1	56,0	31,9	5,7	56,8	37,5	5,4	53,2	41,4	3,8	60,1	36,0	5,2	59,5	35,3

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok következő félévre vonatkozó üzleti helyzetének megítélését jelentik tulajdonforma szerinti bontásban.*

M2.2.3 tábla: A következő félévre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása gazdasági ágak szerint 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	2,4	60,2	37,3	3,8	56,0	40,1	4,5	54,5	40,9	13,4	61,1	25,5	8,9	56,8	34,2	13,3	55,1	31,6	9,3	61,3	29,3	6,7	64,2	29,1
Ipar összesen	3,0	47,0	50,0	4,2	45,1	50,7	5,0	46,9	48,1	8,7	54,4	36,8	4,1	55,3	40,5	4,9	56,8	38,3	4,5	57,6	37,9	6,1	60,3	33,6
Építőipar	2,8	39,4	57,9	1,4	43,4	55,2	2,2	45,2	52,6	7,5	59,2	33,2	5,6	58,2	36,2	8,2	53,6	38,2	4,9	59,8	35,3	7,5	53,8	38,7
Kereskedelem, gépjárműjavítás	3,5	47,8	48,7	1,9	49,4	48,6	4,1	50,3	45,6	17,2	52,6	30,1	8,8	56,6	34,6	5,5	52,5	42,0	3,6	64,5	31,9	4,6	62,1	33,3
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	23,3	48,7	28,0	6,5	58,8	34,7	5,6	50,5	43,9	34,6	42,0	23,4	7,2	69,8	23,0	5,0	42,6	52,5	3,5	59,0	37,6	5,0	65,8	29,1
Szállítás, raktározás	3,8	43,1	53,1	2,9	45,3	51,8	2,2	44,3	53,5	13,9	60,8	25,3	10,0	57,0	33,0	5,1	45,4	49,6	0,9	72,6	26,5	3,8	66,7	29,5
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	5,3	29,8	64,9	0,0	65,2	34,8	4,9	34,2	60,9	0,6	43,9	55,5	0,0	25,5	74,5	1,0	43,3	55,7	0,0	37,0	63,0	0,0	14,5	85,5
Egyéb gazd.	4,8	48,9	46,3	1,1	45,8	53,1	2,3	50,5	47,3	9,3	56,8	33,9	3,1	60,3	36,6	4,0	54,6	41,3	3,2	53,6	43,2	4,5	54,3	41,2
Minta összesen	4,4	46,6	49,0	2,8	47,2	50,0	3,9	47,9	48,2	11,4	55,0	33,6	5,5	57,2	37,3	5,3	53,1	41,6	3,7	59,5	36,8	5,2	58,9	35,9

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok következő félévre vonatkozó üzleti helyzetének megítélését jelentik gazdasági ágak szerinti bontásban.*

M2.2.4 tábla: A következő félévre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása exporttevékenység szerint 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul
Nincs export tevékenység	4,9	50,4	44,7	3,0	52,7	44,4	4,3	52,2	43,5	14,3	57,7	28,0	7,6	59,1	33,3	5,7	53,1	41,1	3,5	61,1	35,4	4,4	60,3	35,3
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	4,7	52,1	43,2	1,9	47,1	51,0	3,3	44,8	51,9	11,5	53,1	35,4	3,9	57,6	38,5	6,6	51,1	42,2	5,0	62,0	33,0	9,0	56,8	34,3
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	4,2	41,1	54,7	3,4	40,8	55,7	3,8	47,0	49,2	7,7	55,7	36,6	2,0	55,0	43,0	3,6	57,0	39,4	4,9	54,3	40,8	5,7	54,7	39,6
Minta összesen	4,7	48,9	46,4	2,8	49,1	48,1	4,0	49,8	46,3	12,5	56,4	31,1	5,9	58,1	36,0	5,6	53,4	41,0	4,0	60,1	35,9	5,4	58,8	35,9

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok következő félévre vonatkozó üzleti helyzetének megítélését jelentik exporttevékenység szerinti bontásban.*

M2.2.5 tábla: A következő félévre vonatkozó üzleti helyzet megítélésének alakulása régiók szerint 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul	Romlik	Nem változik	Javul
Közép-Magyarország	5,7	45,7	48,5	1,9	45,6	52,5	3,0	47,1	49,8	11,1	55,5	33,4	5,9	59,7	34,4	4,3	48,6	47,1	2,7	60,4	36,9	4,1	59,5	36,4
Közép-Dunántúl	2,3	44,6	53,1	4,9	43,0	52,1	2,5	48,1	49,4	10,5	50,3	39,2	3,0	56,7	40,4	4,9	56,5	38,5	2,1	61,2	36,7	4,4	58,9	36,7
Nyugat-Dunántúl	2,6	47,2	50,2	3,6	44,8	51,6	3,8	45,7	50,5	11,8	52,2	35,9	4,3	49,8	45,9	5,5	53,9	40,6	4,8	57,7	37,5	4,2	58,2	37,6
Dél-Dunántúl	2,5	49,7	47,8	2,2	50,4	47,4	3,7	46,6	49,7	11,0	56,5	32,4	3,5	53,5	43,1	5,3	59,6	35,1	5,2	55,7	39,1	7,7	55,1	37,2
Dél-Alföld	3,0	49,1	47,8	2,6	53,8	43,6	7,7	49,9	42,4	12,1	56,0	31,9	7,0	57,6	35,4	7,0	60,0	33,0	6,6	58,5	34,8	8,0	58,3	33,8
Észak-Alföld	4,6	50,0	45,4	3,4	51,9	44,7	5,1	51,7	43,2	10,4	58,3	31,3	6,2	58,5	35,3	6,6	59,9	33,5	3,9	57,9	38,2	4,5	58,0	37,6
Észak-Magyarország	3,9	44,1	52,0	4,0	49,6	46,4	5,9	50,0	44,1	15,5	55,2	29,3	7,1	52,5	40,4	9,0	56,2	34,8	6,7	59,4	34,0	10,6	61,3	28,2
Minta összesen	4,4	46,6	49,0	2,8	47,3	50,0	3,9	47,9	48,1	11,4	55,0	33,6	5,5	57,2	37,3	5,3	53,1	41,6	3,7	59,5	36,8	5,2	58,9	35,9

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok következő félévre vonatkozó üzleti helyzetének megítélését jelentik régiók szerinti bontásban.*

M2.3. Elemi összefüggések: Rendelésállomány

M2.3.1 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása vállalatméret szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
10 fő alatt	12,9	52,4	34,7	6,3	52,1	41,6	7,8	51,2	41,1	8,7	57,9	33,4	9,7	59,6	30,8	8,1	59,3	32,6	10,3	59,6	30,1	9,7	57,2	33,2
10–19 fő között	10,8	56,3	32,9	6,7	62,8	30,5	3,7	64,4	31,9	11,1	64,3	24,7	8,5	65,4	26,1	12,8	66,7	20,5	10,8	63,8	25,5	13,0	66,7	20,3
20–49 fő között	14,1	63,9	22,0	6,9	66,2	26,9	7,0	64,3	28,7	9,5	69,0	21,5	11,4	73,3	15,3	14,9	69,0	16,1	13,0	70,8	16,2	16,4	70,2	13,3
50–249 fő között	11,0	61,0	28,0	4,9	60,9	34,2	4,9	61,1	34,0	8,1	66,2	25,6	9,8	68,0	22,2	10,2	62,5	27,3	8,9	71,3	19,8	13,9	68,8	17,3
250 fő felett	6,9	46,0	47,1	4,8	43,1	52,1	2,2	49,7	48,1	5,1	54,3	40,6	5,5	61,6	33,0	8,5	53,8	37,7	9,8	61,6	28,6	13,4	59,2	27,4
Minta összesen	9,8	53,5	36,7	5,4	53,6	41,0	4,3	56,3	39,5	7,5	60,6	32,0	8,2	64,4	27,3	10,0	59,8	30,2	10,2	64,6	25,2	13,2	63,0	23,8

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok rendelésállományának megítélését jelentik vállalatméret szerinti bontásban.*

M2.3.2 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása tulajdonforma szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
Tisztán hazai	11,6	56,2	32,2	5,2	59,1	35,7	4,6	57,9	37,6	7,2	61,8	30,9	8,7	65,6	25,7	10,6	62,1	27,3	10,4	64,8	24,8	13,4	62,8	23,8
Vegyes	5,6	58,7	35,7	2,5	53,4	44,1	1,7	63,2	35,1	13,2	59,5	27,3	7,7	64,1	28,2	6,9	74,8	18,3	11,7	66,3	21,9	7,3	68,9	23,8
Tisztán külföldi	6,5	45,2	48,3	6,1	40,0	53,8	4,4	48,1	47,6	7,0	58,4	34,6	7,2	59,2	33,6	8,6	49,3	42,1	9,5	63,9	26,6	13,5	63,6	22,9
Minta összesen	10,2	53,8	36,0	5,3	54,0	40,7	4,4	55,9	39,7	7,5	60,9	31,6	8,3	64,1	27,6	10,0	59,5	30,5	10,2	64,7	25,1	13,2	63,2	23,6

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok rendelésállományának megítélését jelentik tulajdonforma szerinti bontásban.*

M2.3.3 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása gazdasági ágak szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	8,7	65,3	26,0	5,0	66,5	28,5	2,4	50,3	47,3	6,6	59,0	34,4	13,8	60,0	26,3	16,5	64,4	19,1	14,8	66,0	19,1	13,8	69,2	16,9
Ipar összesen	7,8	52,9	39,3	7,2	47,8	44,9	5,8	50,7	43,5	7,9	57,0	35,1	10,0	61,1	28,9	12,8	60,9	26,3	12,3	63,0	24,7	14,3	62,7	23,0
Építőipar	4,7	47,1	48,2	3,8	47,0	49,2	2,7	46,3	51,0	7,2	54,3	38,5	10,2	60,5	29,3	11,7	57,7	30,6	13,9	62,5	23,6	15,9	57,3	26,7
Kereskedelem, gépjárműjavítás	9,1	58,3	32,6	3,6	57,6	38,9	3,1	59,2	37,7	5,5	66,6	27,9	7,4	67,4	25,2	6,5	60,6	32,9	6,5	69,1	24,4	10,3	68,5	21,3
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	47,3	39,3	13,4	17,4	60,3	22,4	6,0	71,6	22,3	19,9	69,3	10,8	9,3	73,5	17,3	5,7	62,9	31,4	9,2	70,1	20,7	7,5	77,0	15,5
Szállítás, raktározás	7,4	62,4	30,2	3,4	47,6	49,0	4,3	52,3	43,4	3,2	61,4	35,4	5,0	63,3	31,7	3,1	52,1	44,8	4,3	74,1	21,6	9,7	69,5	20,8
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	0,5	43,5	56,0	0,0	69,8	30,2	0,0	73,9	26,1	6,1	58,3	35,7	3,6	76,1	20,3	7,5	53,8	38,7	1,4	26,1	72,5	1,4	53,6	44,9
Egyéb gazd.	10,5	53,1	36,4	3,9	58,6	37,5	3,5	63,0	33,5	7,8	62,2	30,0	6,0	66,5	27,6	11,6	60,6	27,8	12,0	60,4	27,6	15,6	55,6	28,8
Minta összesen	9,8	53,5	36,7	5,4	53,6	41,0	4,2	56,3	39,5	7,5	60,6	32,0	8,3	64,5	27,3	10,0	59,8	30,2	10,2	64,6	25,2	13,1	63,0	23,9

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok rendelésállományának megítélését jelentik gazdasági ágak szerinti bontásban.*

M2.3.4 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása exporttevékenység szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
Nincs export tevékenység	11,8	55,9	32,3	4,9	59,7	35,4	4,3	58,3	37,4	6,6	65,0	28,3	7,5	66,4	26,1	7,9	60,4	31,8	9,2	65,0	25,8	12,6	62,2	25,1
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	10,9	55,8	33,3	3,6	53,5	42,9	4,7	49,0	46,3	7,1	57,5	35,5	10,2	59,7	30,1	12,7	60,1	27,2	10,7	70,5	18,8	13,0	66,6	20,5
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	7,2	46,4	46,3	8,7	39,2	52,1	5,0	49,8	45,2	11,2	52,0	36,7	11,1	58,6	30,3	18,5	56,7	24,7	15,9	57,4	26,6	17,2	59,8	23,0
Minta összesen	10,8	54,0	35,2	5,4	54,5	40,1	4,5	54,8	40,7	7,6	61,1	31,3	8,6	63,9	27,5	10,4	59,8	29,8	10,5	64,7	24,8	13,4	62,6	24,0

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok rendelésállományának megítélését jelentik exporttevékenység szerinti bontásban.*

M2.3.5 tábla: Vállalatok rendelésállományának alakulása régiók szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas	Alacsony	Közepes	Magas
Közép-Magyarország	10,1	50,7	39,2	3,4	52,8	43,9	3,1	58,7	38,2	5,9	62,5	31,7	5,5	68,7	25,8	6,8	57,3	36,0	8,4	65,5	26,1	12,8	62,1	25,1
Közép-Dunántúl	6,4	53,8	39,8	7,7	51,6	40,7	3,8	53,8	42,4	9,4	56,5	34,1	9,1	57,5	33,4	13,2	58,8	28,0	7,9	66,7	25,4	7,7	68,8	23,5
Nyugat-Dunántúl	8,7	53,9	37,4	7,8	46,1	46,1	4,3	50,5	45,3	7,0	57,5	35,5	10,7	54,6	34,7	13,9	58,5	27,6	13,2	58,5	28,4	16,7	56,7	26,6
Dél-Dunántúl	12,2	56,1	31,7	5,6	55,4	39,0	4,6	47,7	47,7	8,4	55,3	36,2	9,2	62,2	28,6	12,4	57,8	29,8	15,1	61,5	23,4	13,8	62,0	24,2
Dél-Alföld	9,8	58,6	31,6	5,8	57,6	36,6	5,5	55,7	38,8	9,5	59,1	31,4	11,1	62,2	26,7	14,2	63,9	21,9	11,6	66,3	22,0	16,3	64,5	19,2
Észak-Alföld	12,2	56,8	30,9	8,7	59,0	32,3	5,7	60,2	34,2	8,4	63,1	28,5	10,7	68,6	20,7	12,1	68,7	19,2	11,2	63,2	25,6	11,4	62,4	26,1
Észak-Magyarország	9,6	58,7	31,7	7,9	57,5	34,6	8,8	55,0	36,2	10,5	62,0	27,6	13,1	60,6	26,3	12,2	65,6	22,2	16,3	64,5	19,3	18,3	66,4	15,3
Minta összesen	9,8	53,5	36,7	5,4	53,6	41,0	4,3	56,3	39,5	7,5	60,6	32,0	8,2	64,5	27,3	10,0	59,8	30,2	10,2	64,6	25,2	13,2	63,0	23,8

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok rendelésállományának megítélését jelentik régiók szerinti bontásban.*

M2.4. Elemi összefüggések: Beruházási volumen

M2.4.1 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása vállalatméret szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1				2021_2				2022_1				2022_2				2023_1				2023_2				2024_1				2024_2			
	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik
10–19 fő között	15,4	6,9	47,9	29,8	22,0	3,6	46,7	27,7	16,9	5,4	52,2	25,5	27,9	6,8	50,3	15,0	22,7	8,5	49,4	19,4	30,9	4,4	48,9	15,8	31,0	4,8	44,6	19,6	36,6	2,4	43,8	17,3
20–49 fő között	11,5	7,0	53,7	27,8	22,8	4,8	47,2	25,2	16,0	5,1	53,4	25,6	21,0	10,6	51,4	17,0	15,3	12,7	52,3	19,7	27,9	7,5	46,9	17,7	24,1	8,2	47,5	20,3	33,9	5,2	44,6	16,3
50–249 fő között	6,7	7,8	53,4	32,2	14,2	6,7	49,9	29,2	9,1	7,6	54,4	29,0	13,8	13,1	53,0	20,1	12,2	12,3	52,7	22,8	23,0	8,2	43,1	25,7	18,5	8,1	49,6	23,8	26,3	7,7	46,9	19,1
250 fő felett	14,4	4,5	47,4	33,7	7,0	4,8	47,6	40,5	6,9	4,3	54,1	34,7	10,5	10,3	53,1	26,1	9,7	10,0	50,0	30,3	16,2	8,3	41,2	34,3	11,5	7,4	54,9	26,2	24,0	7,9	44,9	23,2
Minta összesen	13,0	5,9	49,3	31,8	14,9	5,0	47,8	32,3	11,8	5,1	53,4	29,7	17,2	10,2	51,7	21,0	16,9	10,0	49,2	23,9	23,6	6,8	44,0	25,7	21,1	6,6	49,3	23,0	29,1	5,9	44,4	20,6

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok beruházási volumenének megítélését jelentik vállalatméret szerinti bontásban.*

M2.4.2 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása tulajdonforma szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1				2021_2				2022_1				2022_2				2023_1				2023_2				2024_1				2024_2		
	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik
Tisztán hazai	14,4	6,0	49,0	30,6	17,8	5,3	47,4	29,5	14,3	5,9	51,6	28,3	20,6	11,4	50,1	17,8	19,0	10,7	48,4	21,9	25,9	7,2	44,7	22,2	23,7	6,4	47,0	22,9	29,9	5,9	44,2	20,0
Vegyes	12,1	8,4	50,0	29,4	4,9	5,3	63,3	26,5	8,5	6,0	60,0	25,5	12,4	17,1	60,0	10,5	13,5	7,2	50,9	28,4	10,6	3,1	67,7	18,6	18,6	8,2	55,7	17,5	17,6	8,0	51,7	22,7
Tisztán külföldi	5,7	5,7	53,5	35,1	11,4	4,9	46,4	37,3	5,5	4,6	55,5	34,5	11,0	5,3	50,6	33,1	10,9	8,5	51,6	29,0	19,9	6,3	38,2	35,5	15,2	7,6	52,6	24,6	31,6	6,4	41,5	20,5
Minta összesen	12,3	6,0	50,1	31,6	15,5	5,2	48,0	31,3	12,0	5,6	52,9	29,5	18,0	10,4	50,8	20,9	17,1	10,1	49,2	23,7	24,0	6,9	43,8	25,3	21,5	6,8	48,7	23,1	29,9	6,1	43,8	20,2

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok beruházási volumenének megítélését jelentik tulajdonforma szerinti bontásban.*

M2.4.3 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása gazdasági ágak szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1				2021_2				2022_1				2022_2				2023_1				2023_2				2024_1				2024_2			
	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	3,4	11,9	43,8	40,9	12,8	7,8	42,8	36,7	4,4	10,8	45,6	39,2	15,6	16,9	45,0	22,5	12,8	15,2	47,6	24,4	19,6	12,8	46,4	21,2	17,8	11,7	47,2	23,3	17,4	9,3	47,1	26,2
Ipar összesen	4,3	8,1	49,2	38,5	8,3	7,6	47,0	37,1	8,7	7,6	49,0	34,7	11,5	11,4	50,9	26,2	10,0	11,0	48,4	30,6	19,3	8,1	44,1	28,5	16,7	7,7	47,8	27,8	24,7	7,5	43,8	24,0
Építőipar	8,2	5,2	49,7	36,8	14,1	1,9	49,7	34,3	11,3	5,6	57,2	25,9	25,3	8,8	47,4	18,5	19,8	12,0	50,1	18,1	26,4	5,8	46,1	21,7	23,6	10,2	42,9	23,3	27,7	5,8	42,3	24,3
Kereskedelem, gépjárműjavítás	12,9	4,6	55,2	27,3	23,6	3,9	46,5	26,0	14,8	2,9	54,4	27,9	21,0	10,5	52,9	15,6	18,7	12,1	50,5	18,7	28,1	6,1	45,0	20,8	30,4	6,0	47,0	16,6	39,1	5,2	39,2	16,5
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	30,2	6,9	37,1	25,7	19,2	6,6	45,1	29,1	15,3	5,3	52,2	27,3	17,4	13,2	42,6	26,8	15,1	9,1	51,7	24,1	17,1	4,5	34,9	43,5	26,1	4,4	50,6	18,9	25,2	5,7	41,9	27,1
Szállítás, raktározás	6,6	6,6	53,0	33,8	16,4	2,9	54,1	26,5	8,6	4,9	56,6	29,9	18,0	10,8	59,0	12,2	15,2	5,4	56,1	23,3	26,8	2,0	42,5	28,8	16,3	1,8	68,2	13,8	27,2	7,0	44,4	21,4
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	34,7	2,1	49,2	14,0	11,2	7,7	55,6	25,5	6,9	4,9	71,4	16,7	3,1	12,5	68,1	16,3	37,7	0,0	57,1	5,2	19,1	12,7	30,0	38,2	14,3	22,2	46,0	17,5	18,0	0,0	26,0	56,0
Egyéb gazd.	24,9	2,8	46,9	25,4	18,6	2,1	47,4	32,0	16,8	2,1	55,9	25,3	22,4	6,7	50,8	20,1	22,8	8,3	46,0	22,9	26,2	7,1	46,2	20,5	21,7	5,4	46,7	26,3	31,5	3,8	50,4	14,2
Minta összesen	13,0	5,9	49,3	31,8	14,9	4,9	47,8	32,3	11,8	5,1	53,4	29,6	17,2	10,2	51,6	21,0	16,9	10,0	49,2	23,9	23,6	6,8	44,0	25,6	21,1	6,6	49,3	23,0	29,1	6,0	44,4	20,6

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok beruházási volumenének megítélését jelentik gazdasági ágak szerinti bontásban.*

M2.4.4 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása exporttevékenység szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1				2021_2				2022_1				2022_2				2023_1				2023_2				2024_1				2024_2			
	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik
Nincs export tevékenység	17,4	5,9	51,1	25,6	20,0	3,4	48,0	28,6	15,8	4,9	54,1	25,2	22,9	9,5	51,8	15,8	21,7	9,5	49,6	19,2	29,3	4,6	43,6	22,5	25,8	5,2	48,1	21,0	34,5	5,1	41,8	18,6
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	6,4	6,3	48,6	38,6	11,1	7,7	47,1	34,2	6,1	4,6	55,6	33,7	10,5	12,7	52,6	24,2	7,3	13,6	52,3	26,8	19,0	9,9	43,6	27,6	15,8	9,0	50,3	24,9	26,8	7,2	40,8	25,2
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	5,4	7,2	44,8	42,6	9,3	7,3	50,1	33,3	8,7	8,2	42,4	40,7	7,7	11,8	47,2	33,3	9,3	10,2	41,8	38,7	9,1	14,4	42,6	33,9	13,4	11,7	46,0	28,8	14,6	10,0	50,9	24,5
Minta összesen	13,0	6,3	49,4	31,4	16,1	5,1	48,2	30,7	12,5	5,4	52,2	29,8	17,6	10,6	51,1	20,8	17,0	10,3	48,7	24,0	24,3	7,0	43,4	25,2	22,2	6,9	48,1	22,9	30,0	6,2	43,1	20,6

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok beruházási volumenének megítélését jelentik exporttevékenység szerinti bontásban.*

M.2.4.5 tábla: Vállalatok beruházási volumenének alakulása régiók szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1				2021_2				2022_1				2022_2				2023_1				2023_2				2024_1				2024_2			
	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik	Nem lesz beruházás	Csökken	Változatlan marad	Növekszik
Közép-Magyarország	19,7	3,8	53,9	22,6	19,7	2,9	50,4	27,0	13,7	2,1	61,1	23,2	21,1	6,2	57,7	15,0	21,1	7,3	52,9	18,6	28,7	4,0	41,2	26,1	24,2	3,5	49,4	23,0	38,0	3,9	40,0	18,1
Közép-Dunántúl	5,3	6,4	46,7	41,7	6,9	5,9	46,7	40,6	13,7	7,7	52,7	25,9	12,3	10,0	53,3	24,3	15,8	10,4	46,4	27,4	17,4	8,3	51,2	23,2	15,8	6,2	55,1	22,9	17,9	8,6	55,5	18,1
Nyugat-Dunántúl	10,1	6,3	50,5	33,1	16,0	7,7	44,8	31,5	14,9	5,9	45,4	33,9	14,2	14,4	45,9	25,5	12,4	10,3	48,8	28,5	18,0	11,0	52,4	18,6	19,3	14,0	50,7	16,1	26,1	6,3	47,6	20,0
Dél-Dunántúl	5,4	10,5	43,8	40,3	10,7	10,7	37,5	41,1	6,4	10,4	39,8	43,4	9,4	12,7	44,2	33,6	8,0	15,7	46,5	29,8	15,6	7,0	49,0	28,3	15,2	10,4	50,2	24,3	18,2	9,3	45,4	27,2
Dél-Alföld	4,6	8,6	41,1	45,6	10,6	6,9	43,2	39,3	8,4	7,6	42,6	41,4	11,5	16,5	43,3	28,7	13,7	13,9	43,2	29,3	21,9	9,2	41,5	27,4	20,3	8,0	46,4	25,3	19,7	6,8	49,2	24,2
Észak-Alföld	6,6	8,3	46,4	38,7	10,9	5,2	49,5	34,4	7,2	7,5	48,4	36,9	19,6	14,0	45,8	20,6	13,6	10,9	48,0	27,6	19,2	8,8	49,2	22,8	21,0	7,5	46,7	24,8	17,5	9,0	45,6	27,9
Észak-Magyarország	7,2	8,8	38,8	45,3	9,1	6,6	47,2	37,0	7,6	9,6	46,5	36,3	13,3	17,3	38,9	30,4	13,8	15,0	41,3	29,9	18,6	12,9	34,0	34,5	16,3	13,9	44,3	25,6	24,4	8,5	43,8	23,3
Minta összesen	13,0	5,9	49,4	31,8	14,9	5,0	47,8	32,3	11,8	5,1	53,4	29,7	17,2	10,2	51,6	21,0	16,9	10,0	49,2	23,9	23,6	6,8	44,0	25,6	21,1	6,6	49,3	23,0	29,1	6,0	44,4	20,6

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok beruházási volumenének megítélését jelentik régiók szerinti bontásban.*

M2.5. Elemi összefüggések: Termelési volumen

M.2.5.1 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása vállalatméret szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik
10–19 fő között	4,7	53,9	41,4	3,0	62,5	34,5	4,6	66,1	29,3	18,6	67,4	14,0	9,4	68,2	22,4	10,7	70,0	19,3	8,4	70,3	21,3	9,2	70,3	20,5
20–49 fő között	6,0	58,7	35,4	3,3	63,6	33,1	5,9	66,9	27,2	20,4	64,4	15,2	12,3	66,1	21,5	11,9	66,0	22,1	9,7	68,6	21,7	9,9	69,4	20,7
50–249 fő között	5,1	52,7	42,2	3,7	55,4	40,9	5,8	63,1	31,1	17,2	61,7	21,2	11,3	62,6	26,1	10,7	57,8	31,5	7,0	68,1	25,0	9,3	69,2	21,5
250 fő felett	3,3	48,1	48,5	3,4	48,4	48,1	4,8	53,1	42,1	10,2	60,4	29,4	12,9	56,8	30,3	6,2	49,5	44,3	8,5	63,4	28,2	12,3	55,6	32,1
Minta összesen	4,5	51,7	43,8	3,3	55,1	41,6	5,2	60,1	34,7	14,4	63,0	22,5	11,3	62,6	26,1	8,4	59,2	32,4	7,7	67,6	24,7	9,7	64,4	25,9

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok termelési volumenének megítélését jelentik vállalatméret szerinti bontásban.*

M2.5.2 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása tulajdonforma szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik
Tisztán hazai	5,0	54,8	40,2	2,9	59,8	37,2	5,8	61,4	32,8	16,9	63,6	19,5	10,2	64,7	25,1	9,1	63,2	27,8	7,5	68,4	24,1	8,2	66,8	24,9
Vegyes	4,4	48,3	47,3	5,4	46,5	48,1	3,3	61,8	34,9	14,3	77,1	8,6	7,8	71,9	20,3	4,6	66,0	29,4	9,9	68,2	21,9	13,4	65,7	20,9
Tisztán külföldi	3,6	45,7	50,7	3,6	49,7	46,6	5,3	55,7	39,0	9,2	58,3	32,5	14,7	56,7	28,6	7,6	47,3	45,1	8,8	64,5	26,7	14,4	58,5	27,1
Minta összesen	4,7	52,4	42,9	3,2	56,5	40,2	5,6	60,1	34,3	15,0	63,1	21,9	11,1	63,2	25,7	8,5	59,4	32,1	7,9	67,4	24,7	9,7	65,0	25,3

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok termelési volumenének megítélését jelentik tulajdonforma szerinti bontásban.*

M2.5.3 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása gazdasági ágak szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	9,4	59,1	31,6	3,2	71,8	25,0	1,8	69,3	28,8	10,2	68,3	21,6	7,5	66,3	26,3	9,0	71,9	19,1	7,5	76,4	16,1	5,1	72,5	22,5
Ipar összesen	5,5	47,4	47,2	4,3	51,7	44,0	6,5	56,3	37,2	13,3	56,0	30,7	13,2	56,0	30,8	9,9	56,6	33,6	10,6	61,2	28,3	11,3	63,8	24,9
Építőipar	4,4	53,2	42,4	1,5	58,9	39,6	5,2	66,7	28,1	17,2	64,4	18,4	14,5	66,9	18,6	18,1	61,5	20,4	13,7	67,8	18,5	15,1	60,2	24,7
Kereskedelem, gépjárműjavítás	3,9	55,5	40,6	2,5	57,6	39,8	6,4	64,3	29,3	21,3	64,7	14,0	13,7	67,8	18,6	10,0	61,4	28,6	5,7	74,2	20,1	11,3	67,7	21,0
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	5,8	54,3	39,9	6,0	46,2	47,8	6,0	46,2	47,7	38,8	52,9	8,3	6,6	65,0	28,3	5,5	50,9	43,6	4,4	68,3	27,3	6,3	66,8	26,8
Szállítás, raktározás	3,0	54,8	42,2	1,8	57,4	40,8	1,8	62,5	35,8	6,2	79,2	14,6	11,6	72,7	15,7	3,5	56,2	40,3	2,6	81,3	16,1	6,2	69,9	23,9
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	0,0	48,9	51,1	11,6	57,0	31,4	0,0	59,9	40,1	1,3	93,4	5,3	2,1	88,9	9,0	1,6	76,8	21,6	20,3	64,9	14,9	1,3	85,3	13,3
Egyéb gazd.	3,8	53,3	42,8	1,5	55,3	43,1	4,1	61,5	34,5	10,8	64,5	24,6	7,8	59,4	32,8	4,6	60,1	35,3	5,6	63,7	30,7	7,3	59,7	33,1
Minta összesen	4,6	51,8	43,7	3,3	55,1	41,6	5,2	60,2	34,7	14,4	63,1	22,5	11,3	62,6	26,1	8,4	59,2	32,4	7,7	67,6	24,7	9,7	64,4	25,9

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok termelési volumenének megítélését jelentik gazdasági ágak szerinti bontásban.*

M2.5.4 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása exporttevékenység szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik
Nincs export tevékenység	4,5	56,1	39,4	3,1	61,4	35,5	4,7	63,6	31,7	16,3	67,8	15,9	11,0	66,6	22,4	8,0	63,1	28,9	5,8	73,1	21,1	8,9	69,1	22,0
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	5,6	49,9	44,5	2,1	52,0	45,9	5,8	58,3	35,9	15,2	56,6	28,3	10,1	61,6	28,4	8,5	55,6	35,9	8,8	63,1	28,1	8,1	60,6	31,2
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	3,6	42,5	53,9	5,7	48,2	46,2	6,6	52,7	40,7	11,8	52,1	36,1	13,2	52,0	34,8	12,6	48,6	38,8	16,3	48,9	34,8	15,1	51,4	33,6
Minta összesen	4,5	52,3	43,2	3,4	56,7	39,9	5,3	60,5	34,2	15,2	62,6	22,2	11,3	63,1	25,7	8,8	59,4	31,8	8,1	67,5	24,4	9,8	64,7	25,4

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok termelési volumenének megítélését jelentik exporttevékenység szerinti bontásban.*

M2.5.5 tábla: Vállalatok termelési volumenének alakulása régiók szerint, 2021–2024 (%)

	2021_1			2021_2			2022_1			2022_2			2023_1			2023_2			2024_1			2024_2		
	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik	Csökken	Változatlan	Növekszik
Közép-Magyarország	3,3	56,1	40,6	2,4	55,4	42,2	3,8	64,2	31,9	11,3	70,7	18,0	10,7	67,2	22,1	5,9	57,2	36,9	4,5	73,2	22,3	9,3	64,3	26,4
Közép-Dunántúl	3,4	49,2	47,4	3,4	54,7	41,9	4,4	59,7	35,8	13,2	59,8	27,0	9,3	59,2	31,5	5,4	67,2	27,4	6,4	69,9	23,7	8,3	71,1	20,6
Nyugat-Dunántúl	4,9	48,7	46,4	2,7	52,8	44,4	3,9	61,1	35,0	17,9	57,2	24,9	10,3	64,0	25,7	10,3	65,6	24,1	15,3	62,6	22,1	10,6	66,4	23,0
Dél-Dunántúl	6,3	48,0	45,7	3,5	59,3	37,1	7,0	52,9	40,1	15,2	57,6	27,2	11,0	52,7	36,4	12,6	58,3	29,1	8,2	59,9	31,9	9,6	67,9	22,5
Dél-Alföld	5,0	48,7	46,2	5,3	52,7	42,0	8,0	54,9	37,1	20,6	50,8	28,6	11,7	58,8	29,4	15,2	55,8	28,9	12,5	59,9	27,6	12,5	62,4	25,0
Észak-Alföld	8,3	43,4	48,3	5,1	58,4	36,5	7,8	52,4	39,8	15,8	60,7	23,5	14,7	58,4	26,9	9,1	62,2	28,6	8,8	61,1	30,1	7,6	56,2	36,2
Észak-Magyarország	7,1	47,4	45,5	3,9	51,6	44,5	8,0	55,9	36,1	22,9	46,9	30,2	14,9	53,7	31,3	14,5	53,2	32,2	14,8	55,0	30,2	13,3	61,1	25,6
Minta összesen	4,6	51,7	43,7	3,3	55,1	41,6	5,2	60,1	34,7	14,4	63,1	22,5	11,3	62,6	26,1	8,4	59,2	32,4	7,7	67,6	24,7	9,7	64,4	25,9

Táblaértelmezés: *A táblázatban található százalékok az adott szegmensben a vállalatok termelési volumenének megítélését jelentik régiók szerinti bontásban.*

3. Melléklet: Regressziós modellek együtthatói

M3.1. tábla: Optimista üzleti várakozásokat leíró regressziós modell

	AME	SE	z	p	lower	upper
Tulajdonosi háttér: külföldi (rész)tulajdon	-0,0253	0,0204	-1,2396	0,2151	-0,0653	0,0147
Létszám: 10–19 fő	-0,0668	0,0259	-2,5824	0,0098	-0,1175	-0,0161
Létszám: 20–49 fő	-0,087	0,0244	-3,557	0,0004	-0,1349	-0,039
Létszám: 50–249 fő	-0,0554	0,0228	-2,4279	0,0152	-0,1001	-0,0107
Létszám: 250 fő felett	-0,0548	0,0218	-2,5164	0,0119	-0,0975	-0,0121
Régió: Észak-Alföld	0,0198	0,0252	0,7854	0,4322	-0,0296	0,0691
Régió: Észak-Magyarország	-0,0572	0,028	-2,0447	0,0409	-0,1121	-0,0024
Régió: Dél-Alföld	-0,0191	0,0245	-0,781	0,4348	-0,067	0,0288
Régió: Dél-Dunántúl	0,0264	0,0289	0,9118	0,3619	-0,0303	0,0831
Régió: Közép-Dunántúl	0,0185	0,0237	0,7792	0,4358	-0,028	0,065
Régió: Nyugat-Dunántúl	0,0153	0,0266	0,573	0,5667	-0,037	0,0675
Ágazat: építőipar	0,0678	0,0293	2,3166	0,0205	0,0104	0,1252
Ágazat: kereskedelem	0,0178	0,0227	0,7831	0,4336	-0,0267	0,0622
Ágazat: mezőgazdaság	-0,0192	0,0405	-0,4736	0,6358	-0,0985	0,0602
Ágazat: pénzügyi szolgáltatás	0,5371	0,042	12,7828	0,0000	0,4548	0,6195
Ágazat: szállítás	-0,0818	0,0259	-3,1554	0,0016	-0,1326	-0,031
Ágazat: szolgáltatás	0,0822	0,0212	3,8755	0,0001	0,0407	0,1238
Ágazat: vendéglátás	0,0135	0,0398	0,3399	0,7339	-0,0645	0,0915
Exporthányad: 51–x%	0,0997	0,0265	3,7639	0,0002	0,0478	0,1516
Exporthányad: x–50%	0,002	0,0202	0,101	0,9195	-0,0375	0,0416

Nagelkerke R Square
0,05

M3.2. tábla: Létszámbővítő várakozásokat leíró regressziós modell

	AME	SE	z	p	lower	upper
Tulajdonosi háttér: külföldi (rész)tulajdon	-0,0816	0,0142	-5,7286	0,0000	-0,1096	-0,0537
Létszám: 10–19 fő	0,0592	0,0191	3,0968	0,0020	0,0217	0,0967
Létszám: 20–49 fő	0,1351	0,0213	6,3567	0,0000	0,0934	0,1767
Létszám: 50–249 fő	0,2202	0,0212	10,3693	0,0000	0,1786	0,2618
Létszám: 250 fő felett	0,3806	0,0218	17,4802	0,0000	0,3379	0,4233
Régió: Észak-Alföld	0,0413	0,0216	1,9123	0,0558	-0,0010	0,0837
Régió: Észak-Magyarország	0,0248	0,0237	1,0463	0,2954	-0,0216	0,0712
Régió: Dél-Alföld	0,0060	0,0210	0,2838	0,7765	-0,0352	0,0472
Régió: Dél-Dunántúl	0,0599	0,0254	2,3609	0,0182	0,0102	0,1096
Régió: Közép-Dunántúl	0,0395	0,0226	1,7486	0,0804	-0,0048	0,0838
Régió: Nyugat-Dunántúl	-0,0529	0,0180	-2,9334	0,0034	-0,0883	-0,0176
Ágazat: építőipar	0,0501	0,0262	1,9109	0,0560	-0,0013	0,1016
Ágazat: kereskedelem	-0,0748	0,0186	-4,0295	0,0001	-0,1112	-0,0384
Ágazat: mezőgazdaság	-0,0967	0,0268	-3,6134	0,0003	-0,1491	-0,0442
Ágazat: pénzügyi szolgáltatás	0,2024	0,0715	2,8307	0,0046	0,0623	0,3426
Ágazat: szállítás	-0,1337	0,0173	-7,7345	0,0000	-0,1676	-0,0998
Ágazat: szolgáltatás	0,0574	0,0201	2,8499	0,0044	0,0179	0,0969
Ágazat: vendéglátás	0,0615	0,0391	1,5742	0,1154	-0,0151	0,1381
Exporthányad: 51–x%	0,0668	0,0247	2,7030	0,0069	0,0184	0,1152
Exporthányad: x–50%	0,0740	0,0190	3,8934	0,0001	0,0368	0,1113

Nagelkerke R Square
0,22

M3.3. tábla: A toborzási nehézségeket jelző vállalatokat leíró regressziós modell

	AME	SE	z	p	lower	upper
Tulajdonosi háttér: külföldi (rész)tulajdon	-0,0560	0,0097	-5,7954	0,0000	-0,0750	-0,0371
Létszám: 20–49 fő	0,0170	0,0160	1,0650	0,2869	-0,0143	0,0484
Létszám: 50–249 fő	0,0713	0,0160	4,4593	0,0000	0,0400	0,1026
Létszám: 250 fő felett	0,2327	0,0179	13,0076	0,0000	0,1977	0,2678
Régió: Észak-Alföld	0,1153	0,0191	6,0214	0,0000	0,0777	0,1528
Régió: Észak-Magyarország	0,0560	0,0203	2,7594	0,0058	0,0162	0,0957
Régió: Dél-Alföld	0,0202	0,0146	1,3779	0,1682	-0,0085	0,0489
Régió: Dél-Dunántúl	0,0477	0,0185	2,5817	0,0098	0,0115	0,0838
Régió: Közép-Dunántúl	0,0051	0,0132	0,3871	0,6987	-0,0208	0,0310
Régió: Nyugat-Dunántúl	0,0373	0,0177	2,1119	0,0347	0,0027	0,0719
Ágazat: építőipar	0,0294	0,0237	1,2398	0,2150	-0,0171	0,0759
Ágazat: kereskedelem	-0,0742	0,0115	-6,4676	0,0000	-0,0966	-0,0517
Ágazat: mezőgazdaság	-0,0247	0,0258	-0,9595	0,3373	-0,0753	0,0258
Ágazat: pénzügyi szolgáltatás	0,1970	0,0479	4,1140	0,0000	0,1032	0,2909
Ágazat: szállítás	0,0636	0,0202	3,1432	0,0017	0,0239	0,1032
Ágazat: szolgáltatás	0,0784	0,0156	5,0193	0,0000	0,0478	0,1090
Ágazat: vendéglátás	0,0208	0,0319	0,6498	0,5158	-0,0418	0,0833
Exporthányad: x–50%	0,0240	0,0120	2,0018	0,0453	0,0005	0,0475
Exporthányad: 51–x%	0,0299	0,0155	1,9306	0,0535	-0,0005	0,0602

Nagelkerke R Square
0,17

4. Melléklet: A minta alapvető eloszlásai

2024. szeptember 9-e és november 5-e között ismét sor került a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) és az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) együttműködésében a versenyszektor rövid távú gazdasági kilátásait előrejelző, és munkaerőpiaci döntéseit felmérő vállalati empirikus vizsgálatra. Ennek keretében 6697, legalább két főt foglalkoztató vállalatot kerestünk meg kérdőívünkkel.

A mintában a tisztán hazai tulajdonú vállalatok vannak jelen döntő részben, súlyozatlan arányuk 87,5 százalék. A külföldi (rész)tulajdonban lévő vállalatok aránya 12,5 százalék.

M4.1 tábla: A súlyozatlan minta eloszlása tulajdoni háttér szerint, 2024 ősz

	n	%
Tisztán hazai	5674	87,5
Külföldi (rész)tulajdon	812	12,5
Minta összesen	6486	100,0

Gazdasági ág szerinti megoszlás szerint a legjelentősebb szerepet az ipar kapja 2024 második félévében, 31 százalékkal.

M4.2. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása gazdasági ág szerint, 2024 ősz

	n	%
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	414	6,2
Ipar összesen	2041	30,5
Építőipar	760	11,3
Kereskedelem, gépjárműjavítás	1465	21,9
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	407	6,1
Szállítás, raktározás	478	7,1
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	36	0,5
Egyéb gazdasági szolgáltatás	1096	16,4
Minta összesen	6697	100,0

A súlyozatlan mintában szereplő vállalatok jelentős részének (74,7 százalék) nem volt exporttevékenysége 2023-ban.

M4.3. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása az export aránya szerint, 2024 ősz

	n	%
Nincs exporttevékenység	4671	74,7
Árbevétel 50 százalékánál kisebb	957	15,3
Árbevétel 50 százalékánál nagyobb	624	10,0
Minta összesen	6252	100,0

Vállalatméret szempontjából a 10 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató cégek dominálnak a mintában 28,4 százalékkal.

M4.4. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása vállalatméret szerint, 2024 ősz

	n	%
10 fő alatt	1899	28,4
10–19 fő között	1308	19,5
20–49 fő között	1592	23,8
50–249 fő között	1417	21,2
250 fő felett	481	7,2
Minta összesen	6697	100,0

Az alapsokaságnak megfelelően a legnagyobb arányban a közép-magyarországi vállalatok vannak jelen a mintában, 28 százalékkal.

M4.5. tábla: A súlyozatlan minta eloszlása régió szerint, 2024 ősz

	n	%
Közép-Magyarország	1848	27,6
Közép-Dunántúl	1006	15,0
Nyugat-Dunántúl	839	12,5
Dél-Dunántúl	577	8,6
Dél-Alföld	874	13,1
Észak-Alföld	911	13,6
Észak-Magyarország	642	9,6
Minta összesen	6697	100,0

5. Melléklet: A kutatás kérdőíve

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTÉRIUM

GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET

KÉRDŐÍV

Rövidtávú munkaerőpiaci előrejelzés és konjunktúrakutatás

2024. SZEPTEMBER – OKTÓBER

A válaszadás önkéntes. Az adatszolgáltatás kizárólag statisztikai célra történik. A felmérés során az MKIK GVI tudomására jutott személyes adatok kezelése az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi 112. törvény, illetve az Európai Unió 2016/679 számú általános adatvédelmi rendeletében (GDPR) megállapított szabályoknak megfelelően történik. A válaszokat csak összesítve, statisztikai módszerekkel dolgozzuk fel!

KORMÁNYHIVATAL ÁLTAL HASZNÁLT AZONOSÍTÓK

A1. Melyik településen töltötték ki a kérdőívet? ……..…

A2. A kormányhivatal által adott sorszám (külső azonosító): ☐☐☐☐

A3. A kérdező azonosítója: ☐☐☐☐

A4. A kérdező neve: ……..……

AZ ADATRÖGZÍTŐ TÖLTI KI!

Az adatrögzítő felület által adott sorszám: ☐☐☐☐

CÉGREGISZTRÁCIÓS FELÜLET

A kérdőíven a cég adatait, valamint a tárgyévre vonatkozó kérdéseket kérjük, nyomtatott nagybetűkkel töltse ki.

R1. A cég adószámának első 8 számjegye: ☐☐☐☐☐☐☐☐

R2. A cég székhelyének címe: ☐☐☐☐ ……..
Irányítószám *település neve*

……..…...
út/utca, házszám

R3. A cég megnevezése:……..……

R4. A cég főtevékenységének 2008-as TEÁOR száma a hatályos társasági szerződés vagy alapító okirat szerint:

☐☐☐☐

R5. A válaszoló neve:.....

R6. A válaszoló telefonszáma: .....
körzetszám / telefonszám

R7. A válaszoló e-mail címe:
***……..……..……..

CÉGINFORMÁCIÓ

1. A felkeresett szervezeti egység melyik alábbi kategóriába sorolható?

1 - telephely nélküli cég/szervezet → A CÉGRE VONATKOZÓAN VÁLASZOLJON!

2 - telephellyel rendelkező cég/szervezet központja (székhelye) → A CÉGKÖZPONTRA ÉS MUNKAERŐPIACI KÖRZETÉBEN TALÁLHATÓ TELEPHELYEIRE VONATKOZÓAN VÁLASZOLJON!

3 - cég/szervezet telephelye/fióktelepe → CSAK A TELEPHELYRE VONATKOZÓAN VÁLASZOLJON!

CSAK HA EGY TELEPHELYRE VONATKOZIK A KÉRDEZÉS!

2. Mi ennek a telephelynek a fő tevékenysége?

ÍRJA LE!

……

2.1. Mi ennek a fő tevékenységnek a négy számjegyű (azaz nem betűjeles) 2008-as ágazati kódja (TEÁOR-kód)?

A TEÁOR kód: ☐☐☐☐

2.2. Van-e a telephelynek lehetősége, illetve jogköre arra, hogy a cégközponttól függetlenül létszámfelvétellel, elbocsátással kapcsolatos személyzeti döntéseket hozzon?

1 – nincs 2 – van 9- nem tudja

MINDENKITŐL!

3. Mekkora a külföldi tőke aránya hozzávetőlegesen a cég jegyzett tőkéjén belül?

☐☐☐ % 999 – nem tudja

3.1 Mekkora az állami tulajdon aránya hozzávetőlegesen a cég jegyzett tőkéjén belül?

☐☐☐ % 999 – nem tudja

4. A vállalkozás (telephely) teljes értékesítéséből kb. hány százalékot tett ki az *export részaránya 2023-ban*?[28]

28 - Az építőiparban exportnak számít a külföldi munkavégzés, az idegenforgalomban pedig a külföldi vendég fogadása.

☐☐☐ % 999 – nem tudja

ÜZLETI VÁRAKOZÁSOK

A VÁLASZT A MEGFELELŐ CELLÁBA ÍRT X-SZEL RÖGZÍTSE!

5. a) Milyen <u>beruházásokat</u> helyeztek üzembe *<u>2024 első félévében</u>*?
b) Milyen <u>beruházások</u> üzembe helyezését tervezik *<u>2025 első félévében</u>*?

	5a. kérdés	5b. kérdés
	2024 első félévében	2025 első félévében
1 – Csak korszerűsítő, innovatív beruházás		
2 – Csak kapacitásbővítő beruházás		
3 – Mindkettőt		
4 – Egyiket sem		
9 – Nem tudja		

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA 2024-BEN ÜZEMBE HELYEZTEK VAGY 2025-BEN TERVEZNEK ÜZEMBE HELYEZNI BERUHÁZÁST! (5.a VAGY 5.b. kérdés 1 VAGY 2 VAGY 3)!

5. c) Az üzembe helyezett, vagy üzembe helyezni tervezett beruházás hogyan befolyásolta/befolyásolja a foglalkoztatotti létszámot?

1 – növelte/ növelni fogja
2 – változatlan maradt/marad
3 – csökkentette/ csökkenteni fogja
9 – nem tudja

A VÁLASZT A MEGFELELŐ CELLÁBA ÍRT X-SZEL RÖGZÍTSE!

6. Várhatóan hogyan alakul a vállalkozásnál (telephelynél) a <u>beruházások volumene</u> *<u>2025 első</u> <u>és második félévében</u> <u>2024</u> <u>azonos időszakaihoz</u>* viszonyítva?

	6a. kérdés	6b. kérdés
	2025 első félévében	2025 második félévében
1 – Növekszik		
2 – Változatlan marad		
3 – Csökken		
4 – Nem lesz beruházás		
9 – Nem tudja		

7. Ön szerint milyen a vállalkozás (telephely) *jelenlegi* üzleti helyzete?

8. Várhatóan milyen lesz a vállalkozás (telephely) üzleti helyzete *2025 első és második félévében*?

	7. kérdés	8a. kérdés	8b. kérdés
	Jelenlegi	2025 első félévében	2025 második félévében
1 – Jó			
2 – Kielégítő			
3 – Rossz			
9 – Nem tudja			

9. Várhatóan hogyan változik a vállalkozásnál (telephelynél) a termelés (szolgáltatás) volumene *2025 első és második félévében 2024 azonos időszakaihoz* viszonyítva?

	9a. kérdés	9b. kérdés
	2025 első félévében	2025 második félévében
1 – Növekszik		
2 – Változatlan marad		
3 – Csökken		
9 – Nem tudja		

10. Milyennek ítéli a vállalkozás (telephely) rendelésállományát, vagy termékeinek keresletét *jelenleg*?

1 – magas
2 – közepes
3 – alacsony
9 – nem tudja

KAPACITÁSKIHASZNÁLTSÁG

11. Megítélése szerint *jelenleg* mekkora a vállalkozás (telephely) termelő/szolgáltató kapacitásainak kihasználtsága?[29]

☐☐☐% 999 – Nem tudja

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA A KAPACITÁS KIHASZNÁLTSÁGA NEM TELJES! (11. kérdésnél kisebb, mint 100%)

11.a. Véleménye szerint mi az oka annak, hogy a kapacitás kihasználtsága nem teljes? TÖBB VÁLASZT IS MEGJELÖLHET!

1 – belföldi megrendelések, vevők hiánya
2 – export megrendelések, vevők hiánya
3 – fennakadások az ellátási folyamatban, pl. alapanyaghiány, energiaköltségek
4 – tőkehiány
5 – szakképzetlen munkaerő hiánya
6 – szakképzett munkaerő hiánya
7 – munkavégzés szezonális jellege
8 – egyéb ok

29 - Csak azokban az esetekben kell kitölteni, ahol a kérdés értelmezhető.

9 – nem tudja az okát

LÉTSZÁMGAZDÁLKODÁS

12. Adja meg a <u>statisztikai állományi létszámok</u> alakulását az alábbi időpontokban (2025-re vonatkozóan kérem, hogy becsülje meg azokat)! Kérem, hogy ahol nulla a létszám oda is regisztrálja az értéket. Kérem, hogy amennyiben telephelyre vonatkozóan tölti ki a kérdőívet, ügyeljen arra, hogy ne a teljes vállalatra, hanem csak a telephelyre vonatkozó létszámadatokkal töltse fel a táblázatot! Amennyiben egy-egy cella esetén a pontos érték nem egész szám, kérem, kerekítve adja meg a létszámokat!

		2023. december 31. (fő)	2024. szeptember 1. (fő)	2025. szeptember 1. (fő)
		Statisztikai állományi létszám		
a.	**Statisztikai állományi létszám**			
b.	**ebből:** szakképzetlen fizikai foglalkozású			
c.	szakképzett fizikai foglalkozású			
d.	nem diplomás szellemi foglalkozású			
e.	diplomás szellemi foglalkozású			
f.	**Teljes munkaidőben foglalkoztatott:**			
g.	**ebből:** határozott időre szóló munkaviszonnyal			
h.	Gyes, Gyed mellett dolgozók			
i.	**Nem teljes munkaidőben és részmunkaidőben foglalkoztatott:**			
j.	**ebből:** legfeljebb havi 60 órában foglalkoztatott részmunkaidős			
k.	Gyes, Gyed mellett dolgozó			
l.	**Bedolgozói munkaviszonyban dolgozók (munkaszerződéssel)**			
m.	**Közfoglalkoztatási jogviszony keretében foglalkoztatottak**			
n.	**Külföldi (nem magyar állampolgárságú) munkavállalók**			
o.	**Pályakezdők[30] összesen**			
p.	**ebből:** diplomás pályakezdő			
q.	**ebből:** szakképzett pályakezdő			
r.	**Megváltozott munkaképességű dolgozók**			
s.	**55 év feletti dolgozók**			
t.	**Foglalkoztatott nyugdíjasok**			

[30] - Pályakezdőnek tekintjük a legfeljebb két éve végzett munkavállalókat.

		2023. december 31. (fő)	2024. szeptember 1. (fő)	2025. szeptember 1. (fő)
Statisztikai állományi létszámba nem tartozó munkaerő				
u.	**Statisztikai állományi létszámba nem tartozó munkaerő létszáma**			
v.	Munkaerő-kölcsönző ügynökségtől kölcsönvett munkavállaló			
w.	Iskolaszövetkezeten keresztül foglalkoztatott munkaerő			
x.	Iskolarendszerű gyakorlati képzésben résztvevők: szakképzési munkaszerződéssel			
y.	ebből: saját munkavállaló (felnőttképzési jogviszonnyal)			
z.	Ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban foglalkoztatottak			
aa.	Megbízási szerződéssel foglalkoztatottak			
bb.	Egyszerűsített foglalkoztatás keretében foglalkoztatottak			

13. Várhatóan hány fő lesz a <u>munkaviszony megszűnésben</u>, ill. a <u>létszámfelvételben érintettek</u> száma <u>*2024-ben*</u> a következő kategóriákban? Kérem, hogy amennyiben telephelyre vonatkozóan tölti ki a kérdőívet, ügyeljen arra, hogy ne a teljes vállalatra, hanem csak a telephelyre vonatkozó létszámadatokkal töltse fel a táblázatot!

FONTOS, HOGY NE A LÉTSZÁMMOZGÁS EGYENLEGÉT, <u>HANEM A TÉNYLEGES LÉTSZÁMKIÁRAMLÁSBAN ÉS LÉTSZÁMFELVÉTELBEN ÉRINTETT SZEMÉLYEK SZÁMÁT ADJA MEG!</u>

0 – nem volt/nem várható munkaviszony megszűnése

9999 – nem tudja

1. Munkaviszony megszűnt/megszűnik	
a. szakképzetlen fizikai	fő
b. szakképzett fizikai	fő
c. nem diplomás szellemi	fő
d. diplomás szellemi	fő
e. ÖSSZESEN	fő
f. külföldi állampolgár	fő
g. pályakezdő[31]	fő
h. nyugdíjas	fő

0 – nem volt/nem várható munkaerő-felvétel

9999 – nem tudja

2. Felvételre került/kerül	
a. szakképzetlen fizikai	fő
b. szakképzett fizikai	fő
c. nem diplomás szellemi	fő
d. diplomás szellemi	fő
e. ÖSSZESEN	fő
f. külföldi állampolgár	fő
g. pályakezdő[32]	fő
h. nyugdíjas	fő

[31] Pályakezdőnek tekintjük a legfeljebb két éve végzett munkavállalókat.

i. megváltozott munkaképességű	☐☐☐☐ fő	i. megváltozott munkaképességű	☐☐☐☐ fő

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA BÁRMELY OKBÓL VOLT/LESZ MUNKAVISZONY MEGSZÜNTETÉS 2024-BEN!

14. Sorolja fel azt a maximum 3 munkakört – a FEOR szám és létszámadatok megjelölésével együtt –, amelyben *2024-ben* a legnagyobb *volt / lesz* a munkaviszony megszüntetés! Kérem, hogy amennyiben telephelyre vonatkozóan tölti ki a kérdőívet, ügyeljen arra, hogy ne a teljes vállalatra, hanem csak a telephelyre vonatkozó létszámadatokkal töltse fel a táblázatot!

	Munkakörök megnevezése	Érintettek száma	FEOR'08 száma
a.	……	☐☐☐☐ fő	☐☐☐☐
b.	……	☐☐☐☐ fő	☐☐☐☐
c.	……	☐☐☐☐ fő	☐☐☐☐

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA 2024-BEN LÉTSZÁMFELVÉTEL VOLT/ LESZ*!*

15. Sorolja fel azt a maximum 3 munkakört – a FEOR szám és létszámadatok megjelölésével együtt –, amelyben *2024-ben* a legnagyobb *volt / lesz* a létszámfelvétel! Kérem, hogy amennyiben telephelyre vonatkozóan tölti ki a kérdőívet, ügyeljen arra, hogy ne a teljes vállalatra, hanem csak a telephelyre vonatkozó létszámadatokkal töltse fel a táblázatot!

	Munkakörök megnevezése	Érintettek száma	FEOR'08 száma
a.	……	☐☐☐☐ fő	☐☐☐☐
b.	……	☐☐☐☐ fő	☐☐☐☐
c.	……	☐☐☐☐ fő	☐☐☐☐

16. Várhatóan hány fő lesz a <u>munkaviszony megszűnésben</u>, ill. a <u>létszámfelvételben érintettek</u> száma <u>*2025-ben*</u> a következő kategóriákban? Kérem, hogy amennyiben telephelyre vonatkozóan tölti ki a kérdőívet, ügyeljen arra, hogy ne a teljes vállalatra, hanem csak a telephelyre vonatkozó létszámadatokkal töltse fel a táblázatot!

<u>FONTOS, HOGY NE A LÉTSZÁMMOZGÁS EGYENLEGÉT, HANEM A TÉNYLEGES LÉTSZÁMKIÁRAMLÁSBAN ÉS LÉTSZÁMFELVÉTELBEN ÉRINTETT SZEMÉLYEK SZÁMÁT ADJA MEG!</u>

0 – nem várható munkaviszony megszűnése
9999 – nem tudja

1. Munkaviszony megszűnik	
a. szakképzetlen fizikai	☐☐☐☐ fő
b. szakképzett fizikai	☐☐☐☐ fő
c. nem diplomás szellemi	☐☐☐☐ fő
d. diplomás szellemi	☐☐☐☐ fő
e. ÖSSZESEN	☐☐☐☐ fő
f. külföldi állampolgár	☐☐☐☐ fő
g. pályakezdő[33]	☐☐☐☐ fő
h. nyugdíjas	☐☐☐☐ fő
i. megváltozott munkaképességű	☐☐☐☐ fő

0 – nem várható munkaerő-felvétel
9999 – nem tudja

2. Felvételre kerül	
a. szakképzetlen fizikai	☐☐☐☐ fő
b. szakképzett fizikai	☐☐☐☐ fő
c. nem diplomás szellemi	☐☐☐☐ fő
d. diplomás szellemi	☐☐☐☐ fő
e. ÖSSZESEN	☐☐☐☐ fő
f. külföldi állampolgár	☐☐☐☐ fő
g. pályakezdő	☐☐☐☐ fő
h. nyugdíjas	☐☐☐☐ fő
i. megváltozott munkaképességű	☐☐☐☐ fő

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA <u>2025-BEN</u> MUNKAVISZONY MEGSZÜNTETÉS LESZ*!*

17. Sorolja fel azt a maximum <u>3 munkakört</u> – a FEOR szám és létszámadatok megjelölésével együtt –, amelyben várhatóan <u>*2025-ben*</u> a legnagyobb lesz a <u>munkaviszony megszüntetés</u>! Kérem, hogy amennyiben telephelyre vonatkozóan tölti ki a kérdőívet, ügyeljen arra, hogy ne a teljes vállalatra, hanem csak a telephelyre vonatkozó létszámadatokkal töltse fel a táblázatot!

	Munkakörök megnevezése	Érintettek száma	FEOR'08 száma
a.	……	☐☐☐☐ fő	☐☐☐☐
b.	……	☐☐☐☐ fő	☐☐☐☐
c.	……	☐☐☐☐ fő	☐☐☐☐

[33] Pályakezdőnek tekintjük a legfeljebb két éve végzett munkavállalókat.

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA 2025-BEN LÉTSZÁMFELVÉTEL LESZ!

18. Sorolja fel azt a maximum 3 munkakört – a FEOR szám és létszámadatok megjelölésével együtt –, amelyben *2025-ben* várhatóan a legnagyobb lesz a létszámfelvétel! Kérem, hogy amennyiben telephelyre vonatkozóan tölti ki a kérdőívet, ügyeljen arra, hogy ne a teljes vállalatra, hanem csak a telephelyre vonatkozó létszámadatokkal töltse fel a táblázatot!

	Munkakörök megnevezése	Érintettek száma	FEOR'08 száma
a.	……	☐☐☐☐ fő	☐☐☐☐
b.	……	☐☐☐☐ fő	☐☐☐☐
c.	……	☐☐☐☐ fő	☐☐☐☐

LÉTSZÁMSTOP

19. Van-e érvényben jelenleg az Ön cégénél létszámstop, bármilyen munkakör esetén (ahol jelenleg nem lehetséges új munkatárs felvétele üres pozíció esetén sem)?

1 – nincs ⟶ **UGRÁS A 20. KÉRDÉSRE**

2 – van ⟶ **19.1. KÖVETKEZIK**

9 – nem tudja ⟶ **UGRÁS A 20. KÉRDÉSRE**

19.1. Milyen jellegű munkakörökben van létszámstop jelenleg az Ön cégénél? (Több válasz is megjelölhető!)

1 – Szakképzetlen fizikai

2 – Szakképzett fizikai

3 – Nem diplomás szellemi

4 – Diplomás szellemi

9 – Nem tudja

BÉRVÁLTOZÁSOK

20. Várhatóan hogyan fog változni *2025-ben* a vállalkozásnál (telephelynél) az átlagkereset *az előző évhez képest*?

1 – növekszik, ⟶ **20.1. Hány százalékos növekedés várható?** ☐☐☐ % 999 – nem tudja

2 – változatlan marad

3 – csökken? ⟶ **20.2. Hány százalékos csökkenés várható?** ☐☐☐ % 999 – nem tudja

9 – nem tudja

20.3 Várhatóan 2025 folyamán összességében átlagosan hány százalékkal fognak változni a bruttó bérek az Ön cégénél az alábbi munkavállalói csoportok körében? Ha csökkennek a bruttó bérek, negatív számot adjon meg, ha nem változnak, 0 százalékot rögzítsen!

	béremelés mértéke
a. szakképzetlen fizikai	☐☐☐%
b. szakképzett fizikai	☐☐☐%
c. nem diplomás szellemi	☐☐☐%

d. diplomás szellemi	☐☐☐%

PÁLYAKEZDŐK

21. Foglalkoztatnak jelenleg az Önök cégénél duális képzésben részt vevő tanulót?

1 – igen, jelenleg is foglalkoztatunk → **UGRÁS A 23-AS KÉRDÉSRE**
2 – jelenleg nem, de korábban igen
3 – sosem foglalkoztattak duális képzésben résztvevő tanulót
999 – NT → **UGRÁS A 24-ES KÉRDÉSRE**

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA 21-ES KÉRDÉS 2-ES VAGY 3-AS KÓD (JELENLEG NEM VAGY SOSEM FOGLALKOZTATTAK DUÁLIS KÉPZÉSBEN TANULÓT)

22. Miért nem foglalkoztatnak duális képzésben résztvevő tanulót? Jelöljön be minden olyan okot, ami miatt nem foglalkoztatnak duális képzésben résztvevő tanulót!
TÖBB VÁLASZ
1 - nincs szükségünk szakképzett munkaerőre
2 - bonyolult az adminisztráció
3 - a vállalkozás mérete miatt
4 - nincs oktatói háttér, kapacitás
5 - csak tapasztalt szakembereket keresünk
6 - most nem képzünk, de tervezzük vagy már folyamatban van
7 - nincs a cég profiljához illő szakképzés a környéken
8 - nem megfelelő tanulói hozzáállás a munkához
9 - nincs jelentkező
10 - nem tudok eleget a duális képzésről
11 – nem megfelelő az iskolai előkészítés/felkészítés
12 - egyéb ok, éspedig:…… ……
999 – NT

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA JELENLEG RÉSZT VESZ VAGY KORÁBBAN RÉSZT VETT A SZAKKÉPZETTEK DUÁLIS KÉPZÉSÉBEN: 21-ES KÉRDÉS 1-ES VAGY 2-ES KÓD

23. Jelenleg van olyan munkavállalója, akit a gyakorlati képzés után foglalkoztattak tovább? Hány ilyen munkavállalója van: (ha nincs ilyen munkavállalója, akkor írjon 0-t)

……fő
999 – NT

24. Alkalmaznak-e/terveznek-e alkalmazni 2024-ben pályakezdőt[34]? Több válasz is megjelölhető!

1 – igen, szakképzetlen pályakezdőt
2 – igen, szakképzett pályakezdőt
3 – igen, diplomás pályakezdőt
4 – nem → **UGRÁS 26-RA**
9 – nem tudja → **UGRÁS 26-RA**

[34] Pályakezdőnek tekintjük a legfeljebb két éve végzett munkavállalókat.

CSAK AKKOR TÖLTSE KI, HA 2024-BEN ALKALMAZNAK / TERVEZNEK ALKALMAZNI PÁLYAKEZDŐT! (24-NÉL JELÖLVE VAN 1, 2 VAGY 3.)

25. Sorolja fel a 3 legjellemzőbb munkakört – a FEOR szám és létszámadatok megjelölésével együtt –, amelyekben *2024-ben* pályakezdőt[35] *alkalmaznak / terveznek alkalmazni*!

Munkakör megnevezése	A munkakör 4 jegyű FEOR kódja				Pályakezdők létszáma
a.					fő 999 NT
b.					fő 999 NT
c.					fő 999 NT

MUNKAERŐHIÁNY

26. Van-e jelenleg tartósan betöltetlen álláshely a cégnél (telephelyen)?

1 – nincs → **UGRÁS A 29. KÉRDÉSRE**

2 – van → **26.1. Milyen képzettségi szintű álláshelyek ezek? Átlagosan hány hónapja keresnek munkaerőt az egyes képzettségi szintű állásokra?**

9 – nem tudja **29. KÉRDÉS**

képzettségi szint:		Ebből hány fő hiányzik?	Átlagosan hány hónapja keresnek ilyen munkakörökbe?
a.	szakképzetlen fizikai	☐☐☐☐ fő	☐☐ hónapja
b.	szakképzett fizikai	☐☐☐☐ fő	☐☐ hónapja
c.	nem diplomás szellemi	☐☐☐☐ fő	☐☐ hónapja
d.	diplomás szellemi	☐☐☐☐ fő	☐☐ hónapja

27. Melyek a legfontosabb tartósan betöltetlen munkakörök? Maximum 5 munkakört írjon be, azokat, amik a legtöbb személyt érintik és válaszoljon a többi kérdésre is!

Munkakörök megnevezése		A hiányzó létszám	Átlagosan hány hónapja keres ebbe a munkakörbe?	Jelenleg kínált havi bruttó bér nagysága	FEOR'08 száma
a.	.....	☐☐☐☐ fő	☐☐ hónapja	☐☐☐☐ ezer Ft/hó	☐☐☐☐
b.	.....	☐☐☐☐ fő	☐☐ hónapja	☐☐☐☐ ezer Ft/hó	☐☐☐☐
c.	.....	☐☐☐☐ fő	☐☐ hónapja	☐☐☐☐ ezer Ft/hó	☐☐☐☐
d.	.....	☐☐☐☐ fő	☐☐ hónapja	☐☐☐☐ ezer Ft/hó	☐☐☐☐
e.	.....	☐☐☐☐ fő	☐☐ hónapja	☐☐☐☐ ezer Ft/hó	☐☐☐☐

[35] Pályakezdőnek tekintjük a legfeljebb két éve végzett munkavállalókat.

28. Kérjük, adja meg, hogy az alábbiak közül mely okok játszanak szerepet abban, hogy tartósan betöltetlen álláshellyel rendelkezik! TÖBB VÁLASZT IS MEGJELÖLHET!

1 – megfelelő mennyiségű munkaerő hiánya
2 – megfelelő szakképzettségű munkaerő hiánya
3 – megfelelő alapkompetenciákkal, készségekkel rendelkező munkaerő hiánya
4 – felkínált bér nagysága
5 – munkakörülmények jellege (munkahelyi infrastruktúra, munkavégzéshez szükséges eszközök minősége)
6 – munkarend, munkaidő-beosztás (rugalmatlan munkarend, éjszakai, hétvégi munkavégzési kötelezettség a munkakörben)
7 – közlekedési nehézségek
8 – a megfelelő munkaerő külföldi munkavállalása
9 – a megfelelő munkaerő közfoglalkoztatásban való részvétele
10 – egyéb, éspedig: ……

MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ MUNKATÁRSAK FOGLALKOZTATÁSA

29-32. CSAK HA JELENLEG **FOGLALKOZTAT MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ** MUNKAVÁLLALÓT (12-es kérdés R sor 2024. SZEPTEMBER 1-re vonatkozóan nagyobb mint 0)

29. Fizet-e az Ön cége jelenleg rehabilitációs hozzájárulást?

1 – igen 2 – nem 9 – nem tudja

30. Foglalkoztat-e rehabilitációs mentort?

1 – nem ⟶ **UGRÁS A 31-es KÉRDÉSRE**

2 – igen ⟶ 30.1 Foglalkoztatott rehabilitációs mentorok száma: ☐☐☐ fő

9 – nem tudja ⟶ **UGRÁS A 31-es KÉRDÉSRE**

31. Kérem, értékelje az alábbi szempontokat aszerint, hogy mennyire játszanak fontos szerepet abban, hogy az Ön cége foglalkoztat megváltozott munkaképességű munkatársat! (1=Egyáltalán nem fontos, 5=Nagyon fontos)

	Egyáltalán nem fontos ⟷ Nagyon fontos					NT	NV
31.1 Szervezeti kultúra fejlesztése	1	2	3	4	5	9	X
31.2 Szervezeten belüli munkaerőhiány mérséklése	1	2	3	4	5	9	X
31.3 Vannak a cégnél atipikus foglalkoztatási formák (pl. részmunkaidő, home office)	1	2	3	4	5	9	X
31.4 Társadalmi felelősségvállalás	1	2	3	4	5	9	X
31.5 Mentesség a rehabilitációs hozzájárulás alól	1	2	3	4	5	9	X
31.6 Szociális hozzájárulási adókedvezmény érvényesítése	1	2	3	4	5	9	X
31.7 Megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásával kapcsolatos tájékoztatáson, érzékenyítő tréningen vagy képzésen való részvétel	1	2	3	4	5	9	X
31.8 Személyes érintettség (pl. családtag betegsége, vonatkozó szakmai tanulmány)	1	2	3	4	5	9	X

32. Összességében mennyire elégedett a megváltozott munkaképességű (MMK) munkavállalói munkateljesítményével?

1 – nincs érdemi különbség az MMK és a nem MMK munkavállalók munkateljesítménye között
2 – az MMK munkavállalók munkateljesítménye alacsonyabb
3 – az MMK munkavállalók munkateljesítménye magasabb
9 – nem tudja

CSAK HA JELENLEG **NEM FOGLALKOZTAT MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ** MUNKAVÁLLALÓT (12-es kérdés R sor 2024. SZEPTEMBER 1-re vonatkozóan= 0)

33. Foglalkoztatna-e az Ön cége megváltozott munkaképességű munkavállalót?

1 – igen 2 – nem 9 – nem tudja

MINDENKITŐL

34. Rendelkezik-e az Ön cége a megváltozott munkaképességű munkavállalók kiválasztására és foglalkoztatására kialakított belső eljárásrenddel?

1 – igen 2 – nem 9 – nem tudja

35. Az elmúlt két évben milyen formában toborzott az Ön cége megváltozott munkaképességű munkavállalókat? Több választ is megjelölhet!

0 – nem toboroztunk célzottan MMK munkavállalókat
1 – nevesítetten MMK munkavállalók számára (is) kiírt álláshirdetésen keresztül
2 – munkaerőigény bejelentésével a kormányhivatal rehabilitációs hatóságánál
3 – meglévő munkavállalóink komplex minősítésének támogatásával
9 – nem tudja

36. Mennyire segítenék elő az alábbi intézkedések azt, hogy az Ön cége <u>a jelenleginél több</u> megváltozott munkaképességű munkavállalót alkalmazzon? (1= Egyáltalán nem segítené elő, 5 = Nagy mértékben elősegítené)

	Egyáltalán nem segítené elő ⟷ Nagy mértékben elősegítené					NT	NV
36.1 Megváltozott munkaképességű munkavállalókat nyilvántartó szervezetek és a munkáltatók hatékonyabb összekapcsolása	1	2	3	4	5	9	X
36.2 Szakmai segítségre, mentorálásra és megfelelő munkakörülmények kialakítására nyújtott bér- és költségtámogatás	1	2	3	4	5	9	X
36.3 A megváltozott munkaképességű munkavállalók részvétele munkaerőpiaci felkészítő tréningeken	1	2	3	4	5	9	X
36.4 A megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatása után járó adókedvezmény emelése	1	2	3	4	5	9	X
36.5 A rehabilitációs hozzájárulás összegének emelése	1	2	3	4	5	9	X
36.6 A rehabilitációs hozzájárulás kiterjesztése a 25 fő alatti cégekre is	1	2	3	4	5	9	X
36.7 Államilag támogatott/szervezett érzékenyítő tréningek a munkáltatók számára	1	2	3	4	5	9	X

KUTATÁS ÖSSZEFOGLALÓJÁNAK IGÉNYLÉSE

37. Köszönjük válaszait! Segítségét azzal is szeretnénk megköszönni, hogy ingyenesen megküldjük Önnek a felmérés értékelésének rövid összefoglalóját. Igényli ezt?

1 – igen 2 – nem

38. Végezetül érdeklődnénk, hogy igényt tart-e a Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet más vállalati kutatási eredményeinek összefoglalójára, illetve hozzájárul-e, hogy más kutatásaink kérdőíveivel is megkeressük a jövőben emailben?

1 – igen 2 – nem